

Arbetslivsnämndens ledamöter och ersättare kallas härmed till sammanträde i Arbetslivsförvaltningen, Österlånggatan 74, **måndagen den 19 februari 2024 kl. 17:00.**

Arbetslivsnämndens sammanträde är öppet för allmänheten (utom vid ärenden som avser myndighetsutövning eller sekretess).

Mattias Danielsson
Arbetslivsnämndens Ordförande

Tina Arekvist Lundell
Förvaltningschef

Förhinder anmäls alltid till Margareta Udén Hoff, 0768-88 84 69 eller via e-post: Margareta.Uden-Hoff@boras.se.

Gruppmöten för politisk beredning i partigrupperna sker enligt följande:
Mittsamverkan måndagen den 12 februari klockan 16:30.
Moderaterna och Kristdemokraterna måndagen den 12 februari klockan 17:30.
Sverigedemokraterna söndagen den 18 februari klockan 17:00.

Ärende

1. Upprop och val av justerare
2. Godkännande av föredragningslistan
3. Allmänhetens frågestund
4. Information - Socialt hållbart Borås
5. Information från förvaltningen
6. Årsredovisning 2023
Dnr 2024-00013 1.2.4.1
7. Uppföljning Intern kontroll 2023
Dnr 2024-00014 1.2.3.2
8. Redovisning av inkomna synpunkter januari-december 2023
Dnr 2024-00015 1.4.2.1
9. Plan vid samhällsstörningar och extraordinära händelser
Arbetslivsnämnden
Dnr 2024-00016 1.1.3.0
10. Arkivbeskrivning Arbetslivsnämnden
Dnr 2024-00008 2.1.5.1
11. Högsta godtagbara hyra vid beräkning av försörjningsstöd 2024
Dnr 2024-00020 1.1.3.1
12. Utredning stöd för anhöriga till personer som lever i kriminalitet
Dnr 2023-00084 1.2.4.25
13. Yttrande över Remiss motion: Hedra Sverigefinnarna i Borås
Dnr 2023-00119 1.1.3.1
14. Yttrande över Remiss Nya avfallsföreskrifter
Dnr 2024-00017 1.1.3.1
15. Ändring av Arbetslivsnämndens sammanträde i mars 2024
Dnr 2023-00098 1.2.3.25
16. Delegationsordning för Arbetslivsnämnden
Dnr 2024-00021 1.1.3.1
17. Anmälningssärenden
Dnr 2024-00018 1.2.3.25
18. Delegationsbeslut
Dnr 2024-00019 1.2.3.25

Sead Omerovic
Handläggare
0721-60 06 05

Datum
2024-02-19

Instans
Arbetslivsnämnden
Dnr ALN 2024-00013 1.2.4.1

Årsredovisning 2023

Arbetslivsnämndens beslut

Arbetslivsnämnden godkänner upprättad årsredovisning för verksamhetsåret 2023 och översänder densamma till Kommunstyrelsen.

Ärendet i sin helhet

Arbetslivsnämndens uppdrag är att fullfölja kommunens arbetsmarknads- och sysselsättningspolitiska insatser, ekonomiskt bistånd, flyktingmottagning, bostadsanskaffning av sociala bostäder, feriearbeten, trygghetsinsatser och personligt ombud. Arbetslivsnämnden har även samordningsansvar för integration och nationella minoriteter.

Arbetslivsnämndens kommunbidrag för år 2023 var 254 100 tkr. En buffert på 2 540 tkr (1 % av kommunbidraget) har varit avsatt.

Arbetslivsnämnden hade ett överskott på 2 305 tkr för år 2023. Detta beror på att nämnden erhöll ett extra statsbidrag på närmare två miljoner kronor avsedda för ferieungdomar i särskilt utsatta områden.

Arbetslivsnämnden ansöker om att få behålla hela överskottet och överföra det till ackumulerat resultat.

Målet är att skapa förutsättningar för kommande investeringar inom en snar framtid, särskilt inom digitaliseringsområdet. Syftet är att använda teknologi för att effektivisera och förenkla våra arbetsprocesser samt underlätta för medborgare som behöver vår hjälp. Genom detta strävar vi efter att frigöra mer tid för aktivt arbete kring planering och utveckling tillsammans med varje individ. Denna strategi positionerar oss för att möta kommande utmaningar och dra full nytta av digitaliseringens potential.

Beslutsunderlag

1. Bilaga årsredovisning 2023, Arbetslivsnämnden.

Samverkan

Förvaltningens samverkansgrupp (FSG).

Beslutet expedieras till

1. Kommunstyrelsen.

Mattias Danielsson
Ordförande

Tina Arekvist Lundell
Förvaltningschef

Årsredovisning 2023

Arbetslivsnämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Grunduppdraget	3
2.1 Nämndens grunduppdrag, väsentliga händelser	3
2.2 Nämndens indikatorer och uppdrag kopplade till grunduppdraget	4
2.3 Verksamhetsmått	5
2.4 Jämställdhetsperspektivet	5
3 Prioriterade fokusområden med indikatorer och uppdrag	6
3.1 Ett Borås som verkar för förebyggande arbete, integration och trygghet.....	6
4 Uppdrag och indikatorer som rapporteras till Kommunfullmäktige och Nämnd	7
5 Resurser	7
5.1 Nämndens verksamhet 1.....	7
6 Arbetsgivarpolitik	21
6.1 Indikatorer	22

1 Inledning

Arbetslivsnämnden huvuduppgift är att fullgöra kommunens arbetsmarknads-och sysselsättningspolitiska insatser. Nämnden ansvarar för att bidra till att motverka arbetslösheten och har sedan den bildades arbetat framgångsrikt med att minska antalet boråsare som är beroende av ekonomiskt bistånd till att istället bli självförsörjande genom arbete. Utifrån nämndens ansvar för kommunens insatser och åtgärder vid flyktingmottagning och etableringsinsatser genomförs ett flertal riktade insatser och projekt för att förbättra integrationen och jämställdheten inom målgruppen. Genom *Socialt hållbart Borås* och målområdet *Förutsättningar för arbete* är nämnden en del i arbetet för att uppnå det övergripande målet med mer jämlika livsvillkor, då inkomst och en ekonomisk trygghet spelar stor roll för människors hälsa och livsvillkor.

Arbetslivsnämndens resultat för år 2023 blev plusresultat på 2 305 tkr. Arbetslivsnämnden ansöker om att få behålla hela överskottet och överföra det till ackumulerat resultat. Målet är att skapa möjligheter för framtida engångssatsningar inom en snar framtid, särskilt fokuserat på digitaliseringsområdet. Målet är att kunna använda teknologin för att effektivisera och förenkla våra arbetsprocesser samt underlätta för medborgare som är i behov av vår hjälp. Denna strategi positionerar oss för att möta framtidens utmaningar och utnyttja digitaliseringens potential till fullo.

2 Grunduppdraget

2.1 Nämndens grunduppdrag, väsentliga händelser

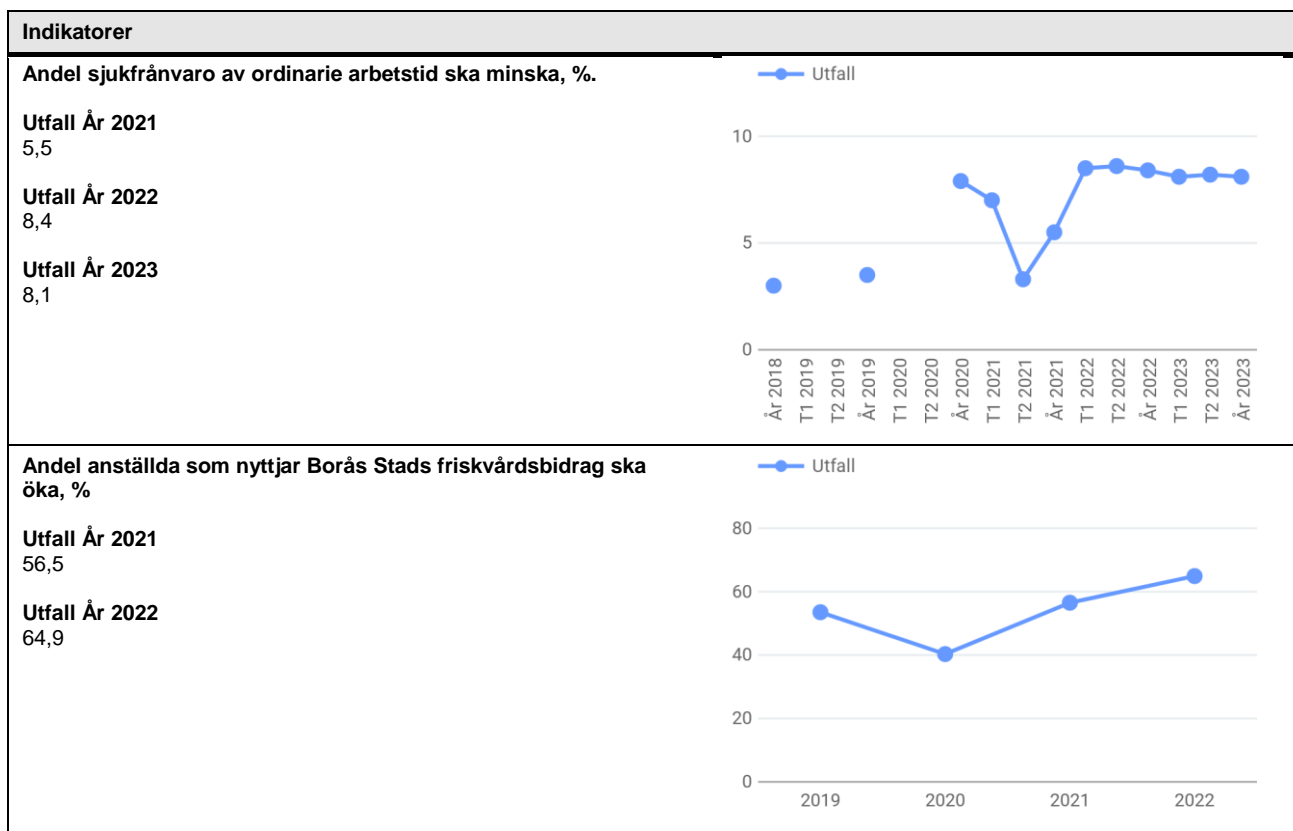
På grund av att antalet nya flyktingar som anländer till kommunen minskat och bedöms ligga på en relativt låg nivå i framtiden, har Arbetslivsnämnden successivt anpassat sin verksamhet genom omprioriteringar i verksamheter som rör flyktingmottagning och integration. Detta innebär också att ersättningar från Migrationsverket minskat.

Samtidigt håller Arbetslivsnämnden på att förstärka samarbetet mellan myndighetsutövningen och arbetsmarknadsinsatserna. Arbetet med välfärdsbrottslighet inom ekonomiskt bistånd har efter sommaren förstärkts genom att anställa två nya utredare.

För att frigöra administrativa resurser och öka tillgängligheten för kommuninvånarna, har nämnden under 2023 arbetat med digitalisering av sina processer. Detta kommer att ge mer tid för aktivt socialt arbete kring planering och utveckling med den enskilde individen. Det är viktigt att nämnden anpassar sig till förändringar i samhället och tar till vara möjligheter till effektiviseringar för att fortsätta erbjuda högkvalitativ service till kommuninvånarna.

2.2 Nämndens indikatorer och uppdrag kopplade till grunduppdraget

Indikatorer	
<p>Växla bidrag mot lön</p> <p>Utfall År 2021 53</p> <p>Utfall År 2022 63</p> <p>Utfall År 2023 42</p>	
<p>Analys Antal personer som växlat bidrag mot lön i december har varit 42. Personalkostnaden minus arbetsmarknadsstödet har under år 2023 varit 4 572 907 kr och minskningen av utbetalt ekonomiskt bistånd har varit 3 872 000 kr. I samma period för år 2022 var det 63 personer som växlat bidrag mot lön. Målet för år 2023 har varit att det ska vara 50 personer som växlar bidrag lön mot varje månad. Under fem månader av tolv har målet uppnåtts.</p>	
<p>Andelen barn och unga som lever i hushåll med försörjningsstöd ska minska %.</p> <p>Utfall År 2021 2</p> <p>Utfall År 2022 1</p> <p>Utfall År 2023 1</p>	
<p>Analys Andel barn som inte lever i hushåll med ekonomiskt bistånd var 1 % i slutet av år 2023. Föregående år 2022 var det 1 % och 2021, 2 %". Målet har därmed uppnåtts. Det har pågått ett tydligt arbete för att förebygga att barnfamiljer fastnar i ekonomiskt bistånd t.ex. genom barngruppens arbete som bevakar barnens rätt i de ärenden där barn förekommer. Målet framöver är att bibehålla en låg nivå av barnfamiljer beroende av ekonomiskt bistånd.</p>	
<p>Antal hushåll som får försörjningsstöd i tio månader eller mer under kalenderåret ska minska.</p> <p>Utfall År 2021 441</p> <p>Utfall År 2022 437</p> <p>Utfall År 2023 416</p>	
<p>Analys Antal hushåll som fått ekonomiskt bistånd i mer än tio månader under kalenderåret var i december 2023, 416 hushåll jämfört med år 2022, 437 hushåll och 2021 där antalet uppgick till 441. Andelen biståndshushåll som fått ekonomiskt bistånd under mer än tio månader under kalenderåret har varit på samma nivåer sen 2018.</p>	

2.3 Verksamhetsmätt

2.3.1 Individ- och familjeomsorg

2.3.1.1 Ekonomiskt bistånd

Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmätt	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Antal hushåll med försörjningsstöd	719	651	700	696

2.3.1.2 Flyktingmottagning

Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmätt	Utfall 2021	Utfall 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Mottagna flyktingar	140	152	100	99

2.4 Jämställdhetsperspektivet

Arbetslivsnämnden arbetar för jämställdhet och likabehandling oberoende av ålder, etniskt ursprung, sexuell läggning, funktionshinder och värderingar.

I nämndens uppföljning av grunduppdraget används könsuppdelad statistik där det finns sådan att tillgå. Det möjliggör en analys utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Det kan handla om antalet klienter inom socialtjänst samt arbetsmarknadsinsatser. Även i sammanställning av statistik och i analys av resultat från brukarundersökningar, Öppna jämförelser och kvalitetsregister används könsuppdelad statistik.

Under 2023 har nämnden aktivt arbetat med att sprida medvetenheten kring och implementera Borås Stads gemensamma principer bland alla medarbetare. Satsningar på att utveckla en tillitsbaserad styrning och ledning fortsätter att vara en prioritet.

Genom samhällsorientering har nämnden även fokuserat på att öka den digitala kompetensen hos nyanlända. Denna insats syftar till att skapa mer jämställda förutsättningar för att de själva ska kunna söka kunskap och ta del av samhällsinformation. Detta initiativ stärker inte bara individernas möjligheter utan bidrar även till en mer inkluderande och informerad samhällsgemenskap.

3 Prioriterade fokusområden med indikatorer och uppdrag

Den politiska viljeinriktningen för Kommunfullmäktige sammanfattas genom 12 fokusområden för staden. Fokusområdena baseras på Borås Stads vision samt Borås Stads uppdrag som välfärdsaktör, samhällsutvecklare och demokratiaktör samt arbetsgivare.

3.1 Ett Borås som verkar för förebyggande arbete, integration och trygghet.

3.1.1 Trygghetsinsatser och Mobile Info Center (MIC)

Så här bidrar nämnden till Kommunfullmäktiges fokusområden

Genom arbetet i Trygghetsinsatser med verksamheterna Stadsdelsvärdar och Mobile Info Center (MIC) bidrar Arbetslivsförvaltningen till stadens visionsområde "Ett tryggt och snyggt Borås" och fokusområdet "Ett Borås som verkar för förebyggande arbete, integration och trygghet."

Verksamheten MIC bidrar till fokusområdet genom ett flertal olika insatser. Dessa inkluderar driften av återvinningsplatsen (ÅVP) på Norrby samt olika städinsatser i närmiljön i de områden de verkar. Genom flerspråkiga informationsinsatser om bland annat källsortering, brandsäkerhet och boendesäkerhet. MIC genomför även skräpmätningar runt om i kommunen.

Stadsdelsvärdar bidrar till att göra tryggare skolvägar, trygghetsskapande insatser vid särskilda händelser såsom skolavslutningar, demonstrationer, sommartorsdagar och genom vuxennärvaro vid områden och tider som upplevs otrygga. Stadsdelsvärdarna bidrar också med informations- och relationsskapande insatser på olika språk, för att öka integrationen i samhället. Stadsdelsvärdar i centrum bidrar till ett tryggare centrum.

Så här följer nämnden upp att den bidrar till Kommunfullmäktiges fokusområden

Våra insatser inom fokusområdet följs upp genom: enkätundersökningar, båda egenproducerade och genom samverkanspartners, förvaltningens deltagande i Brottsförebyggande rådet (BRÅ), Effektiv Samordning Trygghet (EST) rapportering samt en löpande dialog med Bostäder i Borås AB. ÅVP följs upp genom intern besöksrapportering.

Samarbeten för att bidra till Kommunfullmäktiges fokusområden

Våra viktigaste samarbetsarenor/partners är: Lokala områdesnätverk, skolor och förskolor på utsatta områden, polisen, CKS (Centrum för kunskap och säkerhet), socialtjänsten (fältassistenter), lokaltrafiken, cityföreningen, Fritids- och Folkhälsoförvaltningen (mötesplatser), Borås Stads kommunikationsavdelning, civilsamhället samt områdesanknutna föreningar. En god dialog och ett gott samarbete med ovan nämnda partners är en förutsättning för att uppnå goda resultat.

4 Uppdrag och indikatorer som rapporteras till Kommunfullmäktige och Nämnd

5 Resurser

5.1 Nämndens verksamhet 1

5.1.1 Resultat

5.1.1.1 Ekonomiskt sammandrag (Tkr)

	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse
Statsbidrag	136 183	93 205	61 503	78 417	16 914
Avgifter och övriga intäkter	22 233	37 481	24 494	30 816	6 322
Summa intäkter	158 415	130 686	85 996	109 232	23 236
Personal	-272 852	-251 084	-218 561	-236 232	-17 671
Lokaler	-22 190	-32 638	-22 843	-29 666	-6 823
Material och tjänster	-109 164	-106 152	-96 152	-95 129	1 023
Kapitalkostnader	0	0	0	0	0
Summa kostnader	-404 205	-389 874	-337 556	-361 027	-23 471
Buffert (endast i budget)	0	0	-2 540	0	2 540
Nettokostnader	-245 790	-259 188	-254 100	-251 795	2 305
Kommunbidrag		173 189	254 100	169 884	
Resultat jämfört med kommunbidrag		5 237	0	1 210	
Godkänt ianspråktaget ackumulerat resultat		0		0	
Godkända "öronmärkta" projekt		0		0	
Resultat jämfört med tillgängliga medel				0	
Akkumulerat resultat				3 000	

5.1.1.2 Resultatanalys

Arbetslivsnämnden gjorde ett plusresultat på 2 305 tkr.

- Statsbidrag plus 16 914 tkr. Beror främst på schablonersättningar från Migrationsverket för flyktingar från Ukraina samt statsbidrag för ferieungdomar som bor i de särskilt utsatta områdena.
- Avgifter och övriga intäkter plus 6 322 tkr.
- Personalkostnader minus 17 671 tkr. Beror främst på att nämnden haft högre finansieringsgrad på arbetsmarknadsanställningar.
- Lokaler minus 6 823 tkr. Framförallt ökning av kostnader för bostäder avseende sociala kontrakt.
- Material och tjänster plus 1 023 tkr.

Det finns en tydlig trend av minskade intäkter främst på grund av färre arbetsmarknadsanställningar

samt minskat antal nyanlända flyktingar.

5.1.2 Verksamhetsanalys

Verksamheternas nettokostnader

Tkr	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse
Central administration					
Intäkt	59	141	305	1 000	695
Kostnad	-13 612	-14 848	-18 098	-19 423	-1 325
Nettokostnad	-13 553	-14 707	-17 793	-18 423	-630
Politisk verksamhet					
Intäkt	0	1	0	0	0
Kostnad	-1 144	-1 255	-1 748	-1 511	237
Nettokostnad	-1 144	-1 254	-1 748	-1 511	237
Allmän IFO-administration					
Intäkt	1 874	1 767	150	160	10
Kostnad	-46 909	-42 896	-42 482	-40 638	1 844
Nettokostnad	-45 035	-41 129	-42 332	-40 478	1 854
Ekonomiskt bistånd					
Intäkt	3 693	3 346	3 300	5 079	1 779
Kostnad	-64 459	-63 107	-64 300	-65 706	-1 406
Nettokostnad	-60 766	-59 761	-61 000	-60 627	373
Insatser relationsväld					
Intäkt	631	515	0	0	0
Kostnad	-11 481	-9 205	0	0	0
Nettokostnad	-10 850	-8 690	0	0	0
Feriearbeten					
Intäkt	1 998	1 365	0	1 315	1 315
Kostnad	16 897	-13 268	-13 960	-13 851	109
Nettokostnad	-14 899	-11 903	-13 960	-12 536	1 424
Arbetsförberedande åtgärder					
Intäkt	23 757	22 348	23 130	22 431	-699
Kostnad	-60 111	-60 590	-64 930	-62 280	2 650
Nettokostnad	-36 354	-38 242	-41 800	-39 849	1 951
Arbetsmarknadsinsatser					
Intäkt	113 194	75 093	47 794	61 442	13 648
Kostnad	-167 146	-145 057	-111 252	-131 169	-19 917
Nettokostnad	-53 952	-69 964	-63 458	-69 727	-6 269
Integration					
Intäkt	10 309	22 983	8 586	15 968	7 382
Kostnad	-15 766	-32 000	-11 955	-19 086	-7 131
Nettokostnad	-5 457	-9 017	-3 369	-3 118	251
Övrigt					
Intäkt	2 900	3 127	2 731	2 596	-135
Kostnad	-6 687	-7 648	-8 831	-8 122	709
Nettokostnad	-3 787	-4 521	-6 100	-5 526	

Tkr	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse
Buffert					
Intäkt	0	0	0	0	0
Kostnad	0	0	-2 540	0	2 540
Nettokostnad	0	0	-2 540	0	2 540
Totalt					
Intäkt	158 415	130 686	85 996	109 991	23 995
Kostnad	-404 212	-389 874	-340 096	-361 786	-21 690
Nettokostnad	-245 797	-259 188	-254 100	-251 795	2 305

Verksamhetsanalys 2023

Arbetslivsnämndens kommunbidrag för år 2022 var 254 100 tkr. En buffert på 2 540 tkr (1 % av kommunbidraget) har varit avsatt.

Arbetslivsnämnden hade ett överskott på 2 305 tkr för år 2023. Detta beror på att nämnden erhöll ett extra statsbidrag på närmare två miljoner kronor avsedda för ferieungdomar i särskilt utsatta områden.

Arbetslivsnämnden ansöker om att få behålla hela överskottet och överföra det till ackumulerat resultat.

Målet är att skapa förutsättningar för kommande investeringar inom en snar framtid, särskilt inom digitaliseringsområdet. Syftet är att använda teknologi för att effektivisera och förenkla våra arbetsprocesser samt underlätta för medborgare som behöver vår hjälp. Genom detta strävar vi efter att frigöra mer tid för aktivt arbete kring planering och utveckling tillsammans med varje individ. Denna strategi positionerar oss för att möta kommande utmaningar och dra full nytta av digitaliseringens potential.

5.1.2.1 Central administration

Central administration består av Förvaltningsledning, Ekonomifunktion, HR-funktion samt Kvalitet och utveckling. Administration arbetar tillsammans med verksamheten med ständiga förbättringar. Verksamheten hade ett minusresultat på 630 tkr.

5.1.2.2 Politisk verksamhet

Verksamheten har bestått av kostnader för Arbetslivsnämnden samt nämndsekreterare. Verksamheten gjorde ett överskott med 237 tkr.

5.1.2.3 Allmän IFO-administration

Försörjningsenheten

Arbetet inom Försörjningsenheten präglas av ett aktivt förändringsarbete där den enskilde får kvalificerat stöd i att frigöra sina egna resurser och förmågor och därmed uppnå egen och rätt försörjning. Målsättningen är att genom aktiva parallella insatser där medborgaren är i fokus arbeta tillsammans med varje enskild person och stärka den enskildes egen förmåga mot ett gemensamt mål. Arbetet bygger på en tydlig arbetslinje där en grundlig och genomgående grundutredning efterföljs av en tydlig och aktiv samplanerad process mot egen försörjning tillsammans med den enskilde.

För att möta den enskildes behov görs en aktiv bevakning av gällande rättsläge, god planering och uppföljning, samverkan med övriga myndigheter så att samhällets tillgängliga resurser kring den enskilde kommuninvånarens behov säkerställs.

De risker som finns med ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd är avsevärda. Nämnden har beviljats ESF medel för att under 2024 starta upp ett multikompetent team. Teamet kommer fokusera på personer med en komplex problematik och sjukskrivningshistoria som varit eller riskerar ett långvarigt beroende av bistånd.

Arbetet med att frigöra administrativa resurser och öka tillgängligheten för våra kommuninvånare har pågått genom att förbättra vårt arbete med digitala ansökningar om bistånd. Under 2024 kommer en ny plattform Viva Medborgare införas. Antalet hushåll beroende av ekonomiskt bistånd har varit lågt under 2023 men vi ser en ökning samt att kostnaderna för varje hushåll ökar. Riksnormens höjning från 2023 var 8,6 % som direkt ökade kostnaderna, och inför 2024 ökar riksnormen med. Vid en utebliven täckning av denna kostnad får vi i praktiken en budgetsänkning. Vi ser också en stor diskrepans mellan personer beroende av bistånd och behovet på arbetsmarknaden.

Under augusti har två nya utredare som kommer arbeta med välfärdsbrottslighet och felaktiga utbetalningar anställts vilka kommer intensifiera arbetet under 2024.

Kompetensförsörjningen av socialsekreterare är fortfarande en oro för verksamheten. Kompetensförsörjningsgruppen har under året genomfört olika insatser t ex deltagande på rekryteringmässor samt att en ny handlingsplan upprättats. Inför 2024 kommer en HR specialist på 50 % arbeta enbart med kompetensförsörjningen av socialsekreterare.

Allmän IFO-administration gjorde ett överskott med 1 854 tkr vilket framför allt berodde på ej tillsatta tjänster under året.

5.1.2.4 Ekonomiskt bistånd

Ekonomiskt bistånd

Ekonomiskt bistånd är samhällets yttersta skyddsnät och tillämpas när alla andra resurser har undersökts och uttömts. Rätt till ekonomiskt bistånd prövas individuellt. Uppdraget är att bistå enskilda individer så att de utifrån sina förutsättningar ska kunna uppnå egen försörjning. Detta sker genom att de erbjuds individuellt utformade insatser och vägledning mot arbete.

Budgeten för ekonomiskt bistånd för år 2023 var 61 000 tkr. Nettokostnaden för ekonomiskt bistånd uppgick till 2023, 60 627 tkr. Ekonomiskt bistånd gjorde ett överskott med 373 tkr.

Nämndens målsättning är att antal hushåll per kalendermånad under 2023 inte överskrider 700 hushåll.

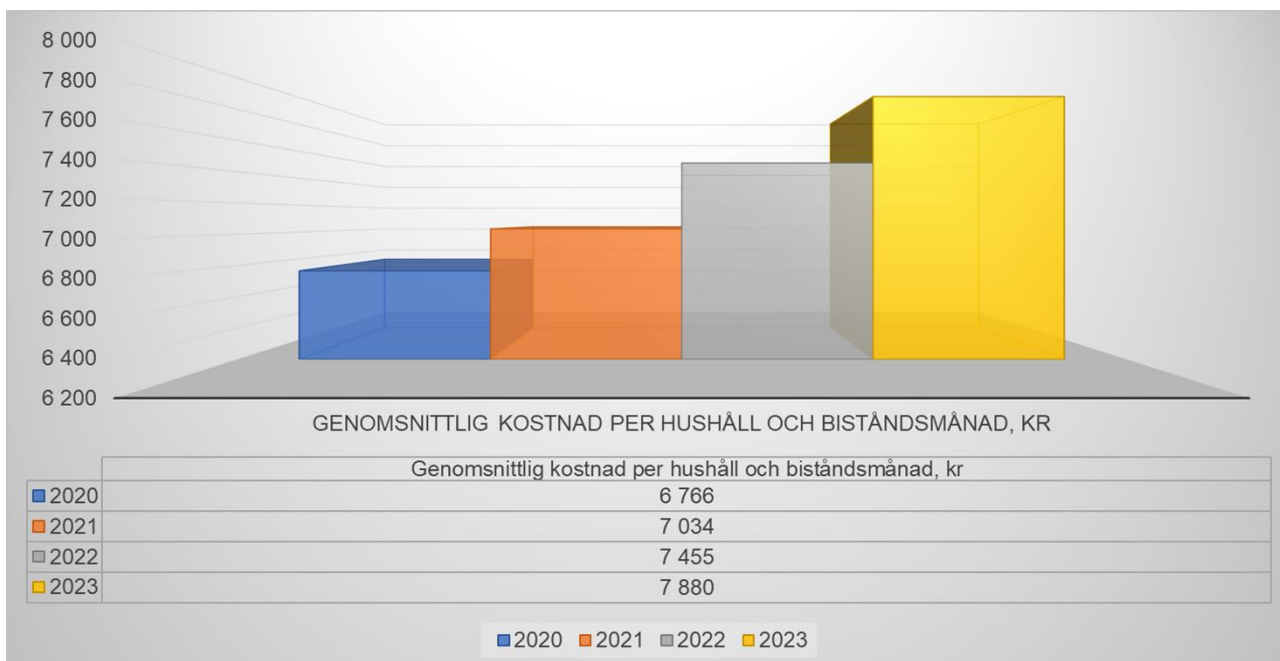
Antal hushåll med ekonomiskt bistånd:

- 2023-12-31, 696 hushåll
- 2022-12-31, 651 hushåll
- 2021-12-31, 719 hushåll

Medel för januari-december:

- År 2023, 667 hushåll
- År 2022, 677 hushåll
- År 2021, 736 hushåll.

Kostnadsökningarna har till största delen berott på riksnormens höjning med över 8 % och utökade kostnader för lägenheter och övriga samhällskostnader.

Antal hushåll som får ekonomiskt bistånd i tio månader eller mer under kalenderåret:

- 2023-12-31, 416 hushåll
- 2022-12-31, 437 hushåll
- 2021-12-31, 407 hushåll.

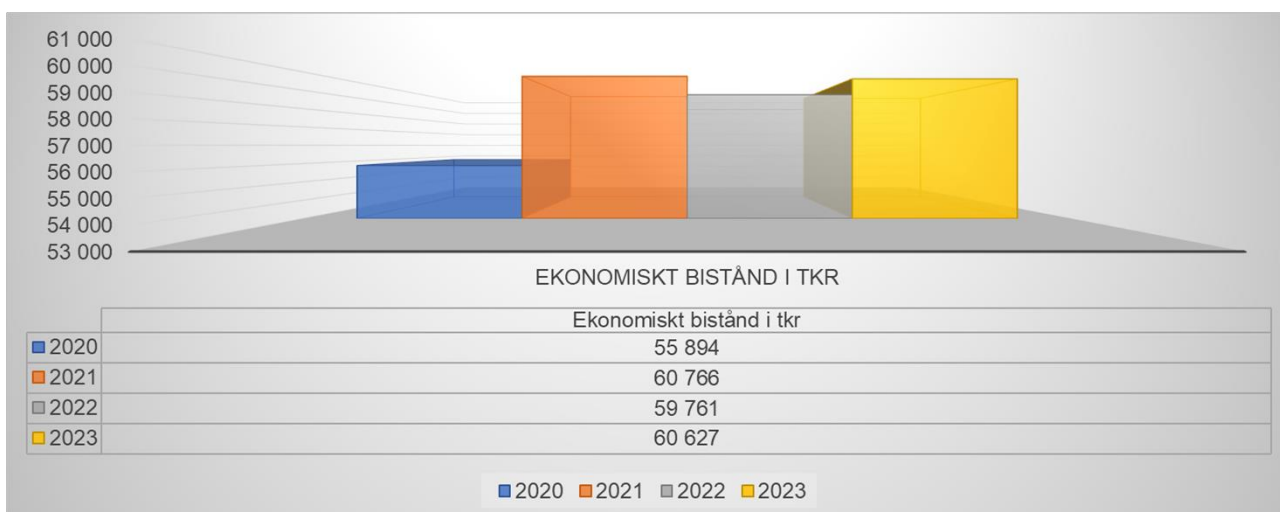
Antal biståndshushåll som får ekonomiskt bistånd under mer än tio månader under kalenderåret har hållit sig strax över 400 under de senaste åren.

Andel barn som lever i hushåll med ekonomiskt bistånd:

- 2023-12-31, 1 %
- 2022-12-31, 1 %
- 2021-12-31, 2 %.

Under perioden januari-december 2023 har andelen barn som lever i hushåll med ekonomiskt bistånd varit mycket låg. Det verkar inte finnas något trendbrott eller någon markant förändring under denna tidsperiod.

Nettokostnaden för ekonomiskt bistånd uppgick till 60 627 tkr under 2022, verksamheten gjorde ett överskott med 373 tkr.

Utveckling av försörjningsstödet, tkr

2023	Utfall tkr	2022	Utfall tkr	2021	Utfall tkr
Jan-Aug	40039	Jan-Aug	40108	Jan-Aug	40126
September	5125	September	4815	September	5084
Oktober	5123	Oktober	4556	Oktober	4940
November	6140	November	5357	November	5871
December	4200	December	4925	December	4745
Bokslut	60627	Bokslut	59761	Bokslut	60766

5.1.2.5 Insatser relationsvård

Verksamheten Insatser relationsvård är överflyttad 2023-01-01 till Individ- och familjeomsorgsnämnden.

5.1.2.6 Feriearbeten

Feriearbete

Feriearbete organiseras under enheten för unga

Arbetslivsnämnden administrerar och finansierar alla Borås Stads feriearbeten. Alla ungdomar som under 2023 fyllde 16, 17 och 18 år har erbjudits feriearbete. Ferieverksamheten arbetade ihop med kommunala förvaltningar (1109 platser), kommunala bolag (251 platser), föreningar (221 platser) med att placera ut och hitta lämpliga arbeten för feriearbetarna. 1951 ungdomar sökte feriearbete 2023. Alla fick ett erbjudande, inkluderat de som uppgav att de behövde extra stöd på grund av särskilda behov (40) samt ferieentreprenörer (189). 1459 ungdomar tackade ja till sina anvisade platser och påbörjade arbete. Endast sju avslutades.

För att kunna utvärdera och vidareutveckla ferieverksamheten har arbetet följts upp genom enkätundersökningar till feriearbetare, arbetsplatser och anställande enhetschefer på arbetsplatserna. För att ytterligare höja kvaliteten i feriearbetet har handledarutbildning erbjudits i fyra block som behandlar introduktion, struktur och förarbete, jobba med unga och ett gott bemötande.

76,1 % av arbetsplatserna har tyckt att feriearbetarna har varit en tillgång på arbetsplatsen. 20,9 % har tyckt att de delvis har varit en tillgång och endast 3 % har svarat att det inte varit en tillgång. 95 % av ungdomarna har själva uppgett att de varit en tillgång på arbetsplatsen.

93,3 % av feriearbetarna har varit nöjda med sitt feriearbete under 2023.

5.1.2.7 Arbetsförberedande åtgärder

Arbetsförberedande åtgärder

Arbetsförberedande åtgärder består av Insatser för unga, Återbruk, Mobile Info Center, Boendeenheten samt Jobb Borås arbetsförberedande insatser. Information om Jobb Borås arbetsförberedande insatser finns under Arbetsmarknadsinsatser.

Insatser för unga- KAA (Kommunalt Aktivitets Ansvar)

Enligt skollagen har alla kommuner ett så kallat kommunalt aktivitetsansvar (KAA) för ungdomar som är mellan 16 och 20 år och som inte studerar eller har en gymnasieexamen. Det innebär att kommuner ska arbeta uppsökande mot målgruppen för att erbjuda stöd till sysselsättning. Syftet med KAA-verksamheten är att ha kännedom om målgruppen samt erbjuda aktiviteter som i förlängningen leder till att ungdomar fullföljer sina studier. Fullföljda studier är en viktig faktor för minskat utanförskap och etablering på arbetsmarknaden.

KAA är en förvaltningsöverskridande verksamhet organiserad med medarbetare från Arbetslivsförvaltningen, Individ- och familjeomsorgsförvaltningen samt Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen.

KAA har arbetat med kännedomsinsamling om alla i målgruppen samt erbjudit inskrivna ungdomar aktivitet såsom praktik, ungdomsanställning, hjälp i myndighetskontakter, hälsoinriktade- och studieinriktade aktiviteter. Att erbjuda ungdomarna ungdomsanställningar är en viktig insats mot målet åter till studier. I ett första skede kan syftet vara varierande och ha flertalet funktioner. För någon blir det en vägledning till ett yrke, för en annan en anledning till att komma hemifrån och för en tredje en motvikt till att hålla sig på en hälsosam bana i livet. Totalt har 162 ungdomar varit inskrivna på KAA under 2023 och fått ta del av KAA:s utbud av insatser. Exempelvis har 53 ungdomar haft ungdomsanställning. 41 ungdomar som varit inskrivna på KAA har påbörjat studier. Ytterligare 56 ungdomar som ingår i målgruppen (ej inskrivna) har fått studie- och yrkesvägledning innehållande examensplanering, ansökan till Vuxenutbildningen, gymnasiet eller folkhögskola och 14 ungdomar (ej inskrivna) har fått stöttning i jobbsökande eller kontakt med andra instanser.

För att försöka möta målgruppens behov och bredda erbjudandet av insatser har KAA under 2023 påbörjat egna gruppaktiviteter en gång i veckan. Där har föreläsningar varvats med skapande eller fysisk aktivitet. Utfallet har varit tillfredställande varpå aktiviteterna fortsätter under 2024.

Samarbetet med IF Elfsborg genom det Idéburna offentliga partnerskapet "En Arena för alla" avslutades 31 december 2023. Genom detta har 20 ungdomar jobbmatchats, varav 7 har erbjudits arbete. Ytterligare 23 ungdomar har erbjudits praktik genom IF Elfsborgs kontaktnät.

I genomsnitt har KAA under 2023 haft 97 % kännedom om målgruppen. Alla i målgruppen har erbjudits KAA:s insatser. Inskrivna ungdomar har i hög grad upplevt insatserna som meningsfulla; detta följs upp årligen genom en enkätundersökning.

KAA fortsätter att bevaka målgruppens möjligheter till andra insatser inom kommunen som övriga ungdomar inom deras åldersspann får ta del av, såsom sommarlovskort och möjligheten att ansöka om feriejobb. För ungdomar 18-20 år som läser på folkhögskola ser KAA till att dessa ungdomar följs upp och KAA ombesörjer serviceavgifter och busskort för målgruppen.

Återbruk

Återbruk har under 2023 fortsatt omställningsarbetet för att möta de behov som våra invånare har av arbetsträning och rehabiliteringsinsatser. En kvalitetsanpassning av aktuella verksamheter har inletts för att bättre möta de behov som föreligger. Vidare pågår det en kvalitets och kompetenshöjningsprocess av kompetens och utbildningsnivå som tyvärr haft svårighet att möta de villkor som detta kräver. En pågående processgenomgång pågår för att skapa större samverkan mellan myndighetsutövning och de verksamheter som utför insatser. Återbruk är en aktiv part i arbetet med att starta upp ett multikompetent team som kommer arbeta med fördjupade utredningar kring personer med komplex problematik, sjukskrivning och långvarigt bistånd.

Mobile Info Center

Mobile Info Center (MIC) är en flerspråkig mobil informationsverksamhet som främst bedrivs med deltagare i arbetsmarknadsanställningar och som bidrar till en tryggare och renare miljö i Borås. MIC bemannar och driver även den lokala återvinningsplatsen på Norrby, antalet besök har ökat under 2023 och verksamheten har i dialog med Bostäder i Borås AB anpassat tillgängligheten. I samverkan med Bostäder har även områdesstädningar utomhus genomförts på Hässleholmen och Norrby som har bidragit till ökad trygghet. På uppdrag av Borås rent och snyggt har skräpmätningar genomförts.

Bostadsanskaffning

Nämnden har ansvar för bostadsanskaffning till personer i behov av socialt kontrakt eller skyddat boende. Vidare har nämnden ansvar för bostäder till flyktingar från Ukraina och det ordinarie flyktingmottagandet. Arbetet fungerar bra och det finns god tillgång på bostäder. Antal sociala kontrakt ökar och nämnden är delaktig i arbetet med att motverka detta. Nämnden har också påbörjat en dialog med hyresvärdar kring deras behov för att kunna utöka samarbetet så att personer med socialt kontrakt

erhåller ett eget kontrakt inom rimlig tid.

Verksamheterna under Arbetsförberedande åtgärder gick plus med 1 951 tkr.

5.1.2.8 Arbetsmarknadsinsatser

Arbetsmarknadsinsatser

Arbetsmarknadsinsatser utförs av Jobb Borås.

Mottagna beställningar till Jobb Borås har ökat från 300 personer år 2022 till 455 år 2023. Av dessa var 100 från Försörjningsenheten år 2022 och 155 år 2023 (vissa av deltagarna som kommer från Arbetsförmedlingen är också aktuella på Försörjningsenheten).

381 deltagare avslutades från Jobb Borås under 2023 varav 15 % har avslutats mot arbete eller studier. 110 som avslutats har gått till insatser inom Arbetsförmedlingens ordinarie utbud, vilket även det ses som ett positivt resultat.

Ekonomiskt gjorde Jobb Borås ett minusresultat på beroende på ökade kostnader för arbetsmarknadsanställningar. Kostnaden per deltagare har ökat och den statliga subventioneringen av arbetsmarknadsanställningar har sänkts.

De deltagare som är aktuella är i stort behov av omfattande insatser. Under året har stort fokus legat på att anpassa verksamheten utifrån de ekonomiska förutsättningarna, främst minska antalet deltagare i anställning, men samtidigt att höja kvalitén i insatserna med befintliga resurser.

Att inflödet av deltagare från Arbetsförmedlingen har ökat under 2023 beror främst på att många arbetssökande inte bedömts kunna ta del av det som de privata aktörerna inom Rusta och Matcha kan erbjuda, och att Jobb Borås insatser bedömts som lämpligare.

De målgrupper som Jobb Borås prioriterat:

- deltagare beroende av försörjningsstöd
- deltagare med tidigare kriminell livsstil eller tidigare missbruk
- unga vuxna med funktionsnedsättning
- deltagare som är språksvaga och/eller kortutbildade och i behov av samordnade insatser.

Samordningsförbundet

Jobb Borås är utförare av insatser som finansieras av Sjuhärads samordningsförbund. Insatserna är framför allt arbetslivsinriktade pre-rehab insatser i syfte att deltagarna senare ska kunna ta del av aktörernas ordinarie utbud. Samverkan med Samordningsförbundet och dess aktörer har fungerat mycket bra. Insatserna utförs enligt den verksamhetsplan som samordningsförbundet själva tagit fram och redovisas av förbundet

Kvalitet och utvecklingsarbete

De deltagare som idag är inskrivna på Jobb Borås har en svagare förankring till arbetsmarknaden än tidigare och ofta en mer komplex livssituation. Detta kräver längre och fler insatser och ställer högre krav på kompetens och samordning.

För att hålla hög kvalitet på Jobb Borås insatser fortsätter verksamheten utvecklas enligt aktuell forskning. Bland annat genomförs löpande progressionsmätningar tillsammans med deltagarna, täta uppföljningar och att testa nya arbetsätt.

För att effektivisera verksamheten genomförs tillsammans med HR enheten en digitalisering av lönerapporteringen för våra arbetsmarknadsanställda, arbetet har påbörjats under 2023 och fortsätter utvecklas under 2024.

Samverkan

Samverkan är mycket viktig, under 2023 har Jobb Borås, Försörjningsenheten och Återbruk tagit fram

en ny samverkansmodell för att snabbt erbjuda insatser till de som söker försörjningsstöd, med målsättningen att ingen med arbetsförmåga passivt ska kunna uppbära bidrag.

Samverkansöverenskommelser med Arbetsförmedlingen finns och följs upp i ledningsmöten som Arbetsförmedlingen kallar till.

Tillsammans med Vuxenutbildningen har en försöksgrupp under ledning av specialpedagog utrett om det finns inlärningssvårigheter eller speciella skäl att deltagarna inte gör språkprogression. Resultatet visar på att muntlig språkprogression finns för de flesta men att SFI inte är anpassad för målgruppen.

Andra samverkansaktiviteter är att erbjuda anpassad samhällsorientering, digitalt stöd och stöd av personligt ombud för deltagarna på Jobb Borås.

Arbetsmarknadsanställningar

Under december 2023 har antalet på de olika anställningsformerna sett ut enligt nedan totalt antal anställningar 325, jämfört med december 2022 då det var 391.

	2023	2022
Trygghetsanställningar	136	138
OSA Anställningar	64	91
Extratjänster	0	9
Utvecklingsanställningar	46	52
Nystartsjobb	15	47
Introduktionsjobb	58	45
Lönebidrag	6	9

Under 2023 har antalet anställda deltagare minskats av kostnadsskäl, främst beroende på statlig arbetsmarknadspolitik som subventionerar en allt mindre del av lönekostnaden till anordnaren. Exempelvis har extratjänster helt utgått som tidigare varit subventionerade till närmare 100 %.

Ett annat skäl är att färre personer som anvisas till Jobb Borås har en utredd funktionsnedsättning som berättigar till ett högre statsbidrag.

Tidigare har del av ersättning för flyktningmottagning kunnat användas till Arbetsmarknadsanställningar, men detta är inte möjligt när mottagandet ligger på så låga nivåer som nu.

Jobb Borås har utvecklat sitt arbetssätt med parallella insatser som stärker deltagarens förutsättningar att gå vidare till annat arbete eller ta del av Arbetsförmedlingens insatser. Detta gör att deltagarnas tid i anställning begränsas (kortare period) så att fler Boråsare får möjlighet att med ett lönearbete stärka motivation, kunskap, utveckla kontakter och därmed öka sina möjligheter att gå vidare till ordinarie anställning.

Jobb Borås har inventerat samtliga arbetsmarknadsanställningar som inte varit placerade i kommunal verksamhet och motiverat dessa verksamheter (främst föreningar) till att själva ta över anställningarna alternativt avslutat eller placerat om personer till kommunal verksamhet.

Samverkan med aktörer där Arbetslivsnämnden ingått IOP överenskommelse.

Den första med det sociala arbetsintegrerade företaget/föreningen Guldkanten har till syfte att möjliggöra att fler personer med funktionsnedsättning får möjlighet att arbetsträna och kunna få ett lönearbete. Guldkanten har under året själva anställt över 3 personer med varaktiga funktionsnedsättningar som arbetstränat och haft sin anställning via Jobb Borås och har nu 11 egna anställda.

Den andra IOP är med Borås Basket, Funkis till jobb som avser att hjälpa personer med funktionsnedsättning ut i arbete i det privata näringslivet, detta har endast resulterat i att en person fått

anställning under året, detta beror delvis på krockar med regelverket Arbetsförmedlingen har kring anställningsstöd, men även att målgruppen som är aktuell på Jobb Borås har svagare förankring på arbetsmarknaden och behöver mer anpassade arbetsuppgifter. Ett omtag har gjorts på IOP för att utveckla arbetssättet.

Trygghetsinsatser/stadsdelsvärdar

Under 2023 har ett 30-tal långtidsarbetslösa beretts en arbetsmarknadsanställning som stadsdelsvärd, personerna är främst bosatta på områdena Hässleholmen och Norrby, med flerspråkighet och lokal kännedom som sin styrka. Alla stadsdelsvärdar utbildas för uppdraget och är viktiga förebilder på sitt område. Arbetstiden är förlagd till dagtid, kvällstid och helger för att finnas på plats med synlig vuxennärvaro när otryggheten upplevs som störst. Stadsdelsvärdar har uppdrag att samarbeta med olika aktörer på området som skolor, förskolor, föreningar, hyresvärdar, mötesplatser etc. för att finnas där de behövs som mest.

Stadsdelsvärdar har även uppdrag att finnas i centrala Borås, där är samarbete med näringsidkare och fastighetsägare viktigt, även polis och lokaltrafik är viktiga samarbetspartners. Under 2023 har en utbildning getts som ska stärka "det goda värdskapet" av Borås TME. Ett samarbete med Hemgården har utvecklats för att finnas nära södra torget och stadsparken som vid olika tillfällen upplevts otryggt, en annan viktig plats som regelbundet besöks är resecentrum. Stadsdelsvärdarna ger regelbunden avrapportering vid EST möten (effektiv samordning trygghet) tillsammans med Polis och Bostäder i Borås AB.

5.1.2.9 Integration

Integration består av tre olika delar:

- Borås Stads flyktingmottagning
- Integrationsarbete
- Nationella minoriteter.

Borås Stads flyktingmottagning

Flyktingmottagningen i Borås Stads arbete med praktiskt stöd och boendefrågor hanteras av flyktingsamordnare och boendesamordnare som ingår i Försörjningsenheten. Under 2023 har anpassningar gjorts utifrån förändrade behov. De schabloner nämnden erhåller från Migrationsverket för flyktingmottagandet är föremål för diskussion och ett ärende har lyfts kring detta. Mottagningstalen för mottagande har minskat under åren varför mer fokus kommer ligga på den samlade introduktionen i samhället.

Samhällsorientering organiseras under enheten för integration och nationella minoriteter.

Samhällsorienteringen, kommer att arbeta för att nå ut till en utökad målgrupp genom samverkan med Jobb Borås, mötesplatser och familjecentraler.

Under 2023 har verksamheten arbetat med att öka den digitala kompetensen. Syftet var att utveckla arbetssätt som stärker målgruppens möjligheter till att på egen hand sköta sina myndighetskontakter och ta del av aktuell samhällsinformation.

Mottagna flyktingar

Antal mottagna flyktingar var 2023-12-31, 99 st (52 % kvinnor, 48 % män) jämfört med 2022-12-31, 152 st (47 % kvinnor, 53 % män).

Ursprungsland

Land	Andel %
Afghanistan	53
Turkiet	7
Somalia	7
Syrien	6
Eritrea	5
Iran	4
Etiopien	3
Kenya	3
Statslös	3
Ghana	2
Irak	2
Palestina (Västbanken/Gazaremsan)	2
Marocko	1
Algeriet	1
Indien	1

Ålder

Ålder	Andel %
0-5	8
6	2
7-15	15
16-19	3
20-39	53
40-59	16
60>	3

Alla över 19 år som gått i skolan, 71 st

År i skola	Andel %
>12	28
10-12	17
7-9	21
4-6	13
1-3	7
saknas	14

Överföring av ekonomiska medel till berörda nämnder för nyanlända flyktingar.

	Flyktingar 1-5 år	Flyktingar 6-15 år	Flyktingar i gymnasieskolan	Flyktingar som går i SFI (svenska för invandrare)
Överfört år 2023	963 930	2 834 865	440 220	8 272 335
Antal per månad				
januari	21	63	9	182
februari	22	65	9	182
mars	20	62	9	182
april	20	66	11	191
maj	21	64	11	192
juni	22	65	10	190
juli	22	65	10	189
augusti	22	67	10	188
september	21	62	10	188
oktober	22	62	10	189
november	22	58	9	172
december	19	48	8	162

Integration

Samordning

Arbetslivsnämnden ansvarar för att samordna integrationsarbetet i Borås Stad. Genom möten med Boråsare i samhällsvägledning, samhällsorientering, intervjuer och samarbete med etniska föreningar samt via stadsdelsvärdar inhämtas invånarnas syn på integration och målgruppens behov.

Samverkan har skett både genom olika nätverk och deltagande i olika forum, både med interna och externa samverkansparter samt med civilsamhället såsom MR-nätverk, områdesnätverk, flyktingnätverk och Länsstyrelsens delregionala partnerskap. Under året har studiebesök genomförts med stöd av ESF-medel till Stuttgart för att omvärldsbevaka i frågor som rör integration och arbetsmarknad. Arbetslivsnämnden har löpande hållit sig uppdaterad i aktuella integrationsfrågor.

Program för integrerat samhälle

Programmet har reviderats under året. I uppföljningen av Program för integrerat samhälle följdes långtidsarbetslösheten bland utrikes födda i Borås Stad upp. En sammanställning har gjorts av befintliga insatser för målgruppen på Arbetsförmedlingen och Arbetslivsförvaltningen i Borås. Viktiga aspekter på faktorer som kan öka språkutveckling och leda till ökad chans för inträde på arbetsmarknaden har lyfts fram.

Samhällsvägledning och Samhällsorientering

Samhällsvägledning med service och stöd i olika frågor till målgruppen utrikes födda har getts till 270 enskilda individer under året.

Under året har även en arbetsgrupp arbetat med möjligheten att etablera ett servicecenter med syfte att utveckla stöd och service till förvaltningens olika målgrupper, där samhällsvägledningen skulle vara en naturlig del. Samverkan med etniska kulturföreningar har fortsatt och ett integrationsråd har genomförts under hösten.

Samhällsorienteringen för nyanlända har genomförts och under året har arbetet fortsatt med att nå utökad målgrupp som är i behov av Samhällsorientering. Totalt har 90 deltagare gått SO varav 61 gått kursen under etableringsperioden samt 29 deltagare som tillhör utökad målgrupp, vilket är en ökning med 20 personer jämfört med föregående år. Dessutom har SO sålts till övriga sjuhäradskommuner, totalt 52 deltagare.

Projekt

Projektet Digital kompetens har genomförts och avslutats, 83 personer har deltagit under projekttiden. Erfarenheterna har tagits tillvara och ett arbete fortsätter för att stödja målgruppen med digitalisering inom ramen för Samhällsorienteringen.

En pilot under namnet ”Din Framtid” har genomförts i samarbete med Socialt hållbart Borås samt vuxenutbildningen. Syftet var att nå målgruppen och öka språkkunskaper och information kring arbete och utbildning samt stötta målgruppen till deras nästa steg mot utbildning och arbete.

Helhetslyftet är ett regionalt projekt med Västra Götalandsregionen som projektägare och som finansieras med EU-medel, för att förbättra arbetet med kortutbildade och språksvaga tredjelandsmedborgare. En av insatserna i projektet är Nästa steg där Borås, Bollebygd och Vårgårda kommun tillsammans med Borås- och Fristads folkhögskola samarbetar. Under året har samverkan utvecklats och kurser i Hälsoskolan samt Du och ditt liv genomförts.

Nationella minoriteter

Fokus för minoritetsarbetet har fortsatt legat främst på två områden, barn och unga samt arbetet mot antisemitism och antiziganism. Under året har program för nationella minoriteter reviderats.

Inom ramen för arbetet med barn och unga har bland annat en stor infokampanj genomförts i samarbete med Förskoleförvaltningen samt en planering för en utbildningsinsats riktad till förskolepedagoger. Arbetet med att ta fram nyckeltal för att bättre kunna följa upp om rätt insatser genomförs har hittills lett fram till att LUPP infört en fråga om minoritetstillhörighet samt ett samarbete med Valfärdsbokslutet. På nationell nivå har Borås stad samarbetat med regeringskansliet med kartläggningen om Judiskt liv i Sverige. Fler samarbeten och nätverkande sker regelbundet internt och externt på lokal, regional samt nationell nivå. För att få ytterligare inputs utifrån till arbetet med Nationella Minoriteter har ferieungdomar samt fältstudenter från socionomprogrammet på GU varit delaktiga i verksamheten.

Romsk inkludering

Projekt Enskilt stöd, med medel från Länsstyrelsen för att stärka och stötta särskilt utsatta romska kvinnor, har startats och genomförts. Projektet avslutas januari 2024. Enskilt stöd har fortsatt som tidigare för alla romer i behov av särskilt, totalt har 40 enskilda individer fått stöd, där majoriteten har varit komplexa ärenden. Den enkät- och intervjustudie som initierades av romska rådet är nästan färdig och Arbetslivsnämnden räknar med att ta del av resultatet under 2024.

Arbetet mot antiziganism fortskrider på olika sätt. Ett samarbete med relationsvårdsenheten har påbörjats för att stötta dem i deras arbete med våldsutsatta romska kvinnor.

Finskt förvaltningsområde

Samråd i kultur- och äldreomsorgsfrågor har hållits regelbundet under året och olika aktiviteter har planerats i samråd med den finska minoriteten.

Behov av ungdomskultur på finska har identifierats efter samråd, och samarbete med kulturförvaltningen har initierats för att utveckla ungdomskultur på finska. I samarbete med kulturförvaltningen och det finska samarbetsorganet har flera evenemang på finska genomförts under året riktat till olika åldersgrupper.

Service och stöd

Service har fortsatt getts till sverigefinska minoriteten, totalt 270 ärenden. Stöd har även getts till kommunens tjänstepersoner i frågor som rör den sverigefinska minoriteten. Även andra frågor än

kommunala har förekommit i stor omfattning eftersom de olika myndigheterna inte erbjuder service på finska.

5.1.2.10 Övrigt

Övrigt som består av personligt ombud samt Borås Stads del i finansiering av Sjuhärads Samordningsförbund.

Personligt ombud

Verksamheten med personligt ombud riktar sig till personer som är 18 år eller äldre och som har psykiska funktionsnedsättningar samt betydande och väsentliga svårigheter att utföra aktiviteter på olika livsområden.

Personligt ombud arbetar på uppdrag av klienten och verkar som ett stöd i klientens kontakter med socialtjänst, primärvård, specialistpsykiatri och andra myndigheter.

Personligt ombud verkar också för att personer med psykisk funktionsnedsättning som grupp ska få bättre livsvillkor. Detta sker genom att ombuden uppmärksammar brister i fråga om den enskildes möjligheter att få tillgång till samhällets utbud av vård, stöd och service. Brister förmedlas till bl.a. berörda verksamheter, Länsstyrelsen och Socialstyrelsen.

Verksamheten bedrivs med en organisatorisk och lokalmässig avskildhet från socialtjänsten vilket är en fördel ur uppdrags- och individsynpunkt. Stödet från personligt ombud är kostnadsfritt och verksamheten har ingen dokumentationsskyldighet. Verksamheten har en statlig lönefinansieringsgrad på ca 70 %.

Prioriterade områden under 2023 har varit att stärka hela kedjan av systemfelsarbetet, vilket avser avvikelser i vårdsamverkan, organisatoriska avvikelser samt avvikelser hos berörda myndigheter. Därutöver fortlöpande har jobbat med att se över verksamhetens arbetssätt och interna processer, rutiner och samverkansformer ihop med andra inblandade aktörer. Interna processer inkluderar att ständigt tillse att klienter inte ”fastnar” i ett långvarigt beroende av ett personligt ombud, vilket inte gynnar genomströmningen av nya klienter samt individens egen progression.

Samverkansprojektet där vissa deltagare från Jobb Borås får ett personligt ombud har pågått under 2023 och utvärderas löpande i samarbete med remitterade verksamhet (Jobb Borås).

5.1.2.11 Buffert

En buffert på 2 540 tkr var budgeterad.

5.1.3 Riktade stats- och EU-bidrag

Tkr

Bidragsgivare	Ändamål	Totalt beviljat bidrag	Redovisat bidrag under 2023
Migrationsverket	Bostäder Ukraina - pågående - generellt Statsbidrag	0	0
Migrationsverket	Flyktingmottagning - pågående	0	0
Länsstyrelsen	Främja Romsk inkludering avslutas år 2024	482 000	389 220
Västra Götalandsregionen	Språkträning, hälsoinformation för tredjeländ medborgare avslutas år 2025	3 127 872	1 197 598
Arbetsförmedlingen	Feriearbeten- Ungdomsanställningar år 2023	1 815 385	1 815 385
Länsstyrelsen	Finskt Förvaltningsområde år 2023	1 980 000	1 980 000
Länsstyrelsen	Personligt Ombud 2023	2 594 316	2 594 316
Summa		9 999 573	7 976 519

6 Arbetsgivarpolitik

Ökad känsla av sammanhang och förbättrad samverkan

Förvaltningen bedriver en rad verksamheter som alla på olika sätt är sammankopplade med varandra. En målbild är att skapa en ökad känsla av sammanhang samt en förbättrad samverkan mellan enheterna. Det senare är också ett förbättringsområde som framkom i 2023 års medarbetarenkät. Ett verktyg för att nå målet är att skapa forum med möjlighet att mötas över enhetsgränserna. Under 2023 genomfördes för andra gången en gemensam friskvårdsdag samt gemensamt julbord för alla medarbetare på förvaltningen. Friskvårdsdagen planeras av hälsoinspiratörer på förvaltningen och syftar till att mötas under trevliga former, ha dialog och bygga relationer med kollegor på förvaltningen, utanför de naturliga arenorna som uppstår i vardagen. En utvärdering av 2023 års friskvårdsdag har genomförts och visar att en stor andel av medarbetarna upplever att målet med dagen uppnåddes. Utvärderingen kommer att vara ett verktyg i planeringen av 2024 års friskvårdsdag. Även julbordet kommer år 2024 att planeras av medarbetare.

Medarbetarenkäten

2023 års medarbetarenkät visar ett fint resultat för Arbetslivsförvaltningen. I jämförelse med hela staden ligger vi på samma nivå eller högre på samtliga områden. Utmärkande områden är jämlikhet, ersättning och förmåner samt helhet, där vi har ett högre resultat än staden. Det är också glädjande att vi på samtliga områden har förbättrat resultatet gentemot enkäten som genomfördes 2021.

Utvecklingsområden som förvaltningen behöver arbeta med är att förbättra samarbetet mellan enheter och att skapa individuella kompetensutvecklingsplaner för varje medarbetare. Detta ska göras i samband med det årliga medarbetarsamtalet och det finns idag brister i att alla inte har gjort en sådan plan.

Kompetensutveckling genom jobbskuggning

Under 2023 införde förvaltningen jobbskuggning, som innebar att alla medarbetare under en halv arbetsdag uppmanades att skugga en kollega på förvaltningen. Jobbskuggningen följdes upp genom att de som genomfört skuggning delade med sig av sina erfarenheter i en enkät. Av de som hittills rapporterat har upplevelsen av skuggning varit mycket positiv. Jobbskuggning kommer från 2024 därför att vara en permanent aktivitet som syftar till att öka kompetens och förståelse för andra enheters uppdrag.

Sjukfrånvaro

Förvaltningens rapport för sjukfrånvaro som redovisas i 2.2 omfattar även stadens alla BEA-anställningar. Den korrekta siffran för förvaltningens medarbetare för år 2023 när dessa räknas bort är sex procent. I jämförelse med år 2022 har korttidsfrånvaron minskat med tio procentenheter, medan sjukfall 15-90 dagar samt 181-365 dagar har ökat. Nyttjandet av företagshälsovård har ökat avsevärt, och detta är en positiv utveckling som visar att vi blivit bättre på att ge stöd till våra medarbetare som har ohälsa, eller riskerar att hamna i det. Genom nära samarbete mellan chefer och HR samt löpande analys och noggrann uppföljning är målet att kunna sänka sjukfrånvaron under 2024.

Kompetensförsörjning socialsekreterare

Flera insatser har gjorts under 2023 avseende kompetensförsörjningen i gruppen socialsekreterare. År 2022 var yrkesgruppen den med högst personalomsättning i Borås Stad. För att jobba framgångsrikt och uppnå goda resultat på området kompetensförsörjning, är det en förutsättning att verksamheten och stödfunktionerna i sina professioner samarbetar och bidrar med sina olika kunskaper och perspektiv. Sedan hösten 2022 har förvaltningen en kompetensförsörjningsgrupp som träffas regelbundet för att analysera situationen och jobba med insatser tillsammans. Detta kommer att intensifieras under 2024 då 0,5 årsarbetare organiseras under HR för att tillsammans med Försörjningsenheten arbeta med frågan. HR får en samordnande roll och ska säkerställa att de insatser och åtgärder som beslutas om kan genomföras. De insatser som hittills gjorts tycks ha fått effekt, då personalomsättningen i gruppen minskade med 53 % under 2023 jämfört med 2022. HR har stöttat upp i rekryteringsarbetet och även genomfört avslutssamtal med alla som slutar på enheten. Resultaten från samtalen har sammanställts i en rapport och detta arbete kommer att fortsätta under 2024 och redovisas minst två gånger per år.

6.1 Indikatorer

Sead Omerovic
Handläggare
0721-60 06 05

Datum
2024-02-19

Instans
Arbetslivsnämnden
Dnr ALN 2024-00014 1.2.3.2

Uppföljning Intern kontroll 2023

Arbetslivsnämndens beslut

Arbetslivsnämnden godkänner uppföljningen av 2023 års plan samt översänder densamma till Kommunstyrelsen.

Ärendet i sin helhet

Uppföljning har gjorts på föregående års interna kontrollplan. Uppföljningen redovisar de interna kontroller som Arbetslivsnämnden genomfört inom områden där nämnden har identifierat väsentliga risker i verksamheten. Uppföljning genomförs inom områdena ekonomi, personal och egen verksamhet. Resultat och slutsatser av kontrollerna redovisas i bilagan ”Uppföljning Intern kontroll 2023”.

Beslutsunderlag

1. Bilaga Uppföljning Intern kontroll 2023.

Samverkan

Förvaltningens samverkansgrupp (FSG).

Beslutet expedieras till

1. Kommunstyrelsen.

Mattias Danielsson
Ordförande

Tina Arekvist Lundell
Förvaltningschef

Uppföljning Intern kontroll 2023

Arbetslivsnämnden

1 Inledning

Arbetslivsnämnden är skyldig att löpande följa upp det interna kontrollsystemet inom nämndens verksamhetsområde. Nämnden ska varje år anta en särskild plan för denna uppföljning och i samband med årsredovisningens upprättande rapportera resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen till Kommunstyrelsen.

2 Uppföljning Intern kontrollplan

2.1 Personal

Verksamhet / Process	Riskbild	Kontrollmoment och kontrollmetod	Analys 2023	Åtgärd
Personal- och lönekontroller	Risk för att felaktiga löner betalas ut. Risk att felaktiga löner utbetalas till personer som ej är anställda av Borås Stad, felaktiga belopp går ut till personal eller att staden bryter mot ATL (Arbetsstidslagstiftningen) eller andra avtal/lagar inom det personalrättsliga området.	Kontroll att lönerapportering sker enligt föreskrifter avseende såsom övertid/mertidsersättning, användning av bil i tjänsten samt utlägg i tjänsten Intern kontroll-förfrågan skickas till Löneservice Fyll i blankett som finns bifogad, finns också att hämta på intranätet	Kontrollen har genomförts utan anmärkning.	
Bemanning	Risk för att socionomer inte kan rekryteras och behållas Socionombristen kan i förlängningen påverka kvalitén på verksamheten	Kontroll av rekrytering och avslut av tjänster vid försörjningsenheten när det gäller socionomer. Medarbetarsamtal, medarbetarenkät och avslutssamtal	Avslutssamtal har genomförts av HR-funktionen med samtliga socialsekreterare som avslutat sin tjänst under 2023. Medarbetarsamtal och medarbetarenkät har genomförts.	

2.2 Ekonomi

Verksamhet / Process	Riskbild	Kontrollmoment och kontrollmetod	Analys 2023	Åtgärd
Representation-utbildning	<p>Risk att riktlinjer ej följs.</p> <p>Risken är att representationsreglerna för Borås Stad och Skatteverkets regler ej följs, samt att representation/utbildning ej är godkänd. Representation medges endast inom eller i direkt anslutning till Borås Stads ordinarie verksamhet.</p>	<p>Att deltagarförteckning, att syfte framgår, samt att program bifogas, för kostnader avseende representation, utbildningar m.m. Att kostnader för representation följer skattelagstiftning samt Borås Stads riktlinjer</p> <p>Stickprov av konto 471x , 4772, (614x, 616x)</p>	<p>63 fakturor har granskat för att se om: Deltagarförteckning finns med, att syfte framgår, samt att program bifogas. Kostnaderna avser representation och utbildning. Granskningen har också gjorts för att säkerställa att fakturorna för representation och utbildningar har följt skattelagstiftningen samt Borås Stads riktlinjer.</p> <p>Utav de 63 fakturor som granskades hittades inga fel.</p> <p>Verksamheterna som har granskat har varit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arbetslivsnämnden, 12 fakturor • Försörjningsenheten, 13 fakturor • Jobb Borås förberedande, 15 fakturor • Integration, 23 fakturor 	

2.3 Egen verksamhet

Verksamhet / Process	Riskbild	Kontrollmoment och kontrollmetod	Analys 2023	Åtgärd
Försörjningsenheten	<p>Risk att rutin vid hot och våld vid försörjningsenheten inte följs</p> <p>Säkra kvaliteten vid uppföljning av hot och våld vi försörjningsenheten</p>	<p>Kontrollera att rutin vid hot och våld vid försörjningsenheten följs.</p> <p>Uppföljning av alla rapporterade arbetsskador och tillbud</p>	<p>Hot och våld har en nolltolerans och ska anmälas.</p> <p>Rutinen för hot och våld har följts upp på försörjningsenheten under 2023. Inkomna hot och våldsärenden rapporteras på FSG som också är skyddskommitté.</p>	
Feriearbeten	<p>Risk att de som söker feriearbeten inte får någon plats</p> <p>Risk att de som söker till feriearbetare inte får någon arbetsplats och risk att nämndens resurser inte räcker till för alla som har sökt feriearbete.</p>	<p>Kontroll att alla som sökt ett feriearbete får en arbetsplats samt kontrollera att nämndens resurser räcker till.</p> <p>Uppföljning i verksamhetssystem</p>	<p>Under 2023 var det 1951 ungdomar som sökt ett feriejobb. Alla som sökt har erbjudit ett feriejobb och 1459 tackade ja till erbjudandet.</p>	

3 Uppföljning direkta åtgärder

Christian Fast
Handläggare
0768-88 54 28

Datum
2024-02-19

Instans
Arbetslivsnämnden
Dnr ALN 2024-00015 1.4.2.1

Redovisning av inkomna synpunkter januari-december 2023

Arbetslivsnämndens beslut

Arbetslivsnämnden godkänner upprättad redovisning av inkomna synpunkter januari-december 2023.

Ärendet i sin helhet

Den 1 december 2013 introducerade Borås Stad ett gemensamt synpunktshanteringsystem. Detta för att kunna erbjuda en väg in för våra medborgare, brukare och kunder.

Varje förvaltning ansvarar för att ta emot, följa upp och svara på synpunkter inom utsatt tid. Statistik över synpunkterna ska minst två gånger per år redovisas för respektive nämnd. Kommunstyrelsen kommer årligen att följa upp synpunktsstatistiken utifrån sin uppsiktsplikt.

I denna redovisning till Arbetslivsnämnden redovisas antalet inkomna och avslutade synpunkter för perioden 1 januari till 31 december 2023, samt fördelning över verksamhetsområden och kriterier.

Beslutsunderlag

1. Bilaga Redovisning av inkomna synpunkter januari-december 2023.

Samverkan

Förvaltningens samverkansgrupp (FSG).

Beslutet expedieras till

1. Kommunstyrelsen.

Mattias Danielsson
Ordförande

Tina Arekvist Lundell
Förvaltningschef

BORÅS STAD

Redovisning av inkomna synpunkter januari-december 2023

Arbetslivsnämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Antal inkomna synpunkter januari – december 2023	3
3 Fördelning kommungemensamma kriterier	3
3.1 Fördelning kommungemensamma kriterier	3
4 Ständiga förbättringar	3
5 Avslutade synpunktsärenden	4
6 Synpunktsrutinen	4
7 Vidarebefordrade ärenden	4

1 Inledning

Den 1 december 2013 introducerade Borås Stad ett gemensamt synpunktshanteringsystem. Detta för att kunna erbjuda en väg in för våra medborgare, brukare och kunder.

Varje förvaltning ansvarar för att ta emot, följa upp och svara på synpunkter inom utsatt tid. Statistik över synpunkterna ska minst två gånger per år redovisas för respektive nämnd. Kommunstyrelsen kommer årligen att följa upp synpunktsstatistiken utifrån sin uppsiktsplikt.

I denna redovisning till Kommunstyrelsen redovisas antalet inkomna och avslutade synpunkter för perioden 1 januari till 31 december 2023, samt fördelning över verksamhetsområden och kriterier.

Nämnden redovisar också eventuella åtgärder och förbättringar som synpunkterna resulterat i.

Arbetslivsförvaltningen har mottagit åtta synpunkter under perioden januari-december 2023. Fyra av synpunkterna gällde bemötande på Försörjningsenheten, två av synpunkterna var mot Trygghetsinsats/Stadsdelsvärdar och två av synpunkterna gällde klagomål mot Återbruk.

2 Antal inkomna synpunkter januari – december 2023

Verksamhetsområde	Antal	Vanligaste verksamhetsspecifika synpunkten
Försörjningsenheten	4	Klagomål
Trygghetsinsats/Stadsvärd	2	Klagomål
Återbruk	2	Klagomål
Summa	8	

3 Fördelning kommungemensamma kriterier

3.1 Fördelning kommungemensamma kriterier

Kommungemensamma kriterier	Beröm jan-dec 2023	Fråga jan-dec 2023	Förslag jan-dec 2023	Klagomål jan-dec 2023	Totalt jan-dec 2023
Bemötande	0	0	0	5	5
Fysisk miljö	0	0	0	0	0
Information	0	0	0	2	2
Tjänster	0	0	0	1	1
Totalt	0	0	0	8	8

4 Ständiga förbättringar

De fyra synpunkterna som kom till Försörjningsenheten handlade uteslutande om klagomål. Två av synpunkterna gällde bemötandet vid handläggning av ärenden. Dialog fördes med berörda handläggare. Tredje synpunkten gällde klagomål på ej beviljad ersättning. Synpunktslämnaren informerades om hur hen ska gå tillväga för att överklaga beslutet. Fjärde synpunkten gällde ansökan om boende för anhörig. Synpunktslämnaren informerades om att Försörjningsenheten utreder inte rätten till boende. Hen

hänvisades ta kontakt med instans som beviljar boende.

Första synpunkten till Trygghetsinsats/Stadsdelsvärd gällde Stadsdelsvärdars språkkunskaper i svenska och den andra om Stadsdelsvärdars sätt att arbeta. Båda synpunkterna resulterade sig i informationsinsats för all personal.

Första synpunkten till Återbruk handlade om en chaufförs sätt att framföra fordon i trafiken. Enhetschefen talade med berörd personal om vikten av att framföra Återbruks fordon i trafiken på ett säkert sätt.

Andra synpunkten handlade om hur ett bohag trots ha hamnat hos Återbruks secondhand-butik. Synpunktslämnaren tror sig känna igen sin anhörigs ägodelar. Synpunktslämnaren informeras om att Återbruk bara tar emot saker från privatpersoner och har hittills inte haft misstanke om att det på något sätt skulle röra sig om oegentligheter.

5 Avslutade synpunktsärenden

Totalt antal avslutade ärenden	Totalt antal ej avslutade ärenden	Totalt antal synpunkter som inkom under perioden januari – december 2023
8	0	8

6 Synpunktsrutinen

	Status	Kommentar
Förvaltningen har under året följt synpunktsrutinen	Fullt ut	

7 Vidarebefordrade ärenden

Antal vidarebefordrade synpunkter till externa organisationer, föreningar eller bolag.	0
--	---

Margareta Udén Hoff
Handläggare
0768-88 84 69

Datum
2024-02-19

Instans
Arbetslivsnämnden
Dnr ALN 2024-00016 1.1.3.0

Plan vid samhällsstörningar och extraordinära händelser Arbetslivsnämnden

Arbetslivsnämndens beslut

Arbetslivsnämnden fastställer reviderad Plan vid samhällsstörningar och extra ordinära händelser.

Ärendet i sin helhet

Kommunfullmäktige har uppdragit till varje nämnd och bolag att ha en egen, väl genomarbetad och aktuell plan vid samhällsstörningar och extraordinära händelser.

Plan vid samhällsstörningar och extra ordinära händelser finns utarbetad för Arbetslivsförvaltningens verksamhet och har revideras.

Planen ska användas vid ovanliga händelser, större olyckor, svår påfrestning eller höjd beredskap. Planen gäller från 2024-02-19 till 2026-12-31

Beslutsunderlag

1. Bilaga Plan vid samhällsstörningar och extra ordinära händelser.

Samverkan

Förvaltningens samverkansgrupp (FSG).

Mattias Danielsson
Ordförande

Tina Arekvist Lundell
Förvaltningschef

Strategi

Program

• Plan

Policy

Riktlinjer

Regler

Plan vid samhällsstörningar
och extraordinära händelser

Arbetslivsförvaltningen

Inledning

Målet med planen är att snabbt starta krisledningsarbetet och minimera eventuella skador på människor och egendom. Planen beaktar Borås Stads risk- och sårbarhetsanalys, kommunfullmäktiges beslut 2012-06-20, § 93 samt utgår från de tre grundläggande principerna ansvar, likhet och närhet.

Övergripande mål för Borås Stads kriskommunikation är att invånare, medarbetare och andra som berörs av händelsen ska ha

- tidig kännedom och kunskap om händelsen
- möjlighet att agera självständigt utifrån konkret vägledning
- förtroende för Borås stads agerande.

Vad är en kris?

En kris kan vara en mindre avgränsad händelse eller en mycket stor händelse som medför att förvaltningen inte kan bedriva sin verksamhet som vanligt. Den kan beröra många människor eller få människor. Ibland kan bilden av händelsen bli en kris i sig på grund av allmänhetens intresse eller mediernas rapportering.

Vad är en extraordinär händelse?

Begreppet finns med i lagtexten om kommuners och landstings ansvar: ”en extraordinär händelse är en händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av en kommun eller ett landsting.”

Tre grundprinciper

I det svenska krishanteringssystemet finns tre grundprinciper:

Ansvarsprincipen. Den som har ansvar för en verksamhet under normala förhållanden har samma ansvar för informationen och kommunikationen som under normala förhållanden.

Likhetsprincipen. Att verksamheten under en kris, så långt som möjligt ska fungera på samma sätt som under normala förhållanden.

Närhetsprincipen. En kris ska hanteras så långt det är möjligt där den inträffar och av dem som är närmast berörda och ansvariga.

Kriterier för att ledningsplanen ska gälla

Ledningsplanen gäller vid en akut situation som hotar grundläggande värden och kräver snabba beslut, och då samordning eller prioriteringar krävs mellan verksamheter, eller informationsbehovet är stort. Ledningsplanen gäller alltid vid höjd beredskap.

Förslag om aktivering

Förslag att aktivera förvaltningens ledningsplan kan väckas från flera, till exempel.

- representant i Arbetslivsförvaltningens krisledningsgrupp
- enskilda medarbetare
- indikationer om kan även inkomma via polis, SMHI och media och som medför att planen kan behöva aktiveras.

Beslut om aktivering

Förvaltningschef beslutar i om att aktivera ledningsplanen. Är förvaltningschefen inte anträffbar går beslutsrätten vidare till tf. förvaltningschef. Beslut om aktivering kan också fattas av kommunens centrala krisledning om det så krävs. En kommunövergripande krisledningsnämnd finns och kan, med hänsyn till händelsens art och omfattning, överta beslutanderätt från andra nämnder. Nämndens arbete regleras i eget reglemente.

Beslut om återgång till ordinarie organisation

Beslut om återgång till ordinarie organisation ska fattas av förvaltningschefen när situationen inte längre är akut och snabba beslut inte längre behövs. I de fall aktiveringen beslutats av kommunens centrala krisledning beslutar denna om återgången.

Rapportering

Beslut om aktivering och om återgång till ordinarie organisation rapporteras skyndsamt till kommunchefen eller dennes ersättare.

Delegation

Nämndens delegationsordning gäller.

Larmning

Efter beslut om aktivering av planen larmas

- förvaltningschef
- verksamhetschef
- kommunikatör
- HR-chef
- chef för ekonomifunktion
- chef för kvalitet- och utveckling
- nämndsekreterare

Vid större akut situation larmas även ersättare.

Ansvarig för larmning är den som aktiverat planen. Förvaltningen ansvarar för att aktuella larmlistor finns. Nämndens presidium informeras. Ersättare kan kalla när så är motiverat.

Inställelse

Förvaltningens krisledningsgrupp bör kunna samlas digitalt inom en timme.

Om det inte är möjligt med digital krisledning utan det krävs fysiskt närvaro samlas Förvaltningens krisledningsgrupp inom en timme i Arbetslivsförvaltningens lokaler.

Reservplats för krisledningsgruppen är på Kärrgatan 4 (Återbruk) om lokalerna på Österlånggatan 72 är obrukbara.

Reservplats för försörjningsstödet är Österlånggatan 72 och Kärrgatan 4 om Försörjningsenheten befintliga lokaler på Bryggaregatan 15 skulle vara obrukbara.

Båda lokalerna är väl rustade med sammanträdesrum och IT-kommunikation. Här finns också Krisledningssvaska innehållande tablåer, block, pennor att tillgå. Lokalerna på Kärrgatan har reservkraft som kopplas in vid strömavbrott.

Förvaltningens krisledningsgrupp

Förvaltningens krisledningsgrupp arbetar som stab och bereder ärenden för beslut i presidiet, samt fattar egna beslut enligt delegationsbestämmelserna.

Förvaltningens krisledningsgrupp består av:

Vem innehar funktionen på ALF	Funktion i krisledningsgrupp
Förvaltningschef	chef
Verksamhetschef för område 1	säkerhetsansvarig, säkerhet kontaktperson verksamhet informationsansvarig
Verksamhetschef för område 2	lokalansvarig, kontaktperson verksamhet kontakter med kommun/räddningstjänst informationsansvarig
Kommunikatör	upprätta kommunikationsplan samordna information och samråda
HR-chef	ansvarig för lägesuppföljning/dagbok ersättare för informationsansvarig
Chef för ekonomifunktion	ansvarig för omfall
Chef för kvalitet- och utveckling	ansvarig för lägesuppföljning/dagbok
Nämndsekreterare	ansvarig för lägesuppföljning/dagbok

När förvaltningschef eller ersättare för förvaltningschef inte finns tillgänglig är den som först kommer till ledningsplatsen chef till dess förvaltningschef eller ersättare för förvaltningschef anländer.

Informationsplan

Vid särskilda händelser ökar kraven på att informationen är såväl snabb som entydig och korrekt. Informationen från förvaltningen ska samordnas och gå via informationsansvarig i förvaltningens krisledningsgrupp, vilket gäller både extern och intern information. Om krisen spänner över mer än en förvaltnings eller bolags verksamhet eller om den är så allvarlig att den centrala krisledningsstaben aktiveras krävs samordning. Kommunens centrala informationsenhet ska alltid skyndsamt kontaktas när planen aktiveras.

Centralt ansvar

I de fall aktiveringen av planen beslutas av kommunens centrala krisledningsstab övertas ansvaret för all information av kommunens centrala kommunikationsavdelning på Stadsledningskansliet. Lika så har kommunen ett centralt samordningsansvar då mer än 1 förvaltning/bolags krisledningsorganisation tjänstgör.

Informationsansvar

Informationsansvarig har ansvar för att informera personal, deltagare och klienter. Ansvaret omfattar också att sköta mediakontakter.

Mediakontakter

Förvaltningschef eller annan utsedd person, beroende av händelse.

Informationsansvarig har ansvaret för att sköta mediakontakterna i samråd med förvaltningschefen.

Kommunikatör har ansvaret för att upprätta kommunikationsplan, samråda och samordna kontakt med Kommunikationsavdelningen på Stadsledningskansliet.

Intern information

Det är av största vikt i en krissituation att alla verksamheter i förvaltningen har aktuell kunskap om läget. Därför måste alla informera förvaltningens krisledningsgrupp om läget i den egna verksamheten. Informationsansvarig har ansvaret för den generella informationen till olika personalgrupper. Informationen ska anpassas med tanke på olika gruppers olika behov. Informationsansvarig ska också medverka till att den dubbelriktade informationen från och till personalen fungerar.

Om lokalerna är obrukbara för verksamheterna och fysisk närvaro inte är nödvändig för att utföra arbetet kan verksamheten ställa om till distansarbete. Beslutas av förvaltningens krisledningsgrupp.

Margareta Udén Hoff
Handläggare
0768-88 84 69

Datum
2024-02-19

Instans
Arbetslivsnämnden
Dnr ALN 2024-00008 2.1.5.1

Arkivbeskrivning Arbetslivsnämnden

Arbetslivsnämndens beslut

Arbetslivsnämnden godkänner upprättad Arkivbeskrivning

Ärendet i sin helhet

Enligt Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska en "Beskrivning av myndighetens allmänna handlingar" finnas och enligt Arkivlagen (1990:782) ska varje myndighet upprätta en arkivbeskrivning.

Arkivbeskrivningen fungerar som en första ingång till nämndens arkiv och syftar till att ge utomstående en överblick över vilken information som finns i arkivet, hur det är organiserat, hur informationen använts och vilka sökingångar som finns.

Arkivbeskrivningen beskriver även nämndens uppgifter, organisation och särskilt förändringar av betydelse för informationshanteringen.

Beslutsunderlag

1. Bilaga Arkivbeskrivning Arbetslivsnämnden.

Samverkan

Förvaltningens samverkansgrupp (FSG).

Mattias Danielsson
Ordförande

Tina Arekvist Lundell
Förvaltningschef

Arkivbeskrivning för Arbetslivsnämnden

Arbetslivsnämnden

Postadress
Arbetslivsförvaltningen
Borås Stad
501 80 Borås

Besöksadress
Österlånggatan72

Hemsida
boras.se

E-post
arbetsliv@boras.se

Telefon
033-35 70 00 vx

Innehållsförteckning

Arkivbeskrivning för Arbetslivsnämnden	1
1. Myndighetens organisation och arbetsuppgifter.....	3
1.1 Historik	3
1.2 Verksamhet.....	3
1.3 Organisation.....	5
1.4 Myndighetens arkivorganisation.....	7
2. Sökmedel/-ingångar till arkivet	9
3. Inskränkningar i tillgängligheten	9
3.1 Inskränkningar enligt Offentlighets- och sekretesslag (2009:400), OSL9	
3.2 Inskränkningar genom gallring.....	10
4. Överlämnande av handlingar till och från myndigheten och annat som påverkat arkivbildningen	10
5. Beskrivning av myndighetens allmänna handlingar enligt 4 kap. 2 § Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)	10

1. Myndighetens organisation och arbetsuppgifter

1.1 Historik

Borås Stad inledde 2008 arbetet med att utreda en framtida politisk och förvaltningsmässig organisation. När kommunalnämnderna infördes så var de ett viktigt medel för att förankra den lokala demokratin. Förändringar i samhället ställde andra krav på den kommunala organisationen och arbetet med att se över organisationen och resultat inleddes. Arbetslivsnämnden tillkommer som ny nämnd från årsskiftet 2011 och kommunalnämnderna avskaffas.

Under våren 2009 aktualiserade tjänstemän och politiker från Sjuhärads kommuner möjligheterna till en gemensam flyktingmottagning i Sjuhärad. Direktionen för Sjuhärads kommunalförbund beslutade i februari 2010, att en organisations- och genomförandeplan skulle tas fram för en helt eller delvis samordning av kommunernas kvarvarande ansvar utifrån proposition 2009/10:60 (nyanlända invandrares arbetsmarknadsetablering – egenansvar med professionellt stöd) samt utifrån Sjuhärads kommuners förväntningar och önskemål. I slutet av 2010 togs ett förslag togs fram och skickades ut till kommunerna på remiss. Under 2011 reviderades förslaget om organisations- och genomförandeplanen. Nästkommande år, 2012, kom beslutet att bilda Boråsregionens Etableringscenter från 2013-01-01 med Borås Stad som huvudman. De kommuner som ingår är: Bollebygds kommun, Borås Stad, Marks kommun, Tranemo kommun, Ulricehamns kommun och Vårgårda kommun. I avtalet gällande samordnad flyktingmottagning mellan värdkommunen och kommunerna framgår det att Borås Stad är arkivansvarig.

1.2 Verksamhet

Arbetslivsnämndens reglemente beslutades av kommunfullmäktige 2023-06-21. I reglementet står det att Arbetslivsnämnden ska fullgöra kommunens arbetsmarknads- och sysselsättningspolitiska insatser genom bland annat:

- utveckling, samordning, genomförande och uppföljning av kommunens arbetsmarknadspolitiska insatser för kommuninvånare som av försörjningsskäl är i behov av sådana insatser.
- att verksamheten svarar mot arbetsmarknadens och den enskildes behov samt prioriterar insatser som leder till att individen kan försörja sig.

Nämnden är arbetslöshetsnämnd enligt lagen (1944:475) om arbetslöshetsnämnd.

Nämnden ansvarar för kommunens insatser och åtgärder vid flyktingmottagning och invandring, integration i samhället och på arbetsmarknaden.

- Med undantag av ansvaret för ensamkommande flyktingbarn, ansvarar för mottagning och introduktion av flyktingar.

Nämnden ansvarar för samordning av hela stadens integrationsarbete och samordning av insatser för nationella minoriteter och förvaltningsområde för finska.

Arbetslivsnämnden utövar ledningen av den kommunala hälso- och sjukvården inom sitt verksamhetsområde.

Arbetslivsnämnden ansvarar också för följande uppgifter:

- försörjningsstöd (Ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen)
- trygghetsinsatser (skapa trygghet genom stadsdelsvärdar i centrum samt på stadens utsatta områden).
- ansvaret för bostadsanskaffning av sociala bostäder
- personliga ombud
- åtgärder rörande dödsboförvaltning och dödsboanmälan som följer av ärvdabalken, samt åtgärder rörande dödsbo som följer av lag (2015:417) om arv i internationella situationer, biståndsbeslut enligt socialtjänstlagen samt åtgärder rörande begravning som följer av begravningslagen.
- utdelning ur sociala donationsfonder, Borås Kommunstyrelsens samfond A, Borås kommuns sociala samfond 1, Borås kommuns sociala samfond 2, Asta och Edvard Björnssons donationsfond, Finn Reimanns donation, S A Wassbergs Minnesfond samt Sven Petter och Charlotta Palmqvists donation.

Central dokumentation för verksamheten:

Struktur	Verksamhet	Sökingångar/IT-system	Handlingstyp
1.1.3.1	Nämndprocess	Ciceron	Nämndprotokoll
1.1.4	Verksamhetsledning	Ciceron	Rapporter, analyser, utvärderingar m.m.
2.3	HR/Personal	Heroma Närarkiv Österlånggatan 72	Personalakter
2.4	Ekonomi	Agresso Närarkiv Österlånggatan 72-74	Fakturor, Verifikationer
3.4.3	Hantera arbetsmarknad	VIVA Närarkiv Kärrgatan 4-6	Dokumentation angående arbetsmarknadsinsatser

3.4.3.	Hantera feriearbete för ungdomar	Feriebas	Ansökningar och matchning av arbetsplats och beslut.
3.4.3	Driva verksamhet vid Återbruk. Tillhandahålla kommunal hälso- (Återbruk)	Närarkiv Kärrgatan 4-6 VIVA	Dokumentation angående insatser Hälso- och sjukvård
3.7.2	Individ och familjeomsorg	VIVA Lämna ekonomiskt bistånd	Ansökningar om insats och beslut.
3.3.7	Hantering av	Närarkiv Södra Torget 4 Ciceron	Dokumentation angående insatser. Redovisning av Statsbidrag.
3.7.2	Göra dödsboanmälan och handlägga begravningshjälp	VIVA	Ansökan och beslut om dödsboanmälan.
3.8.4	Nationella minoriteter	Ciceron Närarkiv Österlånggatan 74	Bidragsansökningar

1.3 Organisation

Arbetslivsnämnden har ansvar för kommunens försörjningsstöd, arbetsmarknads- och sysselsättningspolitiska insatser. Nämnden ansvarar även för kommunens insatser och åtgärder vid flyktmottagning, invandring, integration i samhället och på arbetsmarknaden samt insatser gällande nationella minoriteter och förvaltningsområde för finska.

Arbetet leds av förvaltningschef. Förvaltningen är indelad i två verksamhetsområden och fyra stödfunktioner.

Stödfunktioner:

Ekonomi

Ekonomifunktionen har övergripande ansvar för ekonomiprocesserna i förvaltningen. Ekonomifunktionen arbetar tillsammans med cheferna med budget, redovisning, uppföljning, bokslut, fakturahantering samt med övriga ekonomirutiner.

HR

HR-funktionen har ansvar för att samordna och utveckla Arbetslivsförvaltningens personalpolitiska arbete samt säkerställa förvaltningens arbetsgivaransvar. Uppdraget utförs genom operativt, administrativt och strategiskt stöd till förvaltningsledning och chefer.

Kvalitet- och utveckling

Kvalitet och utveckling arbetar med uppföljning, utveckling, samordning, utredning av nämndens verksamheter samt informationssäkerhet och informationsteknik (IT). Personligt ombud och Internationalisering är också organiserat under Kvalitet- och utveckling.

Kommunikation och nämndadministration

Kommunikation och nämndadministration är organisatoriskt placerade under förvaltningschef och har förvaltnings övergripande uppdrag.

Verksamhetsområden:Verksamhetsområde 1

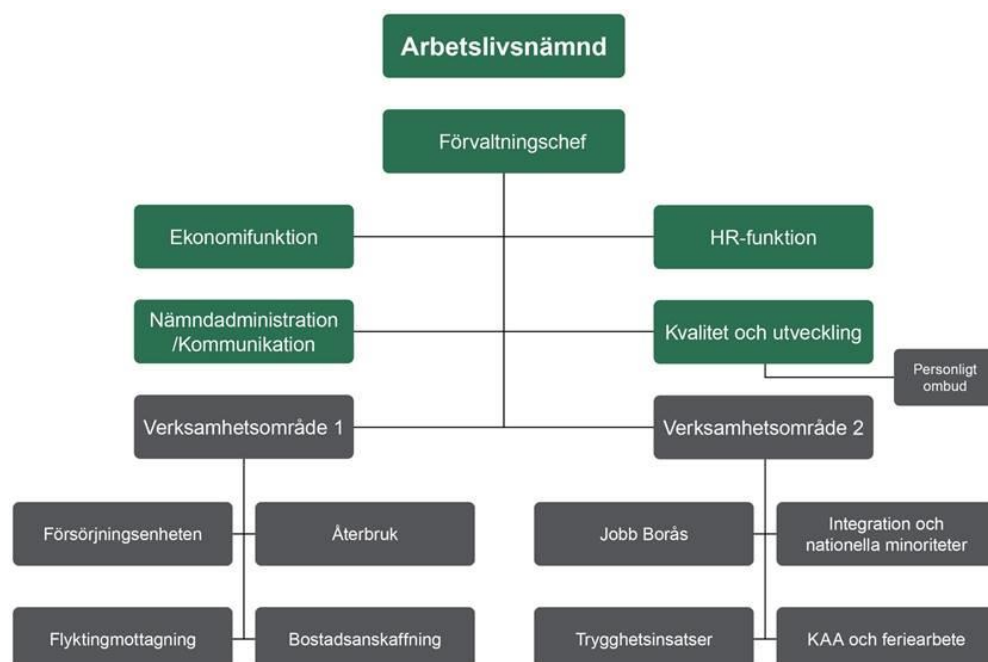
Försörjningsstöd, Flyktingmottagning, Bostadsanskaffning och Återbruk.

Verksamhetsområde 2

Jobb Borås, Integration och Nationella minoriteter där Finsk Förvaltningsområde också är organiserat, Feriearbete och Kommunalt aktivitetsansvar (KAA).

Hälsa- och sjukvård

Den kommunala hälso- och sjukvården bedrivs av legitimerade arbetsterapeuter på Återbruk.

Större organisatoriska förändringar inom förvaltningen:

2011-2016 Daglig verksamhet tillhör Arbetslivsnämnden. Övergår 2017 till Sociala omsorgsnämnden.

2013-2019 Boråsregionens Etableringscenter. Gemensam flyktingmottagning i Sjuhärad bildas 2013-01-01 med Borås Stad som huvudman. Dock klev medlemskommunerna successivt av samarbetet.

2017 – 2021 delades HR-funktionen med Individ- och familjeomsorgsförvaltningen. Från och med november 2021 har Arbetslivsnämnden en egen enhet för HR.

2021 - Kommunfullmäktige beslutade 2019-09-26, om förändringar i Arbetslivsnämnden och Individ- och familjeomsorgsnämnden reglementen som berörde boendeprocessen. I februari separerades boendeprocessen mellan Arbetslivsnämnden och Individ- och familjeomsorgsnämnden. Arbetslivsnämnden fick ansvaret för bostadsanskaffning och Individ-och familjeomsorgsnämnden fick ansvaret för att utreda, pröva och fatta beslut rörande boendesocial insats/andrahandskontrakt. Tidigare hade det varit två förvaltningar som haft kontakt med brukare, hyresvärdar/bostadsbolag kring andrahandslägenheter och bostadsanskaffning. Nämnderna och förvaltningarna fick på detta viset en bättre helhetsbild av behovet.

2023 – Relationsvårdsenheten övergår till Individ och familjeomsorgsnämnden.

2020 – i april startar KAA (Kommunalt aktivitetsansvar) som är en förvaltningsövergripande enhet organiserad under Arbetslivsnämnden och Jobb Borås. KAA innebär att kommunen har en skyldighet att ha kännedom om vad unga i åldern 16 - 20 år som inte går i skolan gör. Verksamheten erbjuder deltagarna sysselsättning som ska få dem att återgå till gymnasiestudier.

1.4 Myndighetens arkivorganisation

[Arkivorganisation Arbetslivsförvaltningen](#)

Arkivansvarig:

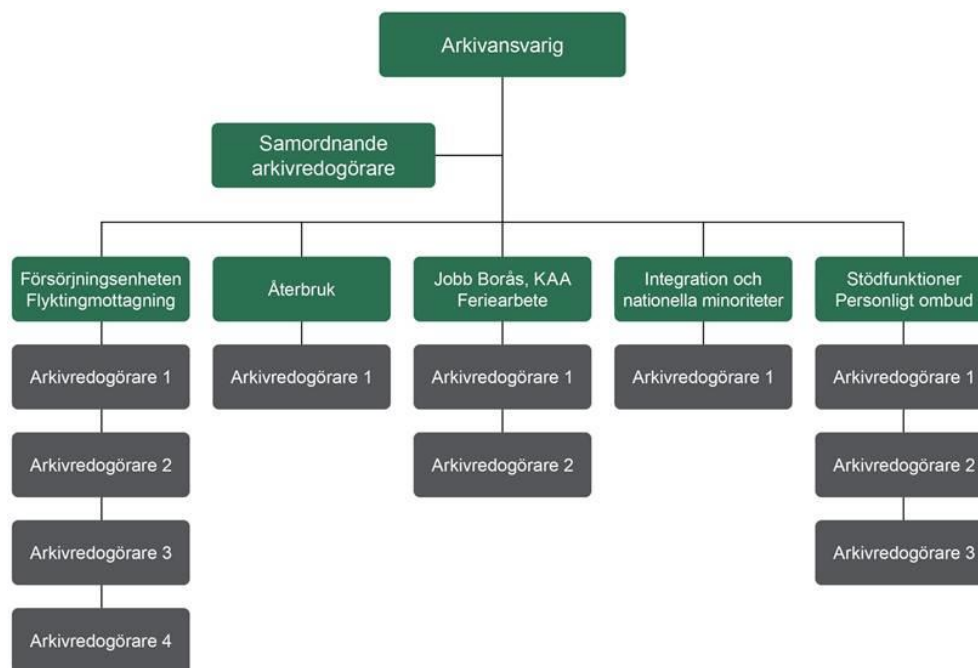
Förvaltningschef

Samordnande arkivredogörare:

Nämndsekreterare

Arkivredogörare:

HR-administratör och samt av verksamheten utsedda arkivredogörare. 1-4 arkivredogörare per verksamhet för resterande verksamheter.

Arkivansvarig, samordnande arkivredogörare ska

- Känna till bestämmelser och anvisningar om informationshantering och arkivvård.

Arkivansvarig ska därutöver

- Bevaka tillämpningen av arkivlagen, Arkivregler för Borås Stad, dessa rutiner samt andra av arkivmyndigheten utfärdade råd och anvisningar.
- Bevaka informations- och arkivhanteringsfrågorna i budgetarbete och övrig planering.
- Bevaka informations- och arkivhanteringsfrågorna när myndighetens organisation eller arbetssätt ändras.
- Ansvara för att nämnden har en aktuell, årligt uppdaterad dokumenthanteringsplan och att den fastställs av nämnden.
- Kontinuerligt informera berörd personal om informations- och arkivhanteringsfrågor.
- Samråda med arkivansvarig, arkivredogörare och arkivmyndigheten.

Samordnande arkivredogörare ska därutöver

- Utarbeta nämndens dokumenthanteringsplan efter samråd med arkivmyndigheten.
- Se till att de handlingar som uppkommer till följd av verksamheten hanteras i enlighet med dokumenthanteringsplanen.
- Vårda myndighetens handlingar.
- Samråda med arkivansvarig, arkivredogörare och arkivmyndigheten.

Samordnande arkivredogörare och arkivredogörare ska

- Säkerställa att handlingarna hålls tillgängliga i enlighet med offentlighetslagstiftningen.
- Verkställa beslutad gallring.

- Förbereda överlämnande av handlingar till arkivmyndigheten.

Arkivredogörare ska därutöver

- Känna till bestämmelser och anvisningar om informationshantering.
- Medverka i utarbetandet av nämndens dokumenthanteringsplan.
- Meddela behov av ändringar och tillägg i nu gällande dokumenthanteringsplan till samordnande arkivredogörare.
- Se till att handlingar hanteras enligt dokumenthanteringsplanen.
- Samråda med arkivansvarig, samordnande arkivredogörare och arkivmyndigheten.

2. Sökmedel/-ingångar till arkivet

Arbetslivsförvaltningens centrala administration har fysiska arkiv/arkivskåp som är placerade på Österlånggatan 72.

Varje verksamhet ansvarar för sitt arkiv.

Ciceron är förvaltningens diarie- och ärendehanteringssystem där handlingar med varaktigt värde förvaras. Här förvaras förvaltningsövergripande handlingar.

Många av de handlingar som finns inom förvaltningen hanteras i respektive verksamhet. Det är framförallt handlingar kopplande till klienter/deltagare som hanteras i verksamhetssystem VIVA. Handlingarna gallras eller sänds till Borås Stads Stadsarkiv i enlighet med upprättad dokumenthanteringsplan.

Arbetslivsnämnden har utöver detta fler verksamhetssystem som beskrivs i dokumenthanteringsplanens systembeskrivning.

För att ta del av allmänna handlingar kan allmänheten söka i Borås Stads webbdiarium. Alla handlingar finns inte publicerade där men går att ta del av alla ärenderubriker. För att ta del av nämndens allmänna handlingar tas kontakt via förvaltningens e-postadress: arbetsliv@boras.se.

Förvaltningen har inga tekniska hjälpmedel som enskilda själva kan använda hos myndigheten för att ta del av allmänna handlingar. Däremot kan nämndens protokoll fås upplästa via nämndens webbsida på boras.se.

3. Inskränkningar i tillgängligheten

3.1 Inskränkningar enligt Offentlighets- och sekretesslag (2009:400), OSL
Arbetslivsnämnden hantera även sekretessbelagda handlingar. I dokumenthanteringsplanen framgår de olika handlingarna samt hänvisning till sekretessparagraf.

Handlingar rörande enskild inom socialtjänsten är sekretessbelagda enligt 26 kap 1§ OSL.

Handlingar rörande enskild i verksamhet som avser hälso- och sjukvård är sekretessbelagda enligt 25 kap 1§ OSL.

Handlingar rörande anställdas enskilda personliga förhållande är sekretessbelagda enligt 39 kap OSL.

3.2 Inskränkningar genom gallring

Arbetslivsnämnden beslutade 2017-09-18, § 97 om gallring av pappershandlingar efter inskanning till ärendehanteringssystemet Ciceron och innebär att originalhandlingar som skannats in i Ciceron kan därefter gallras. Gallringsbeslutet gäller inte retroaktivt och avser pappershandlingar som inkommit till myndigheten från och med 2018-01-01.

Arbetslivsnämnden beslutade 2020-08-24, § 71, om gallring av handlingar av tillfällig eller liten betydelse.

Arbetslivsnämnden beslutade 2020-10-20, § 97 om gallring av pappershandlingar efter inskanning till verksamhetssystemet VIVA och innebär att originalhandlingar som skannats in i VIVA kan därefter gallras. Gallringsbeslutet gäller inte retroaktivt och avser pappershandlingar som inkommit till myndigheten från och med den 1 januari 2021. I dokumenthanteringsplanen finns uppgifter om övrig gallring.

4. Överlämnande av handlingar till och från myndigheten och annat som påverkat arkivbildningen

Handlingar från 2011 och framåt levereras succesivt till Stadsarkivet i enlighet med upprättad dokumenthanteringsplan.

5. Beskrivning av myndighetens allmänna handlingar enligt 4 kap. 2 § Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)

Den beskrivning som myndigheten enligt Offentlighets- och sekretesslag (2009:400) ska upprätta tillgodoses till stor del av arkivbeskrivningen, med nedanstående kompletteringar för de delar som inte täcks in av arkivbeskrivningen.

1. Myndighetens organisation och verksamhet: se punkt 1.2–1.3.
2. Sökmedel till myndighetens allmänna handlingar: se punkt 2.
3. Tekniska hjälpmedel som enskilda själva kan få använda hos myndigheten för att ta del av allmänna handlingar: se punkt 2.
4. Vem hos myndigheten som kan lämna närmare upplysningar om myndighetens allmänna handlingar, deras användning och sökmöjligheter: se punkt 1.4.
5. Bestämmelser om sekretess som myndigheten vanligen tillämpar på uppgifter i sina handlingar: se punkt 3.1.
6. Uppgifter som myndigheten regelbundet hämtar från eller lämnar till andra samt hur och när detta sker:

Särskilda nyckeltalsinsamlingar för ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsinsatser Rådet för kommunala analyser (RKA). Statistiken publiceras i Kolada (Kommun- och landstingsdatabasen en öppen och gratis databas för nyckeltal i kommuner och regioner) och skickas in i oktober varje år.

Räkenskapssammandraget – Årlig insamling av ekonomiska uppgifter och publiceras i Kolada. (Skickas in i mars varje år).

7. Myndighetens rätt till försäljning av personuppgifter (myndigheten säljer inte personuppgifter).

Stein Erik Norderhaug
Handläggare
033-35 51 32

Datum
2024-02-19

Instans
Arbetslivsnämnden
Dnr ALN 2024-00020 1.1.3.1

Högsta godtagbara hyra vid beräkning av försörjningsstöd 2024

Arbetslivsnämndens beslut

Arbetslivsnämnden beslutar att fastställa högsta godtagbara hyra vid beräkning av försörjningsstöd för år 2024 från och med februari månad.

Ärendet i sin helhet

I arbetet med att utreda och bedöma rätten till ekonomiskt bistånd är aktuell bostadskostnad en central fråga som nära alla ansöker om. Det finns många olika situationer där man kommer i kontakt med socialtjänsten för att man inte riktigt klarar av sin egen eller sin familjs försörjning och behöver stöd i detta. Vid bedömningen av rätten till bistånd använder socialtjänsten riktlinjer för högsta godtagbara hyra i olika situationer. Detta görs för att socialtjänsten ska kunna göra en skäligen bedömning av rätten till bistånd vid längre tids behov. I beräkningsgrunderna för försörjningsstöd framgår också att nivån på biståndet ska uppgå till vad en låginkomsttagare på orten kan kosta på sig. Beräkningen av högsta godtagbara hyra görs utifrån allmännyttans hyresnivåer och behöver därmed följa utvecklingen på hyresmarknaden lokalt.

I Borås Stads trångboddhetsrapport 2023 framkommer att socialtjänstens högsta godtagbara hyreskostnad och allmännyttans genomsnittskostnad för olika bostadstyper skiljer sig åt. Socialtjänstens riktlinjer ligger lägre på samtliga poster vilket bidrar till en mer omfattande administration från socialtjänstens sida. Vidare skapar detta en situation där människor som redan har svårt att er hålla en bostad behöver byta bostad mot en billigare som i många fall inte är möjligt att genomföra. Detta skapar en onödig stressituation för många.

Fokus i arbetet behöver ligga mot egen försörjning. Självklart måste det vara en adekvat nivå på godtagbara hyreskostnader, men det behöver också ställas i relation till en total ekonomisk bedömning som i många fall också påverkar andra förvaltningars ekonomiska situation.

För att skapa en bättre följsamhet till allmännyttans hyresnivåer behöver nämnden justera gällande högsta godtagbara hyresnivåer för socialtjänstens beräkningar. Vidare har allmännyttan (AB Bostäder) kommit överens om en hyreshöjning inför 2024 med 5,2 % vilket nämnden också behöver justera i denna beräkning.

Detta är en riktlinje varför det är viktigt att klargöra att undantag kan göras efter en individuell bedömning vid t ex hemgång från behandlingshem där det är socialtjänsten som tar fram bostaden och den enskilde inte kan påverka kostnaden. I sådana situationer är det viktigt att socialtjänsten erbjuder bostäder med en lägsta möjliga hyresnivå, så att den enskilde i förlängningen kan klara av sin egen ekonomi. Detta för att inte behöva vara beroende av försörjningsstöd utan kan klara sin egen situation genom egna inkomster i så stor omfattning som möjligt i framtiden.

Beslutsunderlag

1. Bilaga Förslag till Högsta godtagbara hyresnivå 2024 (HGB)

Samverkan

Förvaltningens samverkansgrupp (FSG).

Mattias Danielsson
Ordförande

Tina Arekvist Lundell
Förvaltningschef

Högsta godtagbara hyra vid beräkning av försörjningsstöd 2024

Förslag till Högsta godtagbara hyresnivå 2024 (HGB).

Hushåll/personer	Rek lgh storlek	HGB 2023 inkl. justering för Allmännyttans nivå	Hyreshöjning 2024 5,2 %	HGB 2024
1 person (ung)		4700 kr (inkl.) + 200 kr	+ 244 kr	4900 kr
1-2 (vux/sambo)	1-2 rok	5800 kr (inkl.) +300 kr	+ 300 kr	6100 kr
2 (2 vuxna/vuxen barn)	2 rok	6100 kr (inkl.) +100 kr	+ 300 kr	6400 kr
2-3 personer	2 rok	7000 kr (inkl.) + 500 kr	+ 400 kr	7400 kr
3-4 personer	3 rok	7400 kr (inkl.) + 400 kr	+ 400 kr	7800 kr
4-5 personer	3-4 rok	9000 kr (inkl.) + 1500 kr	+ 400 kr	9400 kr
5-6 personer	4-5 rok	9000 – 9500 kr (inkl.) + 1500 kr	+ 500 kr	9500–10000 kr

Christian fast
Handläggare
0768-88 54 28

Datum
2024-02-19

Instans
Arbetslivsnämnden
Dnr ALN 2023-00084 1.2.4.25

Utredning stöd för anhöriga till personer som lever i kriminalitet

Arbetslivsnämndens beslut

Arbetslivsnämnden beslutar att godkänna genomförd utredning, Stöd för anhöriga till personer som lever i kriminalitet, med de rekommendationer om utveckling som ges samt översänder utredningen till Kommunstyrelsen.

Ärendet i sin helhet

I Borås Stad har Arbetslivsnämnden (ALN), Individ- och familjeomsorgsnämnden (IFON), Vård- och äldrenämnden (VÄN) och Sociala omsorgsnämnden (SON) fått i uppdrag att, i samarbete med organisationen Solrosen, utreda hur anhörigstödet skulle kunna utvecklas för dem som har närstående inblandade i kriminalitet. Samordningsansvar för utredningen har getts till IFON. Uppdraget innefattar en kartläggning av det befintliga stödet, både inom staden och hos civilsamhället, samt att föreslå eventuella förbättringar. En viktig del av uppdraget är att utreda samverkan mellan staden och Solrosen för att förstärka stödet för anhöriga till personer som lever i kriminalitet. Frågeställningar inkluderar tillgängligt stöd, behov av utveckling, och möjligheter att förstärka samarbetet med Solrosen.

Utredningen betonar behovet av att se anhörigperspektivet som en integrerad del av socialtjänstens arbete och att skapa en ökad medvetenhet om stödmöjligheter för anhöriga till personer i kriminalitet. Utredningen föreslår att en målgruppsanpassad nätverksstruktur etableras, involverande anhörigstödet, Individ- och familjeomsorgsförvaltningen (IFO), Solrosen och eventuellt andra aktörer som polis och kriminalvård. Utredningen fokuserar även på hur anhörigstödet i Borås Stad kan utvecklas för dem vars närstående är inblandade i kriminalitet. Slutsatserna innefattar rekommendationer om att höja kunskapen kring barn som anhöriga till frihetsberövade föräldrar, stärka samverkan via nätverk och att erbjuda tydlig information om stödresurser på stadens webbplats.

Sammanfattningsvis rekommenderar utredningen följande;

- Varje enskild nämnd har eget ansvar för att anhörigperspektivet är integrerat i förvaltningarnas verksamheter.

- Öka kunskap om att vara barn med frihetsberövad förälder, exempelvis genom att ta del av Solrosens kunskapsstöd.
- Upprätta ett målgruppsanpassat nätverk, där IFO tillsammans anhörigstödet är sammankallande.
- Samla information på boras.se om vart man som anhörig till närstående som lever i kriminalitet kan vända sig för att få stöd.

Beslutsunderlag

1. Bilaga Utredning av stöd för anhöriga till personer som lever i kriminalitet.
2. Kommunfullmäktige skrivelse utredning stöd för anhöriga till personer som lever i kriminalitet.

Samverkan

Förvaltningens samverkansgrupp (FSG).

Beslutet expedieras till

1. Kommunstyrelsen.

Mattias Danielsson
Ordförande

Tina Arekvist Lundell
Förvaltningschef

RAPPORT

Datum
2023-11-06

Sida
1(15)

Utredning av stöd för anhöriga till personer som lever i kriminalitet

Sammanfattning

I Borås Stad har Arbetslivsnämnden (ALF), Individ – och familjeomsorgsnämnden (IFO), vård- och äldrenämnden (VÄF) och Socialomsorgsnämnden (SOF) fått i uppdrag att, i samarbete med organisationen Solrosen, utreda hur anhörigstödet skulle kunna utvecklas för dem som har närstående inblandade i kriminalitet. Samordningsansvar för utredningen har getts till IFO. Uppdraget innefattar en kartläggning av det befintliga stödet, både inom staden och hos civilsamhället, samt att föreslå eventuella förbättringar. En viktig del av uppdraget är att utreda samverkan mellan staden och Solrosen för att förstärka stödet för anhöriga till personer som lever i kriminalitet. Frågeställningar inkluderar tillgängligt stöd, behov av utveckling, och möjligheter att förstärka samarbetet med Solrosen.

Utredningen betonar behovet av att se anhörigperspektivet som en integrerad del av socialtjänstens arbete och att skapa en ökad medvetenhet om stödmöjligheter för anhöriga till personer i kriminalitet. Utredningen föreslår att en målgruppsanpassad nätverksstruktur etableras, involverande anhörigstödet, IFO, Solrosen och eventuellt andra aktörer som polis och kriminalvård . Utredningen fokuserar även på hur anhörigstödet i Borås Stad kan utvecklas för dem vars närstående är inblandade i kriminalitet. Slutsatserna innefattar rekommendationer om att höja kunskapen kring barn som anhöriga till frihetsberövade föräldrar, stärka samverkan via nätverk och att erbjuda tydlig information om stödresurser på stadens webbplats

(Ovan sammanfattning är AI-genererad)

Innehåll

Sammanfattning	2
Innehåll	3
1 Inledning och bakgrund	4
2 Uppdrag och syfte	5
3 Beskrivning av nuläge	6
3.1 Stöd till anhöriga och anhörigperspektivet inom socialtjänsten.....	6
3.2 Barn som anhöriga till föräldrar i kriminalitet	7
3.3 Stöd för anhöriga till personer som lever i kriminalitet?	8
3.4 Anhörigstödet i Borås Stad.....	9
3.5 Individ och familjeomsorgsförvaltningen	9
3.6 Solrosen Borås	10
3.7 Förvaltningsövergripande workshop	10
4 Analys och tolkning	12
5 Slutsatser och rekommendationer	13
Referenser	15

1 Inledning och bakgrund

Kriminaliteten som ett samhällsproblem är högaktuellt och diskuteras flitigt i media. Samhällsproblemet har även hög politisk prioritet och flera nya lagförslag har presenterats på kort tid, exempelvis genom skärpta regler för minderåriga som begår brott.

Att vara nära anhörig till en person som lever i kriminalitet kan vara förknippat skuld känslor, skam och rädsla varför det kan vara svårt att be om stöd och hjälp. Anhöriga till personer som lever i kriminalitet likväl som anhöriga som ger stöd till närstående med andra svårigheter behöver hitta strategier för att stötta sin anhörig på ett bra sätt och samtidigt klara sin egen vardag. Det finns lite forskning i svensk kontext som beskriver konsekvenser av att vara vuxna anhörig till personer som lever i kriminalitet. Befolkningsstudier har dock visat att personer som regelbundet ger vård eller stöd till någon som står dem nära har sämre upplevd hälsa än övriga befolkningen. Många anhöriga söker dock inte stöd för egen del. De är inte alltid medvetna om sina behov, rätten till stöd eller vart de kan vända sig för att få hjälp. De konsekvenser som anhörigskapet kan medföra på individnivå såsom psykisk ohälsa och sjukskrivningar får i förlängningen även effekter på samhällsnivå¹.

Att vara nära anhörig till personer som lever i kriminalitet kan även bidra med ytterligare konsekvenser. Under våldsvågen 2023 i rapporterades om våldsdåd där anhöriga drabbades allvarligt. Att vara anhörig till en person som lever i kriminalitet, i synnerhet med kopplingar till kriminella nätverk, kan innebära en verklig risk för den anhöriga att drabbas av hot och våld och även våld med dödlig utgång. Anhöriga till kriminella kan därför bära på en stark oro för sin närstående men även en oro för sin egen och övriga familjemedlemmars säkerhet.

¹ Socialstyrelsen, Integrera anhörigstödet inom hälsosjukvården och socialtjänsten, 2023

2 Uppdrag och syfte

Det sociala klustret i Borås Stad (Arbetslivsnämnden, Individ – och familjeomsorgsnämnden, vård- och äldrenämnden och Sociala-omsorgsnämnden) har fått i uppdrag att gemensamt, och i samarbete med organisationen Solrosen, utreda hur anhörigstödet kan utvecklas i Borås Stad till att även omfatta anhöriga till kriminella. I denna utredning kommer målgruppen fortsättningsvis benämnas som *anhöriga till personer som lever i kriminalitet*. De berörda nämnderna har gemensamt beslutat att Individ- och familjeomsorgsnämnden ska samordna och genomföra utredningsarbetet i samarbete med vård- och äldrenämndens anhörigstöd.

I motionen som ligger till grund för uppdraget beskriver motionären vikten av att ge stöd till anhöriga som enligt forskning drabbas på likande sätt som de dömda själva. Vidare framhålls att det anhörigstöd som finns i Borås stad i dag främst är inriktat mot sjukdom, missbruk, psykisk ohälsa och funktionsnedsättningar.

Inom ramen för uppdraget har en beskrivning/kartläggning av nuläget genomförts med utgångspunkt i aktuell tillgänglig kunskap, hur Borås Stad och civilsamhället i dag möter behovet hos anhöriga till personer som lever i kriminalitet samt utifrån sammanställningen lämna förslag på hur stödet skulle kunna utvecklas.

Med ovan som utgångspunkt syftar denna utredning till att svara på nedan frågeställningar;

- Vilket stöd finns att tillgå generellt inom staden, och specifikt hos anhörigstödet för anhöriga till personer som lever i kriminalitet?
- Vilket stöd finns att tillgå inom civilsamhället, och specifikt hos organisationen Solrosen för anhöriga till personer som lever i kriminalitet?
- Är det stöd som finns tillräckligt, eller finns det behov av utvecklas stödet ytterligare? I så fall på vilket sätt?
- Kan stadens samverkan med organisationen Solrosen förstärkas, och i så fall hur?

3 Beskrivning av nuläge

3.1 Stöd till anhöriga och anhörigperspektivet inom socialtjänsten

Enligt Socialtjänstlagen (2001:453) (SoL) ska socialnämnden verka för att den som utsatts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp. Vidare enligt samma lag ska socialnämnden ”erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller som stödjer en närstående som har funktionshinder”. Anhöriga till personer som lever i kriminalitet benämns inte som en prioriterad målgrupp och enligt gällande lag har kommunerna ingen skyldighet att ge målgruppen anhöriga till personer som lever i kriminalitet specifikt stöd.

Syftet med stödet till anhöriga som omfattas av SoL är att underlätta för de anhöriga som ger stöd till en närstående. Den anhöriga kan genom stödet få en förbättrad livssituation samtidigt som risken att drabbas av egen ohälsa minskar. Kommunen bör ha ett brett utbud av stöd för att kunna tillgodose grupper och individers olika behov och varje kommun måste informera sina invånare om möjligheten att man som anhörig som vårdar och stödjer en närstående kan få stöd enligt bestämmelsen.

För att stärka anhörigperspektivet inom socialtjänsten och även inom hälso- och sjukvården publicerade Socialstyrelsen i november 2023 tre nya kunskapsstöd. Kunskapsstöden från socialstyrelsen bygger på den nationella anhörigstrategi som beslutades av regeringen i april 2022. Strategin syftar till att stärka anhörigperspektivet inom vården och omsorgen samt göra stödet till anhöriga mer individanpassat och likvärdigt över landet. En tydlig linje i de nya kunskapsstöden är att anhörigperspektivet inte ska behandlas som ett separat ämnesområde utan istället ses som ett förhållningsätt som måste integreras i socialtjänstens verksamheter för att ge resultat. Vidare att det krävs politisk förankring på kommunal nivå, för att kunna integrera anhörigperspektivet i hela socialtjänsten. Att ha ett anhörigperspektiv som integreras i verksamheten innebär att familjen eller andra personer som är viktiga för den enskilde, såsom en granne, vän eller god man, synliggörs och, när det är möjligt, görs delaktiga i vården och omsorgen om den enskilde. Det är inte detsamma som konkreta stödinsatser till anhöriga utan snarare ett förhållningsätt bland chefer och medarbetare inom vården och omsorgen. Av aktuellt kunskapsstöd lyfts även att ett anhörigperspektiv kan förekomma inom olika verksamheter utan att kallas för just det, inom individ- och familjeomsorgen pratar man nödvändigtvis inte om anhörigperspektiv utan om familjeperspektiv eller familjeorienterat arbetssätt.

Barn som anhöriga är inte den primära målgruppen i anhörigstrategin, och därför inte heller i de nya kunskapsstöden, då samhällets ansvar för barn är mer långtgående än för vuxna. Regeringen har därför gett Socialstyrelsen ett särskilt

uppdrag gällande barn som anhöriga. Enligt uppdraget ska socialstyrelsen under perioden 2021-2025 stärka och utveckla stödet till barn i familjer med skadligt bruk, missbruk eller beroende, psykisk sjukdom eller psykisk funktionsnedsättning, där samtidigt våld förekommer eller där en förälder eller vårdnadshavare lider av en allvarlig sjukdom eller plötsligt avlider (S2021/03118). Detta i utgångspunkt i regeringens strategi för politiken avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak och nikotin samt spel om pengar 2021-2025 (prop. 2020/21:132), den s.k. ANDTS-strategin. I uppdraget ingår även att stärka stödet till barn med frihetsberövad förälder eller vårdnadshavare. Uppdraget ska slutredovisas till regeringen i mars 2026 ².

Det finns mycket forskning om anhöriga till personer med missbruks- och beroendeproblematik men när det kommer till forskning om vuxna anhöriga till personer som lever i kriminalitet är kunskapsläget mer begränsat. Den forskning som finns fokuserar främst på yngre barn med en frihetsberövad förälder.

3.2 Barn som anhöriga till föräldrar i kriminalitet

En forskningsrapport från organisationen Buff från 2015 rörande barn med en frihetsberövad förälder visar att frihetsberövandet av en förälder påverkar barnets livssituation, barn till frihetsberövade upplever ofta liknande former av stress även om gruppen inte är homogen. Oftast innebär att en förälder frihetsberövas en separation och en förlust för barnet. Frihetsberövandet är ofta förknippat med stigma, skam och därtill hörande hemlighetsmakeri samt att frihetsberövandet oftast innebär en familjeförändringar på ett eller annat sätt. Hur detta påverkar barnet är individuellt beroende på hur det i övrigt ser ut runt barnet, individuella risk- och skyddsfaktorer samt hur den tidigare relationen med den frihetsberövade föräldern såg ut. Forskning visar dock att för många barn innebär föräldrarnas frihetsberövande inte problemstarten utan snarare en ytterligare börda som läggs till redan existerande svårigheter inom familjen som t.ex. fysisk och psykiskt ohälsa, ekonomiska problem eller missbruk ³ (Buff, 2015).

Den kommunala socialtjänsten har ett tydligt ansvar att se till att barn och unga har goda uppväxtvillkor och därmed ett långgående ansvar att ge barn med svåra livssituationer stöd. Vidare ska socialtjänsten med särskild uppmärksamhet följa utvecklingen hos barn och unga som visat tecken till ogynnsam utveckling. Detta innebär att barn som har en förälder som lever i kriminalitet kan ha rätt till stöd om det påverkar deras livssituation negativt, oavsett om föräldern är frihetsberövad eller inte. Ofta kan stödinsatser redan vara pågående vid frihetsberövandet då det oftast inte är problemstarten för barnet eller den unge. En kartläggning som Socialstyrelsen har genomfört visar dock på att många kommuner önskar kunskapsstöd om målgruppen. Främst

² Socialstyrelsen, Integrera anhörigstödet inom hälsosjukvården och socialtjänsten, 2023

³ Buff, Barn med frihetsberövade föräldrar, en kunskapsöversikt, 2015

handlar det om att få mer kunskap om vilka behov barnen har samt om hur man framgångsrikt kan arbeta med målgruppen⁴.

3.3 Stöd för anhöriga till personer som lever i kriminalitet?

Utifrån aktuell utredning och en sökning efter kommuner som erbjuder riktat stöd till anhöriga till personer som lever i kriminalitet framkommer att det är få kommuner som erbjuder specifikt stöd. P4 Stockholm rapporterade den 2 januari 2024 att bara en av Stockholms stads 11 förvaltningar erbjuder dessa anhöriga stöd i grupp. Behovet rapporteras dock ha ökat i Stockholmsområdet utifrån våldsvågen med flera dödsskjutningar under hösten 2023.

Det finns organisationer i civilsamhället, frivilliga och ideella organisationer som erbjuder riktat stöd till anhöriga till kriminella. Exempelvis organisationerna Buff och Solrosen erbjuder stöd till barn och familjer som har en frihetsberövad familjemedlem. Brottsofferjouren erbjuder även visst stöd för anhöriga till brottsoffer men även för anhöriga till gärningspersoner.

Fryshuset avhopparverksamhet Passus i Stockholm erbjuder riktat stöd för anhöriga till personer som lever i kriminalitet. Fryshuset erbjuder kostnadsfria stödsamtal och det går även att få stödsamtal via telefon eller digitala möten oavsett vart man bor i landet. I kontakt med anhörigstödjare från Passus den 16 januari 2024 framkommer att de ser ett ökat behov av riktat anhörigstöd för anhöriga till personer som lever i kriminalitet. Hit vänder sig anhöriga från flera delar av Sverige och de mesta av stödet ges främst via telefon eller digitala möten. Det flesta som söker sig till stödet gör det på eget initiativ och är främst mammor till unga män som har kopplingar till olika kriminella nätverk. De anhöriga uppvisar ofta utmattningssymptom eller symptom på trauma och inte sällan saknar de tilltro till samhället, främst socialtjänst och polis, samtidigt som de känner sig övergivna och ensamma i sin situation. Dessa mammor har länge kämpat för sina söner på olika sätt och tappar bort att ta hand om sina egna känslor. I stort skiljer sig stödet de ger inte nämnvärt från annat direkt anhörigstöd som ges till anhöriga till närstående med annan problematik då det är anhörigskapet som är fokus. Det som dock skiljer sig åt, tydliggör Passus anhörigstödjare, är att det finns behov av att ha ett säkerhetstänk. Anhöriga som de möter kan vara utsatta för verkliga hot som kan vara förenat med livsfara. Det behövs därför, för att kunna ge denna typ av stöd, finnas kunskap i verksamheten om vart familjen då vänder sig för att kunna hänvisa rätt samt viss kunskap om hur rättskedjan fungerar. Vidare beskriver Passus utmaningar med att erbjuda denna målgrupp av anhöriga stöd i grupp utifrån de konflikter och hot som är förekommande mellan kriminella nätverk och deras familjer. Deras rekommendation, som de även gett till andra kommuner, är att börja erbjuda målgruppen enskilda stödsamtal, för att långsamt lära känna sin målgrupp.

⁴ Socialstyrelsen; ”Barn med frihetsberövade föräldrar”, 2018.

3.4 Anhörigstödet i Borås Stad

I Borås Stad tillhör anhörigstödet organisatoriskt Vård- och äldreförvaltningen (VÄF). Anhörigstödet består av fem anhörigkonsulenter och de finns på Träffpunkt Simonsland och dit kan personer som hjälper en närstående vända sig för ett direkt anhörigstöd. Anhörigkonsulenterna erbjuder bland annat enskilda samtal, stödgrupper, föreläsningar, utbildningar, mm.

Anhörigkonsulenterna har tystnadsplikt och dokumenterar inget.

Anhörigstödet målgrupp är bred och fokus i kontakten ligger på anhörigskapet och dess inverkan på det egna måendet. Sedan 2021 ingår även stöd till barn och unga anhöriga i anhörigkonsulenterna uppdrag. I anslutning till lagändringen och när det riktade anhörigstödet infördes i Borås stad var fokus på att stödja anhöriga till personer med åldersrelaterad problematik, t.ex. demenssjukdom. Idag är efterfrågan på anhörigstöd mestadels från andra målgrupper, främst från anhöriga till personer med psykisk ohälsa. Inte sällan finns det även inslag av beroendeproblematik och kriminalitet i den närståendes liv. Anhörigstödet möter dvs redan idag anhöriga till personer som lever i kriminalitet till viss del. Anhörigstödet har även en etablerad samverkan med organisationen Solrosen och hänvisar dit vid behov.

Anhörigstödet har idag inga stödgrupper med specifikt fokus på att vara anhörig till personer som lever i kriminalitet. Anhörigstödet har dock haft möjlighet att erbjuda anhörigstöd till olika målgrupper, och skapat stödgrupper utifrån uppmärksammade behov. Under hösten 2023 har exempelvis en grupp för anhöriga till barn med problematisk skolfrånvaro organiserats i samverkan mellan Team Domino och anhörigstödet.

3.5 Individ och familjeomsorgsförvaltningen

Individ- och familjeomsorgsförvaltningen (IFO) möter med tät regelbundenhet familjer där det förekommer problematik kopplat till kriminalitet. Det kan vara föräldrar med en kriminell livsstil, barn och unga med egen problematik kopplat till kriminalitet och även familjekonstellationer där kriminalitet förekommer hos både den unga och övriga familjemedlemmar såsom syskon och föräldrar.

Utifrån socialtjänstens ansvar att se till att barn och unga har goda uppväxtvillkor finns ett långgående ansvar att ge barn med svåra livssituationer stöd. Stödet som ges till familjer från IFO benämns ofta inte som anhörigstöd utan som familjecentrerad vård där stödinsatser riktas till hela familjesystemet med utgångspunkt i barnets bästa när det gäller minderåriga. Förutom de biståndsbedömda familjestödande insatserna inom IFO finns även insatser som ges utan att föregås av ett biståndsbeslut. Integrerat team och socialrådgivare på mötesplatserna möter både föräldrar och unga där kriminalitet inte sällan är förekommande hos den unge och även ibland hos någon utav föräldrarna.

IFO möter även vuxna personer med egen problematik kopplat till kriminalitet, specifikt inom avhoppverksamheten. Inom avhoppverksamheten kan kontakt ske med anhöriga, främst i den inledande fasen för att stötta anhöriga att motivera närstående till avhopp. Avhoppverksamheten erbjuder inte riktat stöd till de anhöriga.

3.6 Solrosen Borås

Solrosen är en verksamhet för barn och ungdomar och familjer med en förälder eller annan familjemedlem som är eller har varit i häkte, fängelse eller frivård. Verksamheten drivs av Räddningsmissionen och har funnits sedan år 2000 och finns i Göteborg och Borås. Solrosen erbjuder individuella kris- och stödsamtal, familjestödande samtal, stödgrupper/tematräffar, uppsökande verksamhet på häkten och anstalter, öppen mötesplats, musik och skapande verksamhet mm. Solrosen erbjuder även digitalt samtalsstöd oavsett vart man finns i landet. Hos Solrosen får barn och familjer en möjlighet att sätta ord på vad man känner och tänker om att ha en frihetsberövad familjemedlem. Solrosen ger även stöd och rådgivning till professionella, samt föreläsningar för att öka professionellas kunskap om att möta barn som har en frihetsberövad förälder. Solrosen har gett ut ett kunskapsstöd riktat till personer som möter barn med en frihetsberövad familjemedlem och ett eget handledarmaterial ”Att ha en förälder i fängelse” för yrkesverksamma.

Borås Stad stöttar Solrosen via föreningsstöd som handläggs och beslutas om av Fritid- och folkhälsoförvaltningen. 2023 fick Solrosen 100 000 kr i föreningsstöd av Borås Stad.

I samtal med representanter från Solrosen utifrån aktuell utredning påtalar de vikten av att höja kunskap hos professionella om hur barn påverkas av att ha en frihetsberövad familjemedlem och att öka kunskap hur bäst stötta dessa barn.

3.7 Förvaltningsövergripande workshop

Med utgångspunkt i aktuell utredning och dess frågeställningar genomfördes en förvaltningsövergripande workshop den 15 december 2023. Medverkade gjorde familjebehandlare och familjestödare från Solrosen i Borås, äldreombud, seniorhälsokonsulent och anhörigkonsulent och strateg från VÄF samt socialsekreterare, socialrådgivare och familjebehandlare från IFO. Syftet med workshoppen var att gemensamt kartlägga nuläget utifrån olika verksamheters perspektiv och uppdrag, att identifiera behov både hos anhöriga och professionella samt generera idéer hur stödet kan utvecklas.

Representanter från VÄF lyfte vid aktuell workshop att de möter oro hos seniorer kring deras barn och barnbarn men att det tar tid att skapa förtroende så att de känner sig trygga att berätta om att oron kan vara kopplad till kriminalitet hos en närstående. Vidare att det lever kvar många myter och

fördomar bland den äldre befolkningen och att det också är viktigt att förstå kulturella skillnader.

Medarbetare från IFO beskrev att de möter syskon och kompisar som påverkas av anhörigas kriminalitet och att stödet som ges ofta ges till hela familjesystemet. Detta är dock inte helt okomplicerat då i de familjer där en kriminell livsstil förekommer ofta finns lågt förtroende för samhället, myndigheter och specifikt socialtjänsten. Dessa familjer uttrycker sällan behov av stöd från någon utanför "samhället" utan de stöttar istället varandra. En målgrupp som lyfts särskilt är systrar till bröder som lever i kriminalitet och/eller som har bröder som är frihetsberövade. Den gemensamma upplevelsen är att det systrarna ofta "tappas bort", och att fokus ligger på bröderna som lever i kriminalitet men att systrarna ofta tar ett stort ansvar i dessa familjer. Medarbetare inom IFO beskrev vidare att det inte alltid finns utrymme och möjlighet att stötta anhöriga i den omfattning som kan behövas. Socialrådgivare på mötesplatserna har även mött äldre föräldrar som har vuxna barn som är frihetsberövade, och beskriver att i dessa fall är det bra att kunna hänvisa till anhörigstödet. Vidare att det tar tid att skapa goda relationer och att få anhöriga att öppna upp och berätta om det som är svårt.

Vid aktuell workshop framkommer vidare att det generellt saknas kunskap om anhörigperspektivet i många verksamheter, både om vilket stöd som finns, för vilka målgrupper samt hur ett anhörigperspektiv kan beaktas och integreras i den egna verksamheten. För att hålla perspektivet aktuellt behövs det lyftas med regelbundenhet ute i verksamheterna.

Workshoppens huvudsakliga syfte var att generera gemensamma idéer. De flesta idéer som genererades kopplade till behovet av att öka kunskap om anhörigstöd och anhörigperspektiv hos professionella genom att exempelvis ta del av den kompetens som finns hos anhörigstödet och även hos Solrosen. Vidare att stärka anhörigperspektivet inom respektive verksamheter, detta genom att ha det på agenda och se anhöriga som en viktig resurs i förändringsarbete. Även att som professionell vara uppdaterad på det stöd som finns i staden för att kunna hänvisa till lämplig verksamhet. Medverkande såg att en god idé kan vara att skapa ett nätverk med representanter från aktuella förvaltningar och Solrosen som träffas ungefär en gång per termin. Detta för att dela kunskap och för att uppmärksamma behov och även planera vissa gemensamma aktiviteter. Flera idéer för gemensamma aktiviteter genererades, exempelvis att bjuda in anhörigstödet och/eller Solrosen till tjejgrupper på mötesplatserna vid behov.

4 Analys och tolkning

Denna utredning syftade till att svara på hur anhörigstödet kan utvecklas i Borås Stad till att även omfatta anhöriga till personer som lever i kriminalitet, utifrån ett antal frågeställningar.

Utredningen har visat att det inom staden finns visst stöd att tillgå som anhörig till person som lever i kriminalitet. IFO ger familjeinriktat stöd till familjer där kriminalitet ingår i problembilden. Stödet kan ges utifrån beslut om familjebehandling men även genom så kallade serviceinsatser, dvs stöd utan föregående utredning och beslut. Anhörigstödet möter till viss del redan idag anhöriga till personer i kriminalitet och kommer ta emot dessa anhöriga även fortsättningsvis. Dock finns det idag ingen specifik stödgrupp riktad till anhöriga till personer som lever i kriminalitet, eller tydlig information om att målgruppen kan kontakta anhörigstödet.

Utredningen visar vidare på att det finns stöd att tillgå i civilsamhället genom exempelvis Solrosen, men även andra aktörer erbjuder målgruppen visst stöd. Solrosen gör ett mycket viktigt arbete i samhället genom att erbjuda stöd till barn och familjer som har en frihetsberövad familjemedlem. Solrosen arbetar även uppsökande på häkten och anstalter för att informera om sin verksamhet. Solrosen är viktiga kunskapsbärare och påtalar vikten av att öka kunskapen hos professionella hur de kan stötta barn som har en frihetsberövad förälder. Barn och familjecentrum inom IFO och anhörigstödet hänvisar till Solrosen om de möter familjer där en familjemedlem är frihetsberövad och upplevelsen är att samarbetet fungerar bra.

Fryshuset avhopparverksamhet Passus erbjuder enskilda samtal till anhöriga till kriminella och deras erfarenhet visar på att anhöriga till personer som lever i kriminalitets behov av stöd ser ut på samma sätt som övriga anhöriga. Dock är det viktigt att ha ett säkerhetstänk i arbetet med målgruppen, samt viss kunskap kring rättprocess

Vid workshoppen framkom främst behov av att öka kunskap om anhörigstöd samt att stärka anhörigperspektivet inom förvaltningarnas verksamheter. Vidare framkom förslag om att bilda ett nätverk för att sprida kunskap men även för att planera gemensamma aktiviteter, exempelvis en stödgrupp i samverkan mellan anhörigstödet och Solrosen, bjuda in Solrosen och/eller anhörigstödet till tjejgrupper på de öppna mötesplatserna eller insatser som riktas till professionella för att öka kunskap ute i de verksamheter som främst möter målgruppen.

5 Slutsatser och rekommendationer

Utredningen har visat på att det finns möjligheter inom staden för att utveckla stödet för anhöriga till personer som lever i kriminalitet.

I den nationella anhörigstrategin och i socialstyrelsen tillhörande kunskapsstöd framkommer tydligt att anhörigperspektivet inte ska behandlas som ett separat ämnesområde utan istället ses som ett förhållningsätt som måste integreras i socialtjänstens alla verksamheter för att ge resultat. Anhöriga till personer som lever i kriminalitet är inte en prioriterad målgrupp enligt gällande lag, dock kan behovet förväntas öka utifrån aktuell samhällsutveckling. I arbetet med att införliva ett anhörigperspektiv i socialtjänstens verksamheter i Borås stad utifrån anhörigstrategin bör även denna målgrupp övervägas att inkluderas. För att stärka anhörigperspektivet krävs tydliga signaler om att det ingår i medarbetares uppdrag och ska prioriteras. Varje enskild nämnd behöver ta ansvar för att anhörigperspektivet genomsyrar respektive förvaltning.

Barn som anhöriga till personer som lever i kriminalitet ingår dock inte i den nationella anhörigstrategin utifrån att samhället och synnerhet socialtjänstens ansvar är betydligt mer långgående. I arbetet med målgruppen gör även Solrosen i Borås ett viktigt arbete och det finns idag fungerande samverkan mellan IFO och Solrosen. En utvecklingsmöjlighet här är att höja kunskapen kring att vara barn till frihetsberövade föräldrar och hur som professionell bemöta dessa barn och ge rätt stöd. Solrosen är viktiga kunskapsbärare och kan bidra till kunskapshöjning via sitt kunskapsstöd eller genom att bjudas in till att hålla föreläsningar.

Anhörigstödet möter till viss del målgruppen redan idag och erbjuder direkt stöd, men det kan finnas delar av målgruppen som kan vara svåra att nå utifrån brist på tilltro till samhället. Det direkta stödet som anhöriga till personer som lever i kriminalitet kan vara i behov utav skiljer sig inte från andra målgrupper av anhöriga har. Anhörigskapet behöver vara i centrum och Bors Stad anhörigkonsulenter har därför rätt kompetens för att möta målgruppens behov. Dock kan kompetens kring säkerhet och rättsprocesser behöva tillföras anhörigstödet om det blir aktuellt att erbjuda mer riktat stöd till målgruppen.

Utredningen föreslår vidare, utifrån underlaget och genomförd workshop att upprätta ett nätverk med representanter från anhörigstödet, delar inom IFO och Solrosen och även vid behov deltagare från andra berörda förvaltningar och verksamheter, som exempelvis elevhälsa, kriminalvård och polis. Nätverket kan mötas vid ett tillfälle per termin för att dela kunskap och erfarenheter och även vid behov planera in gemensamma aktiviteter. Utredningen förslår att IFO tillsammans med anhörigstödet är sammankallande till nätverket.

Slutligen förslår utredningen att samla information på boras.se om vart man som anhörig till personer i kriminalitet kan vända sig vid behov. Här kan man informera om det stöd som finns inom staden men även länka vidare till lämpliga ideella organisationer.

Sammanfattningsvis rekommenderar utredningen följande;

- Varje enskild nämnd har eget ansvar för att anhörigperspektivet är integrerat i förvaltningarnas verksamheter.
- Öka kunskap om att vara barn med frihetsberövad förälder, exempelvis genom att ta del av Solrosens kunskapsstöd.
- Upprätta ett målgruppsanpassat nätverk, där IFO tillsammans anhörigstödet är sammankallande.
- Samla information på boras.se om vart man som anhörig till närstående som lever i kriminalitet kan vända sig för att få stöd.

Referenser

Socialstyrelsen (2018) Barn med frihetsberövade föräldrar

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2018-12-54.pdf>

Socialstyrelsen (2018) Integrera anhörigperspektivet inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten.

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/kunskapsstod/2023-11-8815.pdf>

Buff (2015) Barn med frihetsberövade föräldrar, en kunskapsöversikt.

<https://buff.se/wp-content/uploads/2022/04/Buffer-Kunskaps%C3%B6versikt-2015.pdf>

Peder Englund
Handläggare
033 357755

Datum 2023-04-03
Instans **Kommunstyrelsen**
Dnr KS 2022-00216 1.1.1.1

Kommunfullmäktige

Svar på motion av Olle Engström (SD): Utveckla stödet för anhöriga till kriminella

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta

att ge nämnderna inom det sociala klustret (Arbetslivsnämnden, Individ- och familjeomsorgsnämnden, Vård- och äldreomsorgsnämnden och Sociala omsorgsnämnden) i uppdrag att gemensamt, och i nära samarbete med organisationen Solrosen, utreda hur anhörigstödet kan utvecklas i Borås Stad till att även omfatta anhöriga till kriminella
att därmed anse motionen besvarad.

Reservation

Mot beslutet reserverar sig Andreas Exner (SD) och Kristian Silbvers (SD) till förmån för sitt yrkande.

Sammanfattning

Olle Engström, Sverigedemokraterna (SD) har vid Kommunfullmäktiges sammanträde 2022-02-24 lämnat in en motion om att utveckla stödet för anhöriga till kriminella och föreslagit Kommunfullmäktige besluta att lämplig nämnd utreder hur anhörigstödet kan utvecklas i Borås Stad till att även omfatta anhöriga till kriminella.

Motionen har skickats på remiss till Arbetslivsnämnden, Fritids- och folkhälsonämnden, Individ- och familjeomsorgsnämnden, Sociala omsorgsnämnden, Vård- och äldreomsorgsnämnden, Svenska kyrkan samt till Solrosen. Samtliga utom Svenska kyrkan har lämnat sitt yttrande till motionen.

Samtliga av de svarande har tillstyrkt motionen och menar att frågan bör utredas. Dock påpekar Vård- och äldreomsorgsnämnden och Individ- och familjeomsorgsnämnden att frågan berör samtliga nämnder i det sociala klustret och frågan behöver därför utredas gemensamt av de fyra nämnderna. Fritids- och folkhälsonämnden framhäver Solrosens arbete och anger att samarbetet mellan Borås Stad och Solrosen bör utvecklas ytterligare i kombination med att samarbetet med befintliga verksamheter i staden utvecklas.

Kommunstyrelsen föreslår därför att nämnderna inom det sociala klustret (Arbetslivsnämnden, Individ- och familjeomsorgsnämnden, Vård- och äldreomsorgsnämnden och Sociala omsorgsnämnden) får i uppdrag att gemensamt, och

i nära samarbete med organisationen Solrosen, utreda hur anhörigstödet kan utvecklas i Borås Stad till att även omfatta anhöriga till kriminella samt att motionen därmed anses besvarad.

Ärendet i sin helhet

Olle Engström (SD) har vid Kommunfullmäktiges sammanträde 2022-02-24 lämnat in en motion om att utveckla stödet för anhöriga till kriminella. I motionen beskriver motionären vikten av att ge stöd till anhöriga som enligt forskning drabbas på liknande sätt som de dömda själva. I motionen beskrivs det anhörigstöd som finns i Borås Stad i dag, vilket framför allt är organiserat under Vård- och äldrenämnden men är mer inriktat mot sjukdom, missbruk, psykisk ohälsa och funktionsnedsättningar.

Vidare anges i motionen att det finns ett visst stöd till anhöriga till kriminella i vårt civilsamhälle. Solrosen, som bedrivs med ekonomiskt stöd från bland annat Borås Stad, är en sådan organisation.

Motionären anser att det är uppenbart att Borås Stad behöver kraftsamla och stärka insatser och stöd för anhöriga till kriminella i sin egen organisation eller genom ett utvecklat samarbete med föreningar eller andra organisationer. I motionen anges att det ytterst handlar om att i samtal stötta anhöriga i att finna modet att konfrontera sitt barn samt att ge god information kring vilka hjälpinsatser som finns tillgängliga. Även bör möjligheten till anonymitet ses över för en trygg process.

Motionen har skickats på remiss till Arbetslivsnämnden, Fritids- och folkhälsonämnden, Individ- och familjeomsorgsnämnden, Sociala omsorgsnämnden, Vård- och äldrenämnden, Svenska kyrkan samt till Solrosen. Samtliga utom Svenska kyrkan har yttrat sig över motionen.

Arbetslivsnämnden tillstyrker motionen och ser positivt på att utveckla anhörigstödet för anhöriga till kriminella. Nämnden anser att frågan behöver utredas för att hitta lämpliga insatser samt hos vilken nämnd frågan ska ligga.

Fritids- och folkhälsonämnden tillstyrker att lämplig nämnd utreder hur anhörigstödet kan utvecklas i Borås Stad till att även omfatta anhöriga till kriminella. I sitt svar beskriver nämnden den ideella föreningen Solrosens verksamhet (se vidare under Solrosen) som arbetar uppsökande via kriminalvården och ger bland annat samtalsstöd på häkten, anstalter och inom frivården. Nämnden stödjer föreningen Solrosen ekonomiskt och nämnden menar att samarbetet mellan Borås Stads verksamheter och Solrosen behöver utvecklas ytterligare i kombination med att samarbetet med befintliga verksamheter i staden utvecklas.

Individ- och familjeomsorgsnämnden tillstyrker motionen och i sitt svar återger vad motionären anfört i motionen. Nämnden ser ett behov av att utreda hur anhörigstödet till kriminella är ordnat och hur det kan utvecklas. Nämnden

anser vidare att frågan behöver utredas gemensamt av nämnderna i det sociala klustret.

Sociala omsorgsnämnden har tillstyrker motionen.

Vård- och äldreomsorgsnämnden tillstyrker motionen och att frågan måste utredas gemensamt av nämnderna i det sociala klustret. I sitt svar anger nämnden att de har ansvar för anhörigstöd i Borås Stads vilket är till för alla personer, oavsett ålder, som stödjer eller hjälper en person som har missbruks- eller beroende-problem, långvarig sjukdom, psykisk ohälsa eller funktionsnedsättning. Det kan vara en familjemedlem, släkting eller god vän och den anhöriga behöver inte bo med personen för att hen ska räknas som anhörig. Sedan 2021 omfattar anhörigstödet även barn och unga under 18 år. Nämnden anger också i sitt svar att alla som arbetar med anhörigstöd har tystnadsplikt.

Att utveckla anhörigstödet till att även omfatta anhöriga till kriminella är enligt nämnden en fråga som rör alla nämnder i det sociala klustret och behöver därför utredas gemensamt av de fyra nämnderna i det sociala klustret.

Solrosen tillstyrker motionen utifrån en önskan om att utveckla samarbetet med Borås Stad så att den samlade kunskapen och erfarenheten inom området kommer barn och familjer i Borås till godo och bättre kan svara på det stora behov som finns. Solrosen har lång erfarenhet och ett gott samarbete med staden och är redo för att utveckla och utöka arbetet i Borås.

Kommunstyrelsens ställningstagande

Kommunstyrelsen delar motionärens uppfattning om vikten av att utveckla stödet för anhöriga till kriminella. Samtliga remitterade nämnder samt organisationen Solrosen tillstyrker motionen och Kommunstyrelsen delar Arbetslivsnämnden och Individ- och familjeomsorgsnämndens uppfattning om att frågan berör samtliga nämnder i det sociala klustret och behöver utredas gemensamt av dessa nämnder, i nära samarbete med organisationen Solrosen.

Kommunstyrelsen föreslår därför att nämnderna inom det sociala klustret (Arbetslivsnämnden, Individ- och familjeomsorgsnämnden, Vård- och äldreomsorgsnämnden och Sociala omsorgsnämnden) får i uppdrag att gemensamt, och i nära samarbete med organisationen Solrosen, utreda hur anhörigstödet kan utvecklas i Borås Stad till att även omfatta anhöriga till kriminella samt att motionen därmed anses besvarad.

Beslutsunderlag

1. Motion: Utveckla stödet för anhöriga till kriminella
2. Yttrande från Fritids- och folkhälsonämnden 2022-08-23
3. Yttrande från Arbetslivsnämnden 2022-08-29
4. Yttrande från Individ-och familjeomsorgsnämnden 2022-08-29
5. Yttrande från Sociala omsorgsnämnden 2022-08-29
6. Yttrande från Vård- och äldreomsorgsnämnden 2022-08-30
7. Yttrande från organisationen Solrosen 2022-08-31

Samverkan Olle Engström (SD)

"[Klicka och skriv här]"

Kommunfullmäktiges beslut expedieras till

1. Fritids- och folkhälsonämnden/ff.diarium@boras.se
2. Individ- och [familjeomsorgsnämnden/ifon.diarium@boras.se](mailto:familjeomsorgsnamnden@ifon.diarium@boras.se)
3. Sociala [omsorgsnämnden/Son.diarium@boras.se](mailto:omsorgsnamnden/Son.diarium@boras.se)
4. Vård och [äldrenämnden/van.diarium@boras.se](mailto:aldrenamnden/van.diarium@boras.se)
5. Arbetslivsnämnden/aln.diarium@boras.se
6. Solrosen Borås/solrosen@raddningsmissionen.se

Ylva Lengberg
Kommunalråd

Peder Englund
Avdelningschef

Hans Johansson
Handläggare
033-35 85 73

Datum
2024-02-19

Instans
Arbetslivsnämnden
Dnr ALN 2023-00119 1.1.3.1

Yttrande över Remiss motion: Hedra Sverigefinnarna i Borås

Arbetslivsnämndens beslut

Arbetslivsnämnden avstyrker motionen.

Ärendet i sin helhet

Arbetslivsnämnden beslutar att avstyrka motionen.

All arbetskraftsinvandring har genom åren varit och är värdefull för att utveckla Borås näringsliv, ifrån Finland såväl som Grekland och Jugoslavien och på senare år från andra länder. Sverigefinländare har redan genom att staden är ett finskt förvaltningsområde särskilda rättigheter och ett omfattande arbete pågår med att stärka/bevara det finska språket och kulturen.

Redan i samband med firandet av Finlands självständighet 100 år, 2017 planterade en rödbjörk som ett minnesträd i parken vid vattentornet och skall ses som ett hedrande av sverigefinnarna i Borås.

Beslutsunderlag

1. Bilaga Remiss motion: Hedra Sverigefinnarna i Borås.

Samverkan

Förvaltningens samverkansgrupp (FSG).

Beslutet expedieras till

1. Kommunstyrelsen.

Mattias Danielsson
Ordförande

Tina Arekvist Lundell
Förvaltningschef

Remiss: Motion: Hedra sverigefinnarna i Borås

Remissinstanser

1. Arbetslivsnämnden
2. Kulturnämnden
3. Fritid- och folkhälsonämnden

Remissvaren ska ha kommit in till Kommunstyrelsen senast den **2024-02-29**. Remissvaren skickas i elektronisk form till **KS.diarium@boras.se** Ange diarienummer KS 2022-00575 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Nämndens/bolagets yttrande skall innehålla en kort sammanfattning. Denna kommer i normalfallet att användas i den sammanställning av remissvar som ingår i det beslutsunderlag som presenteras för Kommunstyrelsen.

Yttranden skall alltid innehålla ett tydligt ställningstagande till det remitterade ärendet (tillstyrker, avstyrker, avstår från att yttra sig). Reservationer, särskilda yttranden och protokollsanteckningar skall alltid redovisas tillsammans med nämndens/styrelsens beslut.

Jonas Ringström
Handläggare
033 358472

Hedra sverigefinnarna i Borås

Svenskar och finnar är två brödrafolk vars öden i nära tusen år har varit starkt sammanflätat. Vår gemensamma historia tog sin början redan på 1100-talet då Finland blev en del av konungadömet Sverige. På 1600-talet, på Karl IX: s uppmaning, strömmade stora skaror finnar till de svär genomträngliga Värmlandsskogarna för att bedriva svedjebruk. Stora delar av Mellansverige, inte minst skogsbygderna i väster, hade sett ut på ett helt annat sätt om det inte varit för finnarna på 1600-talet.

På 1960- och 1970-talet kom över 10 000 finnar till Borås, och slet bland annat i de svenska fabrikerna, inte sällan till låga löner och under svåra arbetsförhållanden. Med svett i sina anleten och värkande nävar var de med och byggde det svenska välståndet, och med sina skatte kronor finansierade de välfärden som i dag står inför enorma utmaningar. Borås hade inte varit en så välmående stad som den nu är utan den stora insats som sverigefinnarna gjorde och fortfarande gör.

Sverigedemokraterna anser att sverigefinnarnas insatser i Borås, bland annat genom Tekoindustrin, förtjänar att hedras på ett tydligt och framträdande sätt genom att ett minnesmärke reses. Minnesmärket kan med fördel samfinansieras, sponsras eller finansieras med hjälp av aktörer inom näringslivet och andra externa aktörer utanför kommunen.

Vidare bör placering av minnesmärket särskilt förankras med aktuella organisationer, och knyts an till Borås historia.

Med anledning av ovan föreslår Sverigedemokraterna att Kommunfullmäktige beslutar

att: Borås stad ska verka för att ett minnesmärke över Sverigefinnarnas insatser för vår stad skall resas.

För Sverigedemokraterna i Borås,

Andreas Exner (SD)
Kommunalråd

Anders Alftberg (SD)
Ledamot, Kommunfullmäktige

Margareta Udén Hoff
Handläggare
0768-88 84 69

Datum
2024-02-19

Instans
Arbetslivsnämnden
Dnr ALN 2024-00017 1.1.3.1

Yttrande över Remiss Nya avfallsföreskrifter

Arbetslivsnämndens beslut

Arbetslivsnämnden avstår från yttrande.

Ärendet i sin helhet

Arbetslivsnämnden avstår från yttrande.

Beslutsunderlag

1. Bilaga Remiss Nya avfallsföreskrifter.

Samverkan

Förvaltningens samverkansgrupp (FSG).

Beslutet expedieras till

1. Kommunstyrelsen.

Mattias Danielsson
Ordförande

Tina Arekvist Lundell
Förvaltningschef

Remiss: Nya avfallsföreskrifter

Remissinstanser

1. Alla kommunala nämnder
2. Kommunala bostadsbolag
3. Borås Energi- och Miljö AB

Remissvaren ska ha kommit in till Kommunstyrelsen senast den **1 april**. Remissvaren skickas i elektronisk form till ks.diarium@boras.se Ange diarienummer KS 2024-00065 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Nämndens/bolagets yttrande skall innehålla en kort sammanfattning. Denna kommer i normalfallet att användas i den sammanställning av remissvar som ingår i det beslutsunderlag som presenteras för Kommunstyrelsen.

Yttranden skall alltid innehålla ett tydligt ställningstagande till det remitterade ärendet (tillstyrker, avstyrker, avstår från att yttra sig). Reservationer, särskilda yttranden och protokollsanteckningar skall alltid redovisas tillsammans med nämndens/styrelsens beslut.

Separata protokollsutdrag ska inte sändas.

Alice Karlström
Handläggare
033 353011

Avfallsföreskrifter

Fastställd av Kommunfullmäktige: 2024-xx-xx

Reviderad av Kommunfullmäktige: 2024-xx-xx

Gäller från och med: 2024-xx-xx

Avfallsföreskrifter

Borås Stad

Fastställda av Kommunfullmäktige 202x-xx-xx

Innehåll

1 kap Inledande bestämmelser	4
1.1 Gällande författningar	4
1.2 Definitioner	5
1.3 Målsättning	7
1.4 Överträdelse	7
2 kap Ansvar och skyldighet	8
2.1 Kommunens ansvar för avfallshantering	8
2.2 Producenternas ansvar	8
2.3 Fastighetsinnehavarens och nyttjanderättsinnehavarens ansvar	8
2.4 Ansvar för avfallshantering vid evenemang	9
2.5 Avfallsinnehavarens ansvar	9
3 kap Avfall under kommunalt ansvar	11
3.1 Behållare och emballering	11
3.2 Avfallsspecifika anvisningar	13
3.3 Transportväg	21
3.4 Lastningsplats	22
3.5 Dragväg	23
3.6 Avfallsutrymme och förvaringsplats	24
4 kap Annat avfall än verksamhetens avfall under kommunalt ansvar	27
5 kap Undantag	29
§ 1 Prövning av undantag	29
§ 2 Förlängt hämtningsintervall	29
§ 3 Uppehåll i hämtning	29
§ 4 Eget omhändertagande av avfall under kommunalt ansvar	30
§ 5 Gemensamt omhändertagande av avfall under kommunalt ansvar	30
§ 6 Undantag för bioavfall	31
§ 7 Övriga undantag	32
6 kap Underkännande av källsortering	33
7 kap Ikraftträdande och uppföljning	34

1 kap Inledande bestämmelser

Enligt miljöbalkens (1998:808) 15 kap. ska det finnas en renhållningsordning för varje kommun. Den består av föreskrifter för avfallshantering samt en avfallsplan. Denna föreskrift gäller lokalt för avfallshantering i Borås kommun.

Ändringar i föreskrifterna ska ställas ut för allmänhetens granskning om de inte är av begränsad omfattning. Kommunstyrelsen har rätt att göra tillägg och ändringar i föreskrifterna om ändringarna är av sådan begränsad omfattning. Dit hör till exempel rätt för Kommunstyrelsen att utfärda anvisningar om utsortering, hantering och lämnande av avfall.

För den kommunala avfallshantering gäller miljöbalken (1998:808) och avfallsförordningen (2020:614), samt andra förordningar och föreskrifter om avfallshantering utfärdade med stöd av dessa eller andra författningar.

Dessa föreskrifter reglerar kommunens ansvar som omfattar borttransport samt återvinning eller bortskaffande av avfall under kommunalt ansvar och därmed jämförligt avfall från annan verksamhet.

Avfall under kommunalt ansvar får inte transporteras eller omhändertas av någon annan än Borås Energi och Miljö AB, eller den som Borås Energi och Miljö utsett, om inte annat anges i dessa föreskrifter.

1.1 Gällande författningar

För kommunens renhållningsansvar och avfallshantering gäller följande lagstiftning:

- Miljöbalken (1998:808)
- Avfallsförordningen (2020:614)
- Plan- och bygglagen (2010:900)
- Regler om avfallshantering i förordningar utfärdade med stöd av miljöbalken, såsom förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd samt förordning (2022:1274) om producentansvar för förpackningar
- Och andra författningar såsom till exempel Arbetsmiljöverkets föreskrifter

Ändringar i gällande lagar och andra författningar samt andra myndighetsbeslut som reglerar avfallshantering införs i denna renhållningsordning utan särskilt beslut i kommunfullmäktige.

Renhållningsordningens föreskrifter gäller i hela Borås Stad.

1.2 Definitioner

I dessa föreskrifter ska särskilt följande gälla:

Avfall avses varje föremål eller ämne som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med (15 kap. 1 § miljöbalken).

Avfall under kommunalt ansvar avses detsamma som benämns i 15 kap. miljöbalken, det vill säga (1) avfall från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll, (2) avloppsfraktioner och filtermaterial från enskilda avloppsanläggningar, som är dimensionerade för högst 25 personkvivalenter, om anläggningen endast används för hushållsspillvatten, eller spillvatten som till sin art och sammansättning liknar hushållsspillvatten, (3) latrin från torrtoaletter och jämförliga lösningar, och (4) bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet.

Utöver ovanstående punkter har kommunerna, från och med 2024-01-01, också insamlingsansvar för förpackningar från hushållen och från samlokaliserade verksamheter.

Tabellen nedan definierar begrepp som används i dessa föreskrifter rörande kommunalt avfall:

Animaliska biprodukter (ABP)	avses avfall av animaliskt ursprung enligt förordningarna 1069/2009/EG och 142/2011/EU.
Avfallsansvarig nämnd	avses kommunstyrelsen.
Avfallsbehållare	behållare som används för uppsamling av avfall. Avfallsbehållare kan vara av olika typ och storlek. Exempel på olika behållare är kärl, container, bottentömmande behållare, tank och batteribehållare.
Avfallsinnehavare	den som ger upphov till ett avfall under kommunalt ansvar har ansvar för att sortera och lämna det enligt gällande nationella lagar, förordningar och föreskrifter samt i enlighet med dessa föreskrifter och anvisningar till dessa föreskrifter.
Bioavfall	definieras i 1 kap. 5 § avfallsförordningen som: 1. biologiskt nedbrytbart trädgårds- eller parkavfall, 2. biologiskt nedbrytbart livsmedels- eller köksavfall från hushåll, kontor, restauranger, grossister, matsalar, catering och detaljhandelslokaler, och 3. biologiskt nedbrytbart livsmedels- eller köksavfall från livsmedelsindustrin som är jämförbart med sådant avfall som avses i 2. Bioavfall är alltså ett mer omfattande begrepp än matavfall och inkluderar både livsmedels- eller köksavfall (som tidigare kallades matavfall) och trädgårds- eller parkavfall. Begreppet har ändrats genom genomförandet av avfallsdirektivets artikel 22 om bioavfall i svensk lagstiftning.
Borås Stads Återvinningstaxa	det dokument som reglerar den avgift som abonnenten betalar som bekostar hämtning av avfall, service på återvinningscentralerna, behandling av avfall, information och kundservice.

Bygg- och rivningsavfall från icke kommersiell verksamhet	avses avfall från byggande, rivning och anläggningsarbeten som inte utförs i yrkesmässig verksamhet.
Elavfall	avses detsamma som i 13 § förordningen (2014:1075) om producentansvar för elektronikutrustning.
Enskilda avloppsanläggningar	avses sluten tank, slamavskiljare, fosforfälla, minireningsverk och andra motsvarande anläggningar som samlar avfall under kommunalt ansvar. Avloppsanläggning för ett eller flera hushåll som inte är anslutna till kommunalt avloppsledningsnät.
Farligt avfall	avses ett ämne eller föremål som är avfall och som är markerat med * i bilaga 3 till avfallsförordningen eller som omfattas av föreskrifter som har meddelats med stöd av 12 § avfallsförordningen (2020:614).
Fastighetsinnehavare	avses den som är fastighetsägare eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare.
Fastighetsnära insamling	Den insamling av avfall som sker på eller i direkt anslutning till den fastighet där avfallet uppkommit, oavsett avfallsfraktion.
Fett	från restauranger och storkök menas använd frityrolja och annat spillfett som hämtas i behållare eller via fettavskiljare. Fett från hushåll ingår också i denna definition.
Fritidsbostad	småhus som inte är inrättat för helårsboende.
Grovavfall	avses avfall under kommunalt ansvar som är så tungt eller skrymmande eller har egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i säck eller kärl.
Grundavgift	avgift som debiteras till fastighetsägare eller verksamhetsutövare och regleras i Återvinningstaxan. Finansierar kommunens återvinningscentraler, del av administration, information med mera och fördelas på olika kunder efter bedömt nyttjande.
Hårdgjord yta	ytor där hämtningspersonal utan svårigheter kan dra eller skjuta avfallsbehållare, såsom exempelvis asfalt, slät marksten, betong eller liknande. Gräsytor, kullersten, grusvägar och liknande ytor som skapar svårigheter för hämtningspersonalen räknas inte som hårdgjorda ytor.
Matavfall	avses allt biologiskt nedbrytbart avfall som uppkommer av livsmedelshantering i hushåll, restauranger, storkök, butiker eller liknande och som skulle kunna, eller har kunnat, användas som livsmedel och som utgör avfall under kommunalt ansvar. I begreppet matavfall som utgör avfall under kommunalt ansvar ingår också avfall som hålls ut i vasken (flytande livsmedel såsom mjölk eller livsmedel som sköljs ur förpackningar) i de fall detta samlas upp i sluten tank. Förutom detta ingår också skal, ben och liknande som visserligen inte är mat men ändå är nära förknippat med mat. Butiksavfall av animaliskt ursprung utgör dock före detta livsmedel i enlighet med punkten nedan.

Nyttjanderättshavare	avses den som, utan att omfattas av begreppet fastighetsinnehavare, har rätt att bruka eller nyttja fastighet.
Permanentbostad	bostad som är avsedd för stadigvarande boende.
Renhållare	avses Borås Energi och Miljö AB eller den som bolaget anlitar för hantering av det avfall som omfattas av kommunens ansvar.
Restavfall	avses det avfall som kvarstår när matavfall, farligt avfall, förpackningar, returpapper, elavfall och annat avfall som omfattas av producentansvar, har sorterats ut från hushållets kärl- och säckavfall.
Rörlig avgift	är beroende av vilket abonnemang som valts och täcker hämtnings- och behandlingskostnaderna av det kommunala avfallet.
Samlokaliserade verksamheter	en verksamhet som använder samma avfallskärl som hushållen i ett flerbostadshus. Det kan till exempel vara en frisör eller restaurang som bedriver verksamhet i samma fastighet som hushållen i ett flerbostadshus.
Slam	avfall från enskilda avloppsanläggningar. Latrin är avfall från torrtoaletter.
Storkök	lokaler från varuintag till utlämning eller servering. De är avsedda för tillagning av ett fåtal maträtter till många människor samtidigt.
Tillsynsansvarig nämnd	avses den eller de nämnder som kommunfullmäktige utser att ha ansvar för operativ tillsyn enligt miljöbalken.
Trädgårdsavfall	avses biologiskt avfall som uppkommer vid normalt nyttjande av trädgårdar vid bostadshus, till exempel kvistar och gräsklipp.
Verksamheter	verksamheter som inte är hushåll och genererar jämförligt hushållsavfall, till exempel företag, skolor och institutioner.

1.3 Målsättning

Målsättningen i kommunen är att allt avfall som uppkommer ska behandlas i följande prioritetsordning i enlighet med EU:s avfallshierarki:

1. Förebyggande
2. Återanvändning
3. Materialåtervinning
4. Energiutvinning
5. Bortskaffande

Vidare är målsättningen att leva upp till en hållbar och säker avfallshantering. Sorteringen ska så långt som möjligt ske vid källan och alltid ske enligt de sorteringsföreskrifter som finns i bilaga 1 och andra anvisningar som kommunen eller bolaget ger.

1.4 Överträdelse

Straffbestämmelser vid överträdelser enligt gällande lagstiftning finns i 29 kap. miljöbalken och miljöstraffsavgifter i 30 kap. miljöbalken. Kontroll av renhet på källsorterat avfall kan förekomma. Vid felsortering kan fastighetsinnehavaren åläggas felsorteringsavgift enligt gällande Återvinningstaxa.

2 kap Ansvar och skyldighet

2.1 Kommunens ansvar för avfallshantering

I Borås har Kommunstyrelsen verksamhetsansvaret för avfallshantering, enligt 15 kap. 20 § miljöbalken, för hanteringen av avfall under kommunalt ansvar i kommunen, med särskilt ansvar för att avfall under kommunalt ansvar som utgörs av farligt avfall samlas in och transporteras till en behandlingsanläggning. Utförandet har överlåtits till bolaget Borås Energi och Miljö AB. Borås Energi och Miljö AB sköter också på uppdrag av Kommunfullmäktige insamling av avfall i nedskräpningsärenden samt bilvrak efter myndighetsbeslut från Miljö- och konsumentnämnden gällande nedskräpningsärenden eller Tekniska nämnden för ärende gällande bilvrak.

Hantering av det avfall som omfattas av kommunens ansvar utförs av den eller dem som bolaget anlitar för ändamålet, nedan kallad renhållaren.

Kommunen är skyldig att organisera insamling och behandling av allt avfall från hushåll som klassas som kommunalt avfall, eller för de avfallstyper där det finns ett kommunalt insamlingsansvar. Kommunen har ansvar för att planera och utföra insamling, transport och behandling av avfall, för att tillgodose såväl skyddet för människors hälsa och miljön.

Tillsyn över avfallshantering enligt 15 kap miljöbalken och enligt föreskrifter meddelade med stöd av miljöbalken utövas av Miljö- och konsumentnämnden i Borås kommun.

Borås Energi och Miljö informerar hushållen om krav på sortering och hantering avseende förpackningar och konsumentavfall, i enlighet med gällande producentansvar och insamlingsansvar.

Kommunen får med stöd av miljöbalken 27 kap 4 § meddela föreskrifter om att avgift ska betalas för den avfallshantering som utförs av kommunen. Avgiftens storlek framgår av Återvinningstaxan som fastställs av kommunfullmäktige. Avgiften får tas ut på ett sådant sätt att förebyggande, återanvändning, återvinning eller annan miljöanpassad avfallshantering främjas.

2.2 Producenternas ansvar

Producentansvaret regleras i förordningar om producentansvar (2018:1462, 1994:1236, 2000:208, 2014:1075, 2007:185, 2008:834, 2009:1031), meddelade med stöd av miljöbalken.

2.3 Fastighetsinnehavarens och nyttjanderättsinnehavarens ansvar

Fastighetsinnehavaren är skyldig att betala avgift enligt Återvinningstaxan. Fakturamottagande kan efter anmälan av fastighetsinnehavaren till Borås Energi och Miljö överföras på

nyttjanderättsinnehavaren. Borås Energi och Miljö har därmed rätt att kräva antingen fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättsinnehavaren på avgift.

Borås Energi och Miljö kan neka fastighetsinnehavaren att överlåta fakturamottagandet på nyttjanderättsinnehavaren vid fastigheter där det är olämpligt, till exempel där många olika verksamheter finns inom samma fastighet.

Då nyttjanderätten upphör återgår betalningsansvaret till fastighetsinnehavaren.

Nyttjanderättsinnehavaren likställs med fastighetsinnehavaren när det gäller ansvar för uppkommet avfall.

Fastighetsinnehavaren av den fastighet där avfall uppkommer ansvarar för att avfallet hanteras enligt dessa föreskrifter. Fastighetsinnehavaren och nyttjanderättsinnehavaren ska informera de som bor eller verkar på fastigheten om de regler som gäller för avfallshanteringen samt var utsorterade avfallssorter ska lämnas och verka för att de följs.

2.4 Ansvar för avfallshantering vid evenemang

Arrangören av ett evenemang är nyttjanderättshavare och därmed ansvarig för sortering och överlämning av de avfallsslag som nämns i bilaga 1.

2.5 Avfallsinnehavarens ansvar

Avfallsinnehavaren ska se till att avfallet hanteras på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt. Avfallsinnehavaren ska sortera avfall i enlighet med vad som anges i dessa föreskrifter samt enligt vad som anges i bilaga 1. Avfall under kommunalt ansvar ska lämnas i Borås Energi och Miljös tillhandahållna eller godkända avfallsbehållare, eller på anvisad plats. Den som i yrkesmässig verksamhet ger upphov till annat avfall än avfall under kommunalt ansvar, ska hantera detta i enlighet med avfallsförordningen (2020:614), och ha tillstånd till transportverksamhet, är anmäld hos föreskriven myndighet eller har undantagits från anmälningsplikt (Naturvårdsverkets föreskrifter om transport av avfall NFS 2022:5). Avfallsinnehavaren ansvarar för att avfall som uppstår vid hälso- och sjukvård i bostad eller motsvarande hanteras och omhändertas enligt Socialstyrelsens föreskrift SOSFR 2005:26.

Alla personer, hushåll, verksamheter etcetera ska sortera ut följande avfall och hålla det skilt från annat avfall:

- Matavfall
- Olika typer av farligt avfall
- Grovavfall
- Returpapper
- Olika typer av avfall som omfattas av producentansvar eller pant, till exempel:

- förpackningar (plast, papper, metall, glas)¹
- elutrustning samt olika typer batterier och ljuskällor
- pantflaskor och -burkar
- läkemedel
- bildäck
- Trädgårdsavfall
- Latrin
- Slam samt andra avfallslag från små avloppsanläggningar
- Textil
- Bygg- och rivningsavfall från icke kommersiell verksamhet, minst följande sex fraktioner:
 - trä
 - mineraler (som består av betong, tegel, klinker, keramik eller sten)
 - metall
 - glas
 - plast
 - gips

¹ Från och med 2024-01-01 har kommunerna insamlingsansvar för förpackningar från hushåll samt samlokaliserade verksamheter.

3 kap Avfall under kommunalt ansvar

I detta kapitel regleras avfall som är under kommunens ansvar enligt 15 kap. miljöbalken eller därmed jämförligt avfall. Med kommunalt avfall avses detsamma som i 15 kap. 3 § miljöbalken, det vill säga avfall som kommer från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll.

3.1 Behållare och emballering

- A. Borås Energi och Miljö avgör avfallsbehållarens typ, storlek och placering.
- B. Avfallsbehållaren ska vid hämtningstillfället vara uppställd på tomt 0–5 meter från där fordonet närmast kan parkera med hänsyn taget till arbetsmiljö samt backning (exklusive trottoar och cykelbana), enligt Återvinningstaxan eller där Borås Stad anvisat plats. Kärlet med två eller tre hjul ska placeras med draghandtaget ut mot dragväg varifrån kärlet hämtas eller enligt Borås Energi och Miljöns anvisningar.
- C. I avfallsbehållaren får endast sådant avfall läggas för vilket behållaren är avsedd. Avfall ska vara emballerat så att skada, arbetsmiljöproblem eller annan olägenhet inte uppkommer. Emballering gäller dock ej förpackningar och returpapper.
- D. Kärlet hyrs ut till kunden av Borås Energi och Miljö, kunden ansvarar för rengöring av kärlet. Normalt slitage står Borås Energi och Miljö för. Containerar ägs av Borås Energi och Miljö. Vid skadegörelse eller vårdslöshet står kunden för reparation eller ersättande av kärlet och containerar.
- E. Krantömmande behållare ägs och underhålls av kunden. Krav på underhåll kan sättas på kund av renhållaren om det krävs för god arbetsmiljö.
- F. Avfallsbehållare får inte fyllas mer än att den lätt kan tillslutas. Behållaren får inte vara så tung att den blir svår att flytta eller att arbetsmiljökraven inte kan tillgodoses.
- G. Behållaren ska genom fastighetsägarens försorg stå upprätt och placeras så att den inte orsakar trafikfara, hinder eller nedskräpning. Fastighetsägaren ska omgående åtgärda nedskräpning på hämtningsplatsen.
- H. Överfull, för tung eller trasig avfallsbehållare, felsorterat avfall, eller avfallsbehållare som innehåller dåligt emballerade stickande eller skärande föremål, hämtas först när avfallet paketerats eller sorterats om. En eventuell kostnad för extra hämtning kan tillkomma enligt Återvinningstaxan.
- I. Fastighetsägaren ansvarar för att behållaren är fri från snö och is vid hämtningstillfället samt att dragvägen är snöröjd och halkbekämpad.
- J. Fastighetsägaren ansvarar att se till att matavfallspåsarna lätt faller ur kärlet vid tömning under vintertid.
- K. Antal kärlet, samt volymen på dessa, ska vara tillräcklig så de svarar mot de behov som föreligger samt att de har en marginal för oförutsedda dröjsmål av tömning (motsvarande två dygn).

3.1.1 Kriterier för krantömmande behållare (placering och tömning)

Vid val av storlek och antal krantömmande behållare ska de vara dimensionerade på ett sådant sätt att mat- och restavfall samt förpackningsmaterial aldrig behöver tömmas mer än en gång i veckan. Tömning sker i den ordning Borås Energi och Miljö bestämmer.

Borås Energi och Miljö ska alltid kontaktas innan behållare placeras ut, bedömning av platsens lämplighet ska göras utifrån varje enskilt fall. Tömning av kranbehållare sker genom höga kranlyft av tunga behållare vilket ställer höga krav på tömningsförfarandet. För att säkerställa säkerheten och för att tömning av behållare ska godkännas ska Borås Energi och Miljö:s riktlinjer följas tillsammans med följande kriterier. Skulle dessa kriterier inte uppfyllas kan Borås Energi och Miljö komma att tillhandahålla ett alternativt insamlingsförfarande.

- A. Behållare ska ha ett kroksystem som är anpassat efter kommunens avfallshantering och Borås Energi och Miljö:s riktlinjer. Behållarna bör ej vara delade, vid delad behållare tillkommer avgift enligt Återvinningstaxan.
- B. Behållare bör vara täta på grund av spillrisk, arbetsmiljön för chaufförerna och för boendemiljön.
- C. Hänsyn ska tas till riskerna för lukt, exempelvis om behållare står för nära bostäder eller luftintag till byggnader.
- D. Behållare ska placeras på ett trafiksäkert sätt.
- E. Tömning av behållare får inte ske över cykelbana.
- F. Om tömning görs över ett så kallat naturligt gångstråk ska det finnas en säker alternativ gångväg runt och förbi markbehållaren.
- G. Bilens angöringsplats får inte vara placerad vid utfarter eller placeras vid en korsning.
- H. Inga hinder i höjddled får begränsa lyftarmen eller själva behållaren.
- I. Angöringsplats ska var lättåtkomlig och backning undviks så långt som är möjligt.
- J. Angöringsplats får inte ligga så att parkerade bilar finns i lyftområdet mellan hämtfordon och behållare.
- K. Angöringsplats bör inte placeras utmed huvudgator.
- L. På grund av att behållaren kan pendla vid lyft ska behållaren placeras minst 2 meter från omgivande hinder till exempel fasad, balkonger, lyktstolpe eller parkering.
- M. Avstånd mellan fordonet och behållaren får vara maximalt 5 meter.
- N. Behållare ska vara placerad så att ytvattenavrinning möjliggörs.

3.1.2 Kriterier för sopsugssystem

Vid tömning av mobil sopsug ska dockningspunkten placeras högst 5 meter från hämtfordonets uppställningsplats. Anläggningen ska vara anpassad till utrustningen för Borås Energi och Miljö eller utsedd entreprenörs hämtfordon. Sopsugssystemet ska vara anpassat för minst två fraktioner, matavfall och restavfall. Sopsug kan användas där Borås Energi och Miljö anser att detta är lämpligt, samråd ska alltid göras med Borås Energi och Miljö.

3.1.3 Gemensamt kärl

Om två eller fler fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare vill använda gemensam avfallsbehållare görs ansökan till Borås Energi och Miljö. Förutsättningarna är att bestämmelserna i dessa föreskrifter om fyllnadsgrad och vikt beaktas och att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår. Ansökan om gemensam avfallsbehållare ska lämnas in minst 4 veckor innan ändringen ska börja gälla.

Medgivande om hämtning via delat kärl kan återkallas om avgift inte betalas eller om dessa föreskrifter inte följs.

3.1.4 Gemensam avfallslösning

Flera fastigheter kan, som en förening eller samfällighet, ha en gemensam avfallslösning som miljöhus, gemensam hämtningsplats eller annan typ av avfallslösning. Även de som inte är en samfällighet men får hantera avfall kan ha en gemensam avfallslösning. Detta under förutsättning att Borås Energi och Miljö givit sitt medgivande. För att samfälligheten ska kunna debiteras kan Borås Energi och Miljö kräva att få se intyget på att samfälligheten har tillstånd att hantera avfallet. Varje ingående fastighet (boenhet) ska betala de avgifter som framgår av Återvinningstaxan. Delning av kostnad avser enbart de avgifter som framgår av Återvinningstaxan.

Medgivande om hämtning via gemensam avfallslösning kan återkallas om avgift inte betalas eller om dessa föreskrifter inte följs.

3.1.5 Anvisning av plats

Anvisning av plats görs av Tekniska nämnden. Borås Energi och Miljö kan remittera ärenden till Tekniska nämnden.

3.2 Avfallsspecifika anvisningar

3.2.1 ALLMÄNT

De avfallsslag som inte listas nedan hämtas efter behov. Hämtningsintervall är angivna så som renhållningen fungerar i normalfallet. Det finns möjlighet till undantag (se kapitel 5).

3.2.2 MATAVFALL

Matavfall ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall och hanteras enligt bilaga 1. Matavfallskvarnar kopplade till det kommunala avloppsnätet är inte tillåtet från och med 2024-01-01, då bioavfall måste samlas in separat enligt avfallsförordningen.

Emballering, behållare och förvaring

- Matavfall som uppkommer i hushållet ska förpackas i särskilt avsedd påse som tillhandahålls eller anvisas av Borås Energi och Miljö. Annan förpackning får inte användas. I hushållet bör särskild ventilerad hållare som tillhandahålls eller anvisas av Borås Energi och Miljö för påsen användas.

- Matavfallspåsen bör bytas varannan till var tredje dag. Denna rekommendation ligger till grund för vad som anses vara en normal årsförbrukning.
- Matavfall ska emballeras i papperspåsar godkända av Borås Energi och Miljö och enligt den europeiska standarden EN 13432 eller den svenska motsvarigheten SS 13432. Se bilaga 1.
- Säckar, påsar och säck-/påshållare för insamling av matavfall vid restauranger och storkök anskaffas, bekostas och hanteras i enlighet vad som regleras i Återvinningstaxan och i anvisningar från Borås Energi och Miljö.
- För storhushåll, restauranger, livsmedelsrelaterade affärsrörelser eller andra näringsställen där ruttnande eller vått matavfall uppstår kan det krävas ett kylt avfallsutrymme. Denna bedömning görs av Miljö- och konsumentnämnden.
- Matavfallskvarn kopplad till separat sluten tank, så kallad matavfallstank är tillåtet. Allt matavfall som tillförs matavfallstanken ska ha passerat en matavfallskvarn. Matavfallstankar ska vara placerade så att den lätt kan slamsugas. När tanken är installerad inomhus ska tömning ske via anslutning på utsidan av fasaden i gatuplan.
- Krantömmande behållare kan användas där Borås Energi och Miljö anser att detta är lämpligt.

Hämtningsintervall

- För permanentboende i en- och tvåfamiljsfastigheter ska hämtning av matavfall ske minst en gång varannan vecka.
- För fritidsboende i en- och tvåfamiljsfastigheter ska hämtning av matavfall ske minst en gång varannan vecka under vecka 20–41. Övrig del av året sker tömning enligt gällande Återvinningstaxa.
- För flerbostadshus och verksamheter där avfall under kommunalt ansvar uppkommer ska hämtning av matavfall ske efter behov, dock minst varannan vecka, i den ordning Borås Energi och Miljö bestämmer.
- Tömning av matavfallstankar ska ske minst en gång var fjärde vecka och i övrigt efter behov, för att upprätthålla en god funktion. Tömning sker i den ordning Borås Energi och Miljö bestämmer.

Hemkompostering av matavfall

Se kapitel 5.

3.2.3 RESTAVFALL

Det avfall som är kvar efter källsortering benämns restavfall.

Emballering och behållare

Restavfall ska emballeras väl och samlas in i kärl, krantömmande behållare eller container. Krantömmande behållare kan användas där Borås Stad och Borås Energi och Miljö anser att detta är lämpligt.

Restavfall som uppkommer i hushållet ska vara emballerat i en påse och vara försluten, eller enligt annan anvisning från Borås Energi och Miljö.

Hämtningsintervall

- För permanentboende i en- och tvåfamiljsfastigheter ska hämtning av restavfall i kärl ske minst en gång i månaden, i den ordning Borås Energi och Miljö bestämmer.
- För fritidsboende i en- och tvåfamiljsfastigheter ska hämtning av restavfall ske minst en gång i månaden under vecka 20–41. Övrig del av året sker tömning enligt gällande Återvinningstaxa.
- För permanentboende i en- och tvåfamiljsfastigheter kan kvartalshämtning erbjudas, förutsatt att Miljö- och konsumentnämnden godkännt hemkompostering.
- För flerbostadshus och verksamheter ska behållare vara dimensionerade på ett sådant sätt att hämtning av restavfall i kärl kan ske minst en gång varannan vecka, i den ordning Borås Energi och Miljö bestämmer. Restavfall i krantömmande behållare ska hämtas minst var fjärde vecka.

3.2.4 GROVAVFALL

Privatpersoner får lämna grovavfall som uppkommer i det egna hushållet till Borås Energi och Miljö's återvinningscentraler. Verksamheter, eller det som liknar verksamheter som tar betalt för att köra privatpersoners grovavfall, får lämna grovavfall mot en kostnad. Privatperson som tar betalt för att lämna någon annans grovavfall på återvinningscentral jämställs med en verksamhet och blir debiterad samma kostnad som en verksamhet.

Återvinningsbart grovavfall ska hållas skilt från annat avfall samt hanteras enligt bilaga 1.

Grovavfall som hämtas vid fastighet ska märkas med "GROVAVFALL". För flerbostadshus och grupphusområden gäller att grovavfall ska förvaras på lämplig förvaringsplats i avvaktan på borttransport enligt Borås Energi och Miljö:s anvisningar.

Hämtningsintervall

Grovavfall hämtas i en- och tvåbostadshus genom budning enligt gällande Återvinningstaxa. Grovavfall från flerbostadshus hämtas efter budning enligt gällande Återvinningstaxa. Beställningen görs av fastighetsinnehavaren.

3.2.5 FARLIGT AVFALL

Farligt avfall ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall. Farligt avfall ska hanteras enligt bilaga 1. Privatpersoner får genom egen försorg forsla bort farligt avfall som uppkommit i det

egna hushållet till av Borås Energi och Miljö anvisad plats, Borås Energi och Miljö:s återvinningscentraler.

Behållare och emballering

Det farliga avfallet ska vara tydligt märkt med innehåll, vara väl förpackat och inte blandas med annat avfall. Förpackningar med kemikalier som lämnas in av privatpersoner på återvinningscentralerna ska vara förpackade på ett sådant sätt att läckage inte uppkommer vid normal hantering.

Hämtningsintervall

Farligt avfall från flerbostadshus hämtas efter beställning enligt Borås Energi och Miljö:s ordning i enlighet med gällande Återvinningstaxa. Beställningen görs av fastighetsinnehavaren.

3.2.6 PRODUCENTANSVARSMATERIAL

Privatpersoner får genom egen försorg transportera bort producentansvarsmaterial som uppkommit i det egna hushållet till hänvisad plats för återvinning; exempelvis återvinningsstation eller återvinningscentral.

Förpackningar

Förpackningar ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall. För förpackningar gäller producentansvar och ska hanteras enligt bilaga 1. Från och med 2024-01-01 har kommunerna insamlingsansvar för förpackningar från hushållen samt samlokaliserade verksamheter.

Fastighetsnära insamling av förpackningar² ska vara infört till samtliga fastigheter senast 2027-01-01, och är därefter obligatoriskt. Samlingsplatser bör upprättas för att samla alla fraktioner på ett ställe.

Elavfall

Elavfall ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall och klassas som farligt avfall. För elavfall gäller producentansvar och ska hanteras enligt bilaga 1.

Ljuskällor och småelektronik från flerbostadshus hämtas vid behov av Borås Energi och Miljö.

Batterier

Batterier ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall. Batterier klassas som farligt avfall. För batterier gäller producentansvar och ska hanteras enligt bilaga 1. Småbatterier från flerbostadshus hämtas vid behov av Borås Energi och Miljö.

² Förpackningsmaterialen som omfattas är pappersförpackningar, plastförpackningar, metallförpackningar samt färgat- och ofärgat glas.

Läkemedelsavfall

Läkemedelsavfall ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall. För läkemedelsavfall gäller producentansvar och ska lämnas på apoteken. Nerspolning av läkemedel till avloppsnätet är inte tillåtet enligt Allmänna bestämmelser VA 2017 punkt 26. Detta gäller allt medicinskt avfall exempelvis tabletter, flytande mediciner och kanyler.

Bildäck

Bildäck ska sorteras och hållas skilt från annat avfall. För bildäck gäller producentansvar och hanteras enligt bilaga 1.

3.2.7 RETURPAPPER

Returpapper ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall. Returpapper hanteras enligt bilaga 1.

3.2.8 TRÄDGÅRDSAVFALL

Trädgårdsavfall får fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren genom egen försorg transportera till av Borås Energi och Miljö anvisad plats eller till Borås Energi och Miljö:s återvinningscentraler.

Emballering och förvaring

Trädgårdsavfall ska förvaras skilt från annat avfall. För flerbostadshus och grupphusområden gäller att trädgårdsavfall ska förvaras på lämplig förvaringsplats i avvaktan på borttransport enligt Borås Energi och Miljö:s anvisningar. Får inte blandas med invasiva växter, hantering av invasiva växter redovisas under punkt 3.2.9.

Hämtningsintervall

Hämtning kan beställas hos Borås Energi och Miljö, enligt gällande Återvinningstaxa.

Kompostering

För kompostering av trädgårdsavfall krävs att komposten utformas, placeras och sköts så att olägenhet för människors hälsa eller miljö inte uppstår. Kompostering av trädgårdsavfall från flerbostadshus ska anmälas till Miljö- och konsumentnämnden innan kompostering påbörjas. Kompostering av trädgårdsavfall på en- och tvåfamiljsfastigheter får ske utan anmälan till Miljö- och konsumentnämnden.

Dragväg

Av arbetsmiljöskäl tillåts inte dragväg för trädgårdskärl.

3.2.9 INVASIVA FRÄMMANDE VÄXTER

Med invasiva främmande växter i detta sammanhang menas de växtarter som är reglerade i Förordning (2018:1939) om invasiva främmande arter. För mer info om vilka arter detta avser, besök Borås Stad eller Borås Energi och Miljö:s hemsida.

Privatpersoner får lämna invasiva växter på återvinningscentralerna, de ska vara väl inplastade så det inte finns någon risk för spridning. Invasiva växter får inte slängas i kärlet för restavfall eller med trädgårdsavfallet.

Emballering och förvaring

Invasiva främmande växter kan orsaka spridning och ska därför lämnas inplastade i dubbla, förslutna säckar och alltid lämnas som en separat fraktion i dialog med personal på återvinningscentralerna.

3.2.10 FETTAVFALL

Överblivet vegetabiliskt och animaliskt fett från matlagning till exempel fritureolja, stekfett och fett från burkar och flaskor. Oljor och fett från hushåll och verksamheter får lämnas på återvinningscentraler eller på anvisad plats. Återvinningscentralerna tar emot max fem liter fett eller olja per besök.

Emballering och förvaring

Fritureolja och liknande från restauranger och storkök ska förvaras i behållare som, Borås Energi och Miljö eller utsedd entreprenör, tillhandahåller eller hänvisar till. Hushåll ska hälla fett i separata behållare till exempel en plastflaska eller plastburk som sedan lämnas på Borås Energi och Miljö återvinningscentraler, detta för att förhindra stopp i avloppet.

Hämtningsintervall

Hämtning av friturefett och liknande i fettunna ska ske vid behov, dock minst en gång per år.

3.2.11 FETTSLAM FRÅN FETTAVSKILJARE

Fettslam från fettavskiljare som kommer från restauranger, storkök och liknande ska tömmas av Borås Energi och Miljö eller utsedd entreprenör. Enligt allmänna bestämmelser VA (ABVA) punkt 26 och 27 får inte fett i större mängd eller höga fetthalter tillföras avloppet då detta kan orsaka stopp i huvudledningen.

Utöver Allmänna bestämmelser VA (ABVA) gäller att fettavskiljare ska följa svensk standard, SS EN 1825–2. Dimensionering och övrig information om fettavskiljaren ska skickas till Borås Energi och Miljö i samband med VA-anmälan.

Tillgänglighet

- Fettavskiljare ska vara lättillgängliga för tömning. Lock eller manlucka ska kunna öppnas av en person, väga max 25 kg och får vid tömningstillfället inte vara övertäckt eller låst. Anslutning för slang ska vara av den typ som Borås Energi och Miljö godkänt. Fastighetsinnehavaren ansvarar för anläggningens skötsel och underhåll.

- Avståndet mellan uppställningsplats för slambil och fettavskiljare bör ej överstiga 10 meter. Överstiger avståndet mellan uppställningsplats för slambil och slambrunn 10 meter debiteras en extra kostnad enligt Återvinningstaxan.
- När brunn eller tank ligger utanför den egna fastigheten, eller då det är oklart till vilken fastighet anläggningen tillhör, ska tömningsplatsen vara markerad med en tydlig skylt eller vimpel som anger fastighetsbeteckning eller adress.
- Vid alla ny- och ombyggnationer ska sugkoppling installeras på fastigheten om det inte installeras en markbrunn för fettavskiljare.
- Vid alla ny- och ombyggnationer av skolor och förskolor ska markbrunn eller sugkoppling placeras utanför lek- och vistelseområde för att säkerställa en säker hämtning.

Hämtningsintervall

Fettslam från fettavskiljare ska hämtas vid behov så att fett inte följer med flödet till efterföljande ledningssystem, dock minst fyra gånger per år. Hämtningsintervall ska anpassas till anläggningens belastning, typ och storlek. Fastighetsinnehavaren är alltid ansvarig för avskiljarens funktion utöver ovan angivna rutiner.

3.2.12 SLAM FRÅN ENSKILDA AVLOPP

Slutna tankar, slamavskiljare som till exempel trekammarbrunn, minireningsverk och liknande ska tömmas av Borås Energi och Miljö eller utsedd entreprenör.

Tillgänglighet

- Enskilda avlopp ska vara lättillgängliga för tömning. Lock eller manlucka ska kunna öppnas av en person, väga max 25 kg och får vid tömningstillfället inte vara övertäckt eller låst. Anslutning för slang ska vara av den typ som Borås Energi och Miljö godkänt. Fastighetsinnehavaren ansvarar för anläggningens skötsel och underhåll.
- Avståndet mellan uppställningsplats för slambil och slambrunn bör ej överstiga 10 meter. Överstiger avståndet mellan uppställningsplats för slambil och slambrunn 10 meter debiteras en extra kostnad enligt Återvinningstaxan.
- Tömningsplatsen vara markerad med en tydlig skylt eller vimpel som anger fastighetsbeteckning eller adress vid tömningstillfället.
- Minireningsverk ska ha instruktioner för handhavande och tömning på anläggningen, lättåtkomligt för Borås Energi och Miljö eller utsedd entreprenörs tömningspersonal.

Hämtningsintervall

Hämtning av slam från minireningsverk och slamavskiljare med ansluten toalett (till exempel trekammarbrunn) ska ske minst en gång per år, i övrigt efter behov för att upprätthålla en god funktion. Slam från slutna tank och slamavskiljare utan anslutning av toalett ska tömmas efter beställning från fastighetsägaren.

Det finns andra system för slamhantering som inte behöver hämtas en gång per år, till exempel: Bioreningsverk och fytosystem. Dessa kan hämtas enligt tillverkarens rekommendationer eller utifrån behov.

3.2.13 FILTERMATERIAL FRÅN FOSFORFÄLLOR

Vid hämtning av filtermaterial kontaktas Borås Energi och Miljö.

3.2.14 TOALETTBODAR

Toalettbodrar ska tömmas av Borås Energi och Miljö eller av utsedd entreprenör. Latrinavfall ska kunna hämtas med slamsugningsbil.

Hämtningsintervall

Tömning av toalettbodrar sker efter beställning vid behov i den ordning Borås Energi och Miljö bestämmer.

3.2.15 STICKANDE/SKÄRANDE/SMITTFÖRANDE AVFALL

Stickande/skärande/smittförande avfall ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall. Detta avfall ska förvaras i speciella behållare som privatpersoner hämtar på apotek som skrivit avtal med Borås Energi och Miljö. Apoteken tar sedan emot det stickande/skärande/smittförande avfallet förutsatt att det är paketerat i rätt emballage.

Farligt avfall och avfall som är stickande/skärande som inte lämnas in till apotek måste förpackas på ett sådant sätt att personalen som tar emot detta inte riskerar att sticka sig på vassa föremål. Som stickande/skärande räknas även tex rakblad och akupunktur nålar.

3.2.16 ASKA

Aska och sot från kol- och vedeldning ska sorteras som restavfall och hanteras på ett sådant sätt att det inte kan förorsaka brand i avfallsbehållaren eller medföra störning genom damning vid hämtning.

3.2.17 DÖDA SÄLLSKAPSDJUR

Döda sällskapsdjur kan lämnas på veterinärkliniker eller djurbegravningsplatser. Döda sällskapsdjur inklusive hästar får grävas ner enligt 23 § Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2014:43). Nedgrävning av större djur inklusive hästar ska ske i samråd med Miljö- och konsumentnämnden.

3.2.18 BYGG- OCH RIVNINGSAVFALL

Bygg- och rivningsavfall från icke kommersiell verksamhet klassas som kommunalt avfall. Bygg- och rivningsavfall ska sorteras ut i minst sex fraktioner; trä, mineraler (som består av betong, tegel, klinker, keramik eller sten), metall, glas, plast och gips, och hållas skilt från annat avfall.

Bygg- och rivningsavfall från icke kommersiell verksamhet kan lämnas kostnadsfritt på Borås Energi och miljö:s Återvinningscentraler, eller så kan hämtning beställas enligt gällande Återvinningstaxa.

Emballering och förvaring

Bygg- och rivningsavfall ska förvaras skilt från annat avfall. För flerbostadshus och grupphusområden gäller att bygg- och rivningsavfallet förvaras på lämplig förvaringsplats i avvaktan på borttransport enligt Borås Energi och Miljö:s anvisningar.

Hämtningsintervall

Hämtning kan beställas hos Borås Energi och Miljö, enligt gällande Återvinningstaxa.

3.3 Transportväg

Fastighetsinnehavaren (om inte annat avtalats med nyttjanderättshavaren) ska se till att transportväg fram till avfallsbehållarens hämtnings- och tömningsplats hålls i framkomligt skick året om, enligt Borås Energi och Miljö:s riktlinjer. Transportväg ska ha en hårdgjord körbana. Transportväg ska vara snöröjd och halkbekämpad vintertid. Om inte detta är gjort vid tömningsdag så kan kunden lägga beställning på budad tömning, enligt gällande Återvinningstaxa.

3.3.1 VÄGBREDD

Vägen bör vara minst 5,5 m bred om körning i båda riktningarna förekommer. Om parkering tillåts vid sidan av vägen bör vägen vara bredare. Om vägen är mötesfri och det inte finns parkerade bilar kan vägen vara smalare men den ska vara minst 3,5 meter. Träd och annan växtlighet får inte inkräkta på vägbredden, ej heller snövallar.

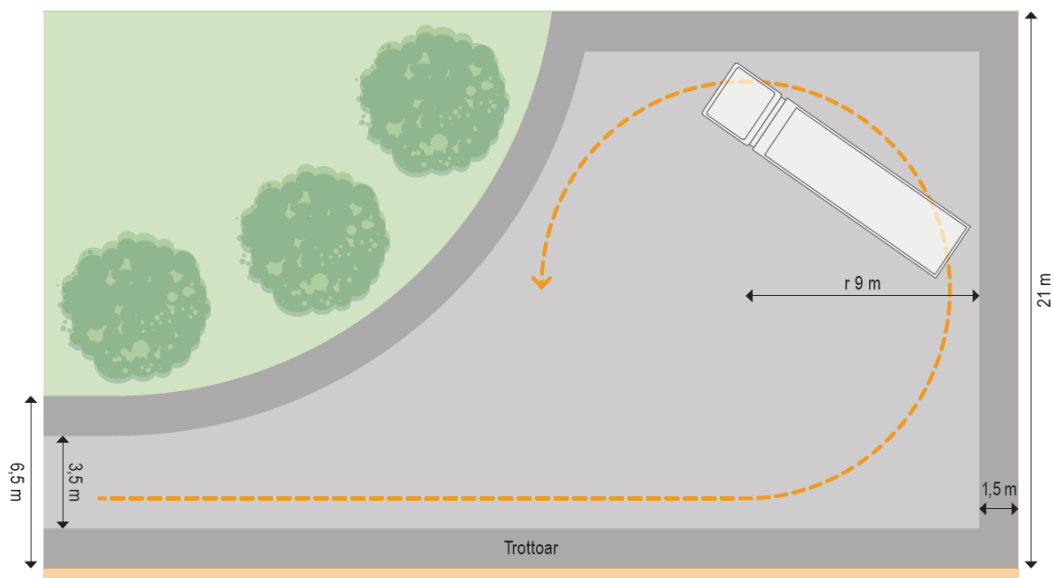
Vid redan befintliga vägar, där vägbredden inte kan uppfyllas, gör Borås Energi och Miljö en egen bedömning på platsen, om tömning är genomförbart eller inte.

3.3.2 FRI HÖJD

Vägen ska ha en fri höjd på minst 4,5 meter. Träd och växtlighet får inte inkräkta på den fria höjden.

3.3.3 VÄNDPLATS

Vid återvändsgata ska det finnas möjlighet för renhållningsfordon att vända. Vändplan för ett normalt renhållningsfordon ska ha en diameter av 18 meter med en hindersfri remsa på ytterligare 1,5 meter runt om. Alternativ till detta kan vara en vändplats eller en trevägskorsning som möjliggör en så kallad T-vändning.

Alternativ vändplats till figur 10 för baklastande hämtningsfordon. BILD: SARA SUNDIN, RAMBOLL.

3.3.4 ENSKILD VÄG OCH TOMTMARK

Enskild väg och tomtmark som utnyttjas, ska vara dimensionerad och hållas i sådant skick att den är farbar för renhållningsfordon. Om vägen inte kan hållas farbar ska fastighetsinnehavaren lämna avfallet på plats som överenskommits med Borås Energi och Miljö. Detta gäller ej slam.

Kriterier för en farbar väg

Det finns bestämmelser och kriterier som måste uppfyllas för att en väg ska klassas som farbar, såsom:

- Vägen ska året runt ha fri sikt och hållas fri från hinder.
- Det ska finnas genomfart eller vändmöjligheter så att tunga hämtningsfordon inte behöver backa. Backning får inte förekomma annat än i samband med vändning.
- Underlaget ska vara hårdgjort, till exempel av asfalt eller hårt packat grus.

3.4 Lastningsplats

Platsen där renhållningsfordonet stannar för att hämta avfall ska vara jämn och hårdgjord. Bredden ska vara minst 3,5 meter, enligt tabell 1. Lastningsplatsen ska röjas från snö och vara halkfri. Trottoarkanter och liknande ska vara nedfasade.

Tabell 1. Rekommenderade mått för lastningsplatser utomhus (Handbok för avfallsutrymme, Avfall Sverige).

	Kärnhämtning	Krantömmande
Bredd	3,5 meter	4,6 meter
Längd	15 meter	20 meter
Fri höjd	4,5 meter	Upp till 10 meter

Kranbilar för tömning av bottentömmande containrar och underjordsbehållare kan stå 5 meter ifrån behållaren som ska lyftas. Begränsningen beror på kranens räckvidd samt behållarens typ och vikt. Det går därför inte att ange något generellt mått.

3.4.1 VID KÄRLHÄMTNING

Vid lastningsplats där renhållningsfordonet stannar bör bredden vara minst 3,5 meter, längden 15 meter och den fria höjden bör vara minst 4,5 meter (tabell 1). Trottoarkanter och liknande ska vara nedfasade.

3.4.2 VID BAKTÖMMADE CONTAINERHÄMTNING

Vid lastningsplats där renhållningsfordonet stannar ska bredden vara minst 3,5 meter, längden 20 meter och den fria höjden bör vara minst 6 meter. Ingen nivåskillnad får förekomma.

3.4.3 VID KRANTÖMMADE CONTAINER OCH MARKBEHÅLLARE

Vid lastningsplats där renhållningsfordonet stannar ska bredden vara minst 4,6 meter och den fria höjden minst 10 meter. Lastningsplats bör vara 5 meter ifrån container eller markbehållare som ska lyftas. Lastningsplatsen får inte vara förlagd så att lyft vid tömning sker över vägar, gång- och cykelbanor samt parkeringsplatser. Inga hinder i höjddled eller sidled får begränsa tömningen.

3.5 Dragväg

Väg mellan hämtstället och renhållningsfordonets lastningsplats (dragvägen) ska vara jämn och hårdgjord. Trappsteg och kullersten får inte förekomma vid ny- och ombyggnation. Dragvägen ska röjas från snö och hållas halkfri, det är alltid fastighetsägarens ansvar att se till att dragvägen uppfyller dessa krav. Dragväg mäts därifrån fordonet närmast kan parkera till avfallsbehållarens placering, exklusive trottoar och cykelbana. Dragvägen mellan hämtstället och renhållningsfordonets lastningsplats får vara max 50 meter för två- och trehjuligt kärl, men bör inte vara mer än 5 meter. För fyrhjuliga kärl bör dragvägen inte överstiga 10 meter. Om dragvägen överstiger 10 meter för fyrhjuliga kärl så gör Borås Energi och Miljö en bedömning från fall till fall om det är lämpligt med längre dragväg än 10 meter. Avgift för dragväg utöver 5 meter regleras i Återvinningstaxan. Vid ny- och ombyggnationer där detta inte är möjligt på grund av trafiksituation eller arbetsmiljö kan undantag göras, men detta i varje enskilt fall.

3.5.1 DRAGVÄGENS BREDD

Dragvägen ska vara minst 1,2 meter bred och om den ändrar riktning bör bredden vara minst 1,35 meter.

3.5.2 FRI HÖJD

Den fria höjden ska vara minst 2,1 meter.

3.5.3 LUTNING

Dragvägen bör inte ha någon lutning. Om lutningen inte kan undvikas bör den inte överstiga 1:20 för att belastningen ska vara acceptabel och får inte överstiga 1:12, vilket motsvarar 8%.

Lutningen på en ramp får vara högst 1:12. Längden får max vara 12 meter. Skulle rampen bli längre måste vilplan på minst 1,5 meter byggas innan nästa ramp.

3.6 Avfallsutrymme och förvaringsplats

Avfallsutrymmen eller förvaringsplats ska svara mot det behov som föreligger och underlätta för källsortering. All förvaring av avfall ska ske så att olägenhet för människors hälsa och miljö inte uppstår. Städning och skötsel av avfallsutrymmen åligger fastighetsägaren. Dessa kriterier gäller för ny- och ombyggnationer och så långt som möjligt i befintliga fastigheter och byggnader.

- A. Avfallsutrymmen ska alltid meddelas till Borås Energi och Miljö för att säkerställa att hämtning kan ske. Krävs det bygglov som exempelvis för miljöhus ska det alltid anmälas till Samhällsbyggnadsförvaltningens bygglovsenhet.
- B. För flerbostadshus och grupphusområden gäller att avfallsbehållaren placeras på ett lämpligt sätt så att nyttjanderättshavaren kan lämna avfall på ett tryggt och säkert sätt som befrämjar att återvinningsmaterial hålls åtskilt.
- C. För flerbostadshus eller grupphusområden gäller att grovavfall förvaras på lämplig plats, i avvaktan på borttransport enligt Borås Energi och Miljö:s anvisningar.
- D. För flerbostadshus eller grupphusområden gäller att trädgårdsavfall förvaras på lämplig plats, i avvaktan på lokal kompostering eller borttransport enligt Borås Energi och Miljö:s anvisningar.
- E. För flerbostadshus eller grupphusområden gäller att avfallsbehållare för återvinningsmaterial placeras så att olägenhet för människors hälsa eller miljö inte uppstår. Avfallsbehållare bör om möjligt placeras insynsskyddat och under tak, i avvaktan på borttransport.
- F. För verksamheter där avfall under kommunalt ansvar eller därmed jämförligt avfall uppkommer gäller att avfallsbehållaren förvaras i lämpligt avfallsutrymme eller på lämplig förvaringsplats.
- G. För storhushåll, restaurang, livsmedelsrelaterade affärsrörelser eller andra näringsställen där ruttnande eller vått avfall uppstår kan krävas kylt avfallsutrymme. Denna bedömning görs av Miljö- och konsumentnämnden.
- H. Avfallsbehållarna ska placeras i markplan, lutningen bör vara högst 1:20 och får inte vara högre än 1:12.
- I. Borås Energi och Miljö ska ha tillträde till de utrymmen i fastigheten där arbete ska utföras. Nycklar, portkoder och dylikt ska vid begäran om hämtning lämnas till den Borås Energi och Miljö anvisar och ändringar ska utan begäran meddelas till Borås Energi och Miljö.
- J. Strömbrytare, dörrar, handtag, lås, lock, med mera, ska kunna manövreras från rullstol.

- K. Vid om- och nybyggnationer ska avfallsutrymmen utformas i enlighet med dessa föreskrifter samt Avfall Sveriges anvisningar om Avfallsutrymmen (detta ska även eftersträvas för befintliga avfallsutrymmen så långt som det är möjligt).

3.6.1 DÖRR

Det ska finnas en uppställningsanordning för dörren till avfallsutrymmet. Karminnermättet måste vara minst 1,2 meter brett och minst 2 meter högt. Detta gäller dörr till avfallsutrymmet eller dörr som behöver passeras in till avfallsutrymmet. För containerhämtning ska karmmättet vara minst 3 meter brett och minst 4,5 meter högt.

3.6.2 AVFALLSUTRYMMET

Avfallsutrymmet måste ha en höjd av minst 2,1 meter. Avfallsutrymmet bör placeras i bottenvåning, helst med egen entré och nära uppställningsplats för hämtningsfordon. Samtliga fraktioner, utom möjligen grovavfall, bör finnas i samma avfallsutrymme. Alla ytor i rummet ska vara lätta att rengöra och tåla slitage. Avbärlarlist på lämplig höjd rekommenderas. Ventilation ska finnas. Frånluftsflödet bör vara minst 5 l/s och kvadratmeter golvyta. Frånluftsflödet bör i ett grovsoprum vara minst 0,35 l/s och kvadratmeter golvyta. Golven ska vara halkfria.

3.6.3 KÄRLENS PLACERING

Fri passage mellan kärl ska vara minst 1,5 meter och avståndet mellan kärlden minst 5 centimeter. Kärl med två och tre hjul ska placeras så draghandtaget kan nås från gången. Kärl ska placeras så nära fordonets lastningsplats som möjligt. Plats för avfallsbehållare kan anordnas utomhus, till exempel med öppen lösning, en pergola eller en avskild del på gården. Platsen utomhus bör vara inramat av staket eller liknande och vara skyddat från nederbörd med någon form av tak. Fastighetsägare/boendeförening ansvarar för att endast de som bor i området har tillträde till behållarna.

3.6.4 PASSAGE

Passagen till ett avfallsutrymme måste vara minst 1,2 meter bred. Finns det en riktningsändring som är mer än 30 grader måste bredden vara minst 1,35 meter.

3.6.5 LÅSNING OCH PASSERSYSTEM

Fastighetsägaren tillhandahåller nycklar och passerkort för att avfallshämtning ska kunna utföras.

3.6.6 BELYSNING

Belysning ska finnas i avfallsutrymmet. Ljusstyrkan bör vara minst 100 lux. Strömbrytare placeras på en höjd av 1,30 m över golv.

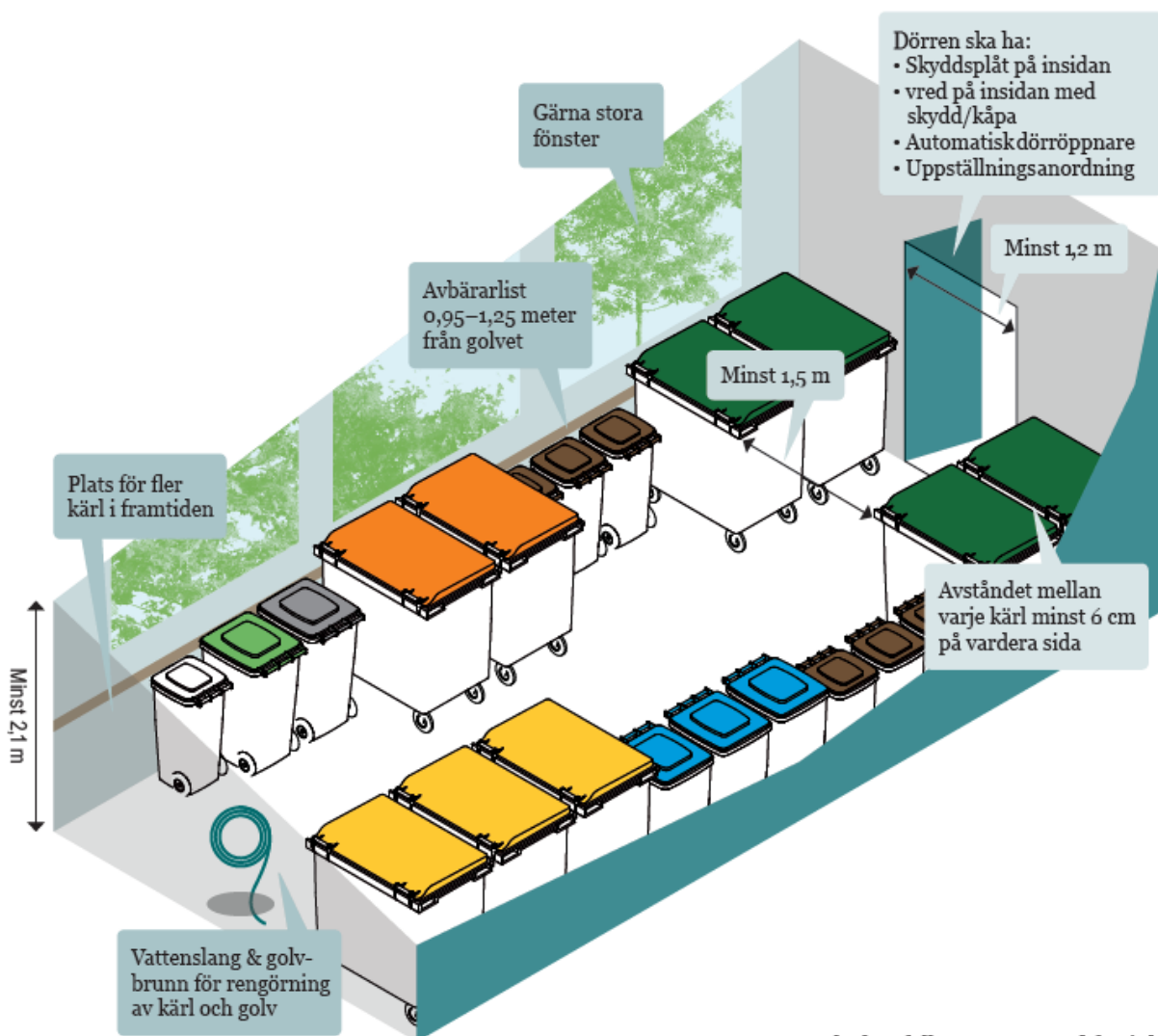
3.6.7 YTA UTANFÖR BYGGNADEN FÖR ANGÖRING

Samma bredd som containerporten bör finnas för angöring av container. Längden på angöringsytan där container ska hämtas ska som schablon motsvara containerns längd (normalt

3,5 meter) plus en meter räknat från taksägget. Angöringsytan ska röjas från snö och hållas halkfri. Ytan får luta maximalt 1 %. Betong eller sättsten rekommenderas som underlag. Detta ger inte upphov till sättningar och spår.

3.6.8 TRÖSKLAR

Trösklar ska förses med ramp på båda sidor.

Exempel på avfallsutrymme med fastighetsnära insamling dimensionerad för 50 lägenheter. BILD: SARA SUNDIN, RAMBOLL.

4 kap Annat avfall än verksamheters avfall under kommunalt ansvar

Uppgiftsskyldighet

Den som yrkesmässigt bedriver verksamhet där det uppstår annat avfall än avfall under kommunalt ansvar ska vid begäran lämna de uppgifter om avfallets art, sammansättning, mängd och hantering som behövs för kommunens renhållningsordning och avfallsplan.

Avfall i verksamheter

Avfall från verksamheter som inte ingår under begreppet avfall under kommunalt ansvar får hanteras av valfri entreprenör som har tillstånd.

I Borås kommun kan yrkesmässiga verksamheter lämna sitt avfall på återvinningscentraler efter ingånget avtal med Borås Energi och Miljö.

Samlokaliserade verksamheter

Verksamheter som bedrivs i samma fastighet som hushållen i ett flerbostadshus kan, genom en anmälan till Borås Energi och Miljö, använda samma avfallslösning som för hushållen. Anmälan görs på Borås Energi och Miljös hemsida, senast 4 veckor i förväg.

Farligt avfall

Verksamheter får lämna mindre mängder farligt avfall på Återvinningscentralerna. För mer information kring mängder, se Borås Energi och Miljös hemsida. Verksamheter som har större mängder än så kan lämna in detta på Sobackens avfallsanläggning, alternativt hämtas och transporteras bort av Borås Energi och Miljö AB eller annan av Länsstyrelsen godkänd entreprenör. Den som bedriver verksamhet där farligt avfall uppkommer kan själv få transportera avfallet, transporten ska anmälas till Länsstyrelsen.

Den som transporterar avfallet behöver ha transportdokument och både verksamheten och transportören har rapporteringsskyldighet.

Förpackningar och returpapper

Den som bedriver verksamhet har ansvar för sitt avfall och för att återvinna alla förpackningar och returpapper som använts. Verksamheter får lämna förpackningsmaterial på mottagningsplatser utan kostnad, anordnade av en godkänd producentansvarsorganisation. Återvinningsstationer som är utplacerade runt om i kommunen är endast till för hushållens förpackningar.

Avskiljare för slam, grus och sand vid biltvättanläggning

Avskiljare ska vara funktionstestad och medge provtagning. Avskiljaren ska tömmas enligt tillhörande instruktion och så ofta att dess funktion upprätthålls, dock minst en gång per år. Tömningsjournal ska förvaras vid avskiljaren.

Bygg- och rivningsavfall

Bygg- och rivningsavfall ska sorteras på sådant sätt, så att olika material kan tas om hand så återanvändning eller återvinning främjas. Bygg- och rivningsavfall ska sorteras vid källan om inte dispens har gets av Miljö- och konsumentnämnden. För utsortering och omhändertagande av farligt avfall finns särskilda bestämmelser. Vid rivning kan det krävas rivningslov eller anmälan från Samhällsbyggnadsnämnden.

Djurkadaver och annat animaliskt avfall

I Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2010:59) och i Rådets förordning (EU) nr 1069/2009 finns regler om hantering av animaliska biprodukter i syfte att förhindra spridning av smittämnen. Djurkadaver och annat animaliskt avfall ska hanteras enligt dessa föreskrifter.

Mer information kring hanteringen av döda djur hittas på Borås stads hemsida.

Skärande/ stickande och smittförande avfall

Skärande/stickande avfall från veterinärverksamhet och från djurhållande gårdar där djurhälsovård utförs anses vara smittförande när de varit i kontakt med kroppsvätskor. Dessa ska förvaras i punktionssäkra behållare, till exempel kanylburk och hanteras som farligt avfall. (avfallsförordningen 2020:614)

Skärande/stickande avfall från akupunktur, tatuering och dylikt ska förvaras i punktionssäkra behållare (kanylburk). Detta avfall ska hanteras enligt AFS 2005:1 om mikrobiologiska arbetsmiljörisker-smitta, toxinpåverkan, överkänslighet med ändringar (AFS 2012:7 samt 2014:07)

Skärande/stickande och smittförande avfall och smittförande avfall från sjukvården och liknande institutioner ska hanteras enligt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om hantering av smittförande avfall från hälso- och sjukvården (SOSFS 2005:26).

5 kap Undantag

Miljö-och konsumentnämnden har rätt att ta ut avgift för såväl prövning av ansökan som tillsyn.

§ 1 Prövning av undantag

Ansökan om undantag från renhållningsordningens föreskrifter ska prövas av Miljö- och konsumentnämnden om inget annat anges. Ansökan ska alltid innehålla uppgifter om vilka avfallsslag som avses samt en redogörelse för på vilket sätt avfallet avses omhändertas. Beviljade undantag kan upphävas med omedelbar verkan om föreskrifterna inte följs.

Undantagen upphör i samband med byte av fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare om inget annat anges av Miljö- och konsumentnämnden.

Ansökan ska utformas så att Miljö- och konsumentnämnden kan bedöma om ett undantag är lämpligt, och bestämma villkor för det. Undantag förutsätter att avfallet kan tas om hand utan risk för människors hälsa eller miljön.

§ 2 Förlängt hämtningsintervall

Begäran om förlängt hämtningsintervall görs skriftligt till Miljö- och konsumentnämnden. Beslut om förlängt intervall gäller högst fem år i taget. Annat hämtningsintervall redovisas i Återvinningstaxan.

Förutsättningarna för förlängning är att:

- sökanden tar hand om matavfallet enligt § 4 *Eget omhändertagande av avfall under kommunalt ansvar*
- det är uppenbart att kortare intervall inte behövs
- avfallet ryms i behållare av typ och storlek som Borås Energi och Miljö AB normalt använder
- risk för människors hälsa eller miljön kan anses försumbar.

Förlängt intervall vid slamtömning

Ordinarie tömningsintervall för slamavskiljare kan förlängas till vartannat år om:

- slamavskiljaren är överdimensionerad och har god funktion
- anläggningen är godkänd av Miljö och klimatnämnden
- ingen risk för människors hälsa eller miljön uppkommer.

§ 3 Uppehåll i hämtning

Ansökan om uppehåll i hämtning görs skriftligt till Miljö- och konsumentnämnden. Beslut om uppehåll gäller högst fem år i taget. För permanentbostad och outnyttjad fastighet medges uppehåll om fastigheten inte används under en sammanhängande tid av minst sex månader. För fritidshus medges uppehåll om huset inte används alls 15 maj-30 september. Om fritidshus används under vinterhalvåret kan budning beställas, enligt Återvinningstaxan.

Vid uppehåll i hämtning debiteras grundavgift för de avfallstjänster som fastighetsinnehavaren generellt har behov av, t.ex. återvinningscentraler, även om hämtning inte behövs.

Uppehåll och förlängt intervall för slam- och fettömning

Begäran om uppehåll i tömning av slamavskiljare eller slutna tank ska lämnas till Miljö- och konsumentnämnden. Uppehåll kan beviljas för fem år i taget, om anläggningen inte tillförs avloppsvatten under en sammanhängande tid av minst tolv månader.

§ 4 Eget omhändertagande av avfall under kommunalt ansvar

Kompostering av matavfall

Lättnedbrytbart matavfall och latrin från bostad kan få komposteras på fastigheten om

- medgivande har getts från Miljö- och konsumentnämnden efter skriftlig anmälan
- komposteringen sker skadedjurssäkert
- risk för människors hälsa eller miljön kan anses försumbar
- latrinet har hygieniserats.

Avloppsslam och urin från bostad på jordbruksfastighet

Avloppsslam och urin från bostad på jordbruksfastighet kan få komposteras eller på annat sätt användas för jordförbättring på fastigheten om

- medgivande har getts från Miljö- och konsumentnämnden efter skriftlig anmälan
- det bedrivs jordbruk på fastigheten
- slam som sprids har hygienisternas under minst sex månader
- avfallet hanteras med lämplig utrustning
- risk för människors hälsa eller miljön kan anses försumbar.

Avloppsslam och urin från bostad på annan fastighet än jordbruksfastighet

Avloppsslam och urin från bostad på annan fastighet än jordbruksfastighet kan få komposteras på fastigheten om

- skriftlig anmälan har gjorts till Miljö- och konsumentnämnden
- avloppsanläggningen har lämplig utrustning för tömning och avvattning
- komposteringen sker i en för ändamålet avsedd behållare
- slam och urin som sprids har hygieniserats under minst sex månader
- risk för människors hälsa eller miljön kan anses försumbar.

§ 5 Gemensamt omhändertagande av avfall under kommunalt ansvar

Lättnedbrytbart matavfall och latrin från bostäder på skilda fastigheter kan komposteras och nyttiggöras på en av fastigheterna om

- Miljö- och konsumentnämnden vid prövning av ansökan bedömer att det finns särskilda skäl

- fastigheterna är gränsgrannar
- komposteringen sker i av nämnden godkänd behållare
- risk för människors hälsa eller miljön kan anses försumbar

Gemensamt omhändertagande av slam och urin från 2–4 fastigheter kan beviljas om

- Miljö- och konsumentnämnden vid prövning av ansökan bedömer att det finns särskilda skäl
- fastigheterna är gränsgrannar. Mellanliggande körväg utgör inte hinder för tillstånd
- det drivs jordbruk på minst en av fastigheterna och avfallet nyttiggörs på denna
- avfallet hanteras med lämplig utrustning som normalt används på jordbruksfastigheten
- slam och urin som sprids har hygieniserats under minst sex månader
- risk för människors hälsa eller miljön kan anses försumbar

§ 6 Undantag för bioavfall

Undantag från krav på fastighetsnära insamling

1 § Kraven i 3 kap. 1 b § avfallsförordningen (2020:614) på fastighetsnära insamling gäller inte i de delar av en kommun som är isolerade och glest befolkade och där insamling av biologiskt nedbrytbart livsmedels- eller köksavfall kan ske på annan plats än vid fastigheten. Om dessa förutsättningar är uppfyllda ska kommunen bestämma en plats där avfallsinnehavaren ska lämna sitt livsmedels- eller köksavfall.

Undantag från krav på separat insamling av livsmedels- eller köksavfall

2 § Kraven i 3 kap. 1 a § avfallsförordningen (2020:614) på separat insamling av biologiskt nedbrytbart livsmedels- eller köksavfall som sorterats ut, gäller inte i de delar av en kommun

1. som är isolerade och glest befolkade,
2. har långa körsträckor mellan platserna där avfallet ska samlas in och lämnas,
3. där små mängder avfall produceras, och
4. där det inte är möjligt att hämta och lämna avfall från hushåll eller verksamheter fastighetsnära och det inte är möjligt att bestämma en plats där avfallet kan hämtas enligt 3 § andra stycket.

3 § Kommunen får göra undantag från kravet i 3 kap. 1 a § avfallsförordningen (2020:614) på separat insamling av ätlig olja eller liknande flytande ätligt fett från hushåll om det avser små mängder som kan samlas in tillsammans med restavfallet.

Undantag från krav på utsortering av livsmedels- eller köksavfall

I de delar av en kommun där 2–3 §§ är tillämpliga behöver biologiskt nedbrytbart livsmedels- eller köksavfall inte sorteras ut enligt 3 kap. 1 § 3 avfallsförordningen (2020:614), om inte annat bestämts av tillsynsmyndighet eller tillståndsmyndighet.

§ 7 Övriga undantag

Miljö- och konsumentnämnden kan även i övrigt, om särskilda skäl föreligger, medge undantag från dessa avfallsföreskrifter. Som särskilda skäl kan anses sådana åtgärder som främjar återanvändning eller återvinning och som inte innebär olägenhet för människors hälsa eller miljön.

6 kap Underkännande av källsortering

§ 1 Kriterier för underkänd källsortering

Felaktigt innehåll i papperspåse (matavfall)

Fraktionen matavfall får endast innehålla matrester och liknande avfall från till exempel kök. Den får inte innehålla föroreningar eller annat avfall som kan äventyra rötrestens renhet och användning.

Felaktigt innehåll i restavfall

Fraktionen restavfall ska innehålla torrt avfall som kan förbrännas med stränga utsläppskrav på rökgaser och askor. Den får inte innehålla plast, farligt avfall, batterier, metallföremål, burkar, glas/flaskor, porslin eller keramik. Tidningar och förpackningar sorteras separat i enskilda fraktioner.

Påsar

Till matavfall får endast papperspåsar med standarden SS 13432 eller EN 13432 användas. Om fel papperspåse används hämtas inte avfallet och felsorteringsavgift debiteras enligt Borås stads Återvinningstaxa. Avfallet kan hämtas först när avfallet sorterats om.

Till restavfallet får man använda påsar som kan köpas i butik. Påsarna ska vara av sådan kvalitet att de inte går sönder i hanteringen.

Säckar får inte läggas i samma kärl som påsarna.

§ 2 Ompackning och hämtning

Fastighetsinnehavare som lämnar för tungt eller överfyllt kärl, felsorterat avfall, dåligt emballerat avfall eller löst avfall är skyldig packa om avfallet innan hämtning kan utföras. Vid första felsorteringsstillfället lämnas kärlet, och fastighetsägare får notis om att avfallet inte kunnat hämtas. Fastighetsägaren får då sortera om avfallet och sedan själv välja att vänta på nästa tömningstillfälle eller beställa en extrahämtning.

För extrahämtning debiteras särskild avgift från Återvinningstaxan. Vid beställning kan fastighetsägaren förvänta sig hämtning inom tre arbetsdagar för kärl 1, samt sex arbetsdagar för hämtning av kärl 2.

§ 3 Felsorteringsavgift

Om avfallet är felsorterat kan en avgift för felsortering debiteras enligt Borås stads Återvinningstaxa.

7 kap Ikraftträdande och uppföljning

Ikraftträdande

Dessa föreskrifter träder i kraft 2024-xx-xx. Tidigare föreskrifter för avfallshantering för Borås Stad upphör att gälla i och med detta ikraftträdande. Undantag som kommunen har medgett med stöd av tidigare renhållningsordningar gäller tills vidare eller tills nytt beslut meddelas med stöd av dessa föreskrifter.

Omprovning

Beviljade undantag enligt 5 kap. 1–5 §§ kan omprövas av Miljö- och konsumentnämnden om olägenhet för människors hälsa eller miljön konstateras eller om andra villkor för beviljat undantag inte följs. Omprovning på kunds begäran när dispens utgått kräver ny ansökan.

Förändringar i Avfallsföreskrifter Borås Stad

Den största orsaken till förändringarna dessa Avfallsföreskrifter är kopplade till förändrade lagkrav vad gäller avfallshantering. Det kommunala ansvaret växer, vilket föranleder revideringen.

Kommunens utökade insamlingsansvar för förpackningar genom förordning (2022:1274) om producentansvar för förpackningar är inarbetat i föreskrifterna. Likaså kraven på rapportering av farligt avfall från verksamheter till Naturvårdsverket och benämningar av gällande författningar är uppdaterade till nuvarande lydelse. Ökningen av det kommunala ansvaret innebär även att vissa avfallsslag tillkommit och definitioner ändrats.

Eftersom kommunen bytt insamlingssystem för mat- och restavfall har föreskrifter som gäller det gamla systemet tagits bort och föreskrifter kring vilka matavfallspåsar som får användas har ändrats.

Utöver detta vill vi uppmärksamma läsaren på följande ändringar:

- Tillagt undantag för bioavfall enligt Naturvårdsverket föreskrifter NFS 2023:11.
- Gångväg benämns nu som dragväg. Vi har även förändrat innebörden för hur dragväg mäts, vilket ligger i linje med kommande Återvinningstaxa.
- Kraven på fastighetsägaren har förtydligats.
- Matavfallskvarnar som är kopplade till det kommunala VA-nätet är inte längre tillåtet, enligt förändringar om separat insamling av Bioavfall i avfallsförordningen.
- Invasiva arter från privatpersoner får inte längre lämnas på Sobacken, det ska bara till ÅVC.
- Förtydligande kring begreppet farbar väg.

Utöver detta har det gjorts ändringar av redaktionell karaktär som inte påverkar innebörden av föreskrifterna.

Margareta Udén Hoff
Handläggare
0768-88 84 69

Ändring av Arbetslivsnämndens sammanträde i mars 2024

Arbetslivsnämndens beslut

Arbetslivsnämnden beslutar att ställa in nämndens sammanträde i mars då det är få ärenden till sammanträdet.

Beslutet ersätter tidigare fattat beslut om sammanträdesdatum för mars 2024 från 2023-10-24, § 107.

Ärendet i sin helhet

Arbetslivsnämnden beslutade 2023-10-24, § 107, om sammanträdesdagar för år 2024. Då det är få ärenden till sammanträdet i mars föreslår ordförande att nämnden beslutar att ställa in nämndens sammanträde.

Mattias Danielsson
Ordförande

Tina Arekvist Lundell
Förvaltningschef

Margareta Udén Hoff
Handläggare
0768-88 84 69

Datum
2024-02-19

Instans
Arbetslivsnämnden
Dnr ALN 2024-00021 1.1.3.1

Delegationsordning för Arbetslivsnämnden

Arbetslivsnämndens beslut

Arbetslivsnämnden fastställer delegationsordning enligt upprättat förslag till och med 2026-12-31.

Ärendet i sin helhet

Arbetslivsnämnden beslutade 2023-01-02, § 9 om nu gällande delegationsordning. Revidering av delegationsordningen behöver ske kontinuerligt.

Arbetslivsnämnden har upprättat förslag till revidering av delegationsordning för förvaltningen enligt bilaga.

Beslutsunderlag

1. Bilaga Arbetslivsnämndens delegationsordning, förvaltningsövergripande

Mattias Danielsson
Ordförande

Tina Arekvist Lundell
Förvaltningschef

Arbetslivsnämnden
Delegationsordning

Fastställt av: Arbetslivsnämnden

Datum: 2024-02-19

Gäller from: 2024-02-19

Reviderad den: 2024-02-19

För revidering ansvarar: Arbetslivsnämnden

Dokumentet gäller för: Arbetslivsnämnden

Delegationsordning – Förvaltningsövergripande	9
Offentlighets- och sekretesslagen (OSL)	9
Lex Sarah.....	9
HSL – Hälso- och sjukvårdslagen	10
Delegation i personalärenden	11
Anställning.....	11
Medbestämmande och Samverkan	13
Lagen om anställningsskydd (LAS)	14
Bisyssla	14
Personalärenden – övrigt	14
Kurser, konferenser, studie- och tjänsteresor	15
Övrigt.....	15
Transporter i tjänsten	16
Attest	17
Lokal- och fastighetsärenden	17
Upphandling.....	18
Ekonomi i övrigt.....	19
Uppvaktning av föreningar	20
Behandling av personuppgift	20

Observera att erhållen delegation för beslut i vissa typer av ärenden bortfaller enligt 6 kap 38 § p 3 kommunallagen när ett ärende som rör myndighetsutövning mot enskilda är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Bestämmelsen gäller såväl vid beslut om avslag som bifall.

Delegation för handläggare enligt beslut av nämnden gäller efter att vederbörande påbörjat sin anställning.

Förkortningar

AB	Allmänna bestämmelser
Brb	Brottsbalken
EC	Enhetschef
FVL	Förvaltningslagen
IVO	Inspektionen för vård och omsorg
JO	Justitieombudsmannen
LOA	Lagen om offentlig anställning
LOU	Lagen om offentlig upphandling
MAR	Medicinskt ansvarig för rehabilitering
OSL	Offentlighets- och sekretesslagen
SFB	Socialförsäkringsbalken
SKR	Sveriges Kommuner och Regioner
SoL	Socialtjänstlagen

Förklaringar

Ansvarsområde

Arbetslivsnämndens ansvarsområden framgår av reglementet.

Syftet med delegation

En nämnd har till uppgift att fatta ett stort antal beslut. Det är emellertid praktiskt omöjligt att nämnden fattar beslut i samtliga ärenden som faller inom nämndens ansvarsområde. Syftet med delegation är att avlasta nämnden från att behöva fatta beslut i rutinartade ärenden. Delegering innebär överföring av beslutanderätt från en nämnd till ett utskott, en ledamot eller ersättare eller en anställd som är underställda nämnden. En nämnds rätt att besluta om delegation regleras dels i kommunallagen, KL, dels i speciallagstiftning som t ex SoL.

Delegationsbeslut fattas i namn av den som gett delegationen och gäller på samma sätt som om nämnden själv fattat dem.

Verkställighetsbeslut

En stor del av de beslut som fattas rör den dagliga löpande verksamheten och innebär inte myndighetsutövning. I frågor som rör löpande drift av verksamheten, s.k. verkställighetsfrågor, följer beslutanderätten oftast den anställning man innehar. Här behövs ingen uttrycklig delegering för att beslut ska kunna fattas. Dessa frågor är ofta reglerade i lagstiftning, avtal, attestregler och liknande. Hit hör t.ex. en mängd löpande beslut om inköp och beställningar i drifts- och investeringsbudget och de flesta löpande personalärenden. Ytterligare exempel på verkställighet är att genomföra förhandlingar, bevilja personal ledighet, besluta om lön, fakturera och lämna ut allmän offentlig handling.

Delegater

En nämnd får uppdra att fatta beslut på nämndens vägnar till:

- Nämndens presidium
- Ett utskott (avdelning) av nämnden, t.ex. ett arbetsutskott
- En enskild ledamot eller ersättare, t.ex. ordförande
- En anställd hos kommunen. Denne behöver inte nödvändigtvis vara anställd hos den nämnd som delegerar beslutanderätten.

Det går inte att fatta gemensamma beslut. T.ex. kan en grupp anställda eller en grupp bestående av anställda och förtroendevalda gemensamt inte fatta beslut.

Vidaredelegation

Nämndens delegation är lägsta beslutsnivå och får inte delegeras vidare.

Om förvaltningschefen vill förbehålla sig rätten att besluta i ett visst ärende eller i en viss typ av ärenden, ska den som tilldelats beslutanderätten underrättas om det i förväg. Förvaltningschef som delegerat beslutanderätten i ett ärende får inte ändra ett redan fattat beslut.

Ej delegerbara ärenden

I följande slag av ärenden får beslutanderätten inte delegeras:

- Ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet.
- Framställningar eller yttrande till Kommunfullmäktige, liksom yttranden med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av Kommunfullmäktige har överklagats.
- Ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt, t.ex. när riktlinjer frångås.
- Vissa ärenden som anges i särskilda föreskrifter.

Nämndens återkallande

Nämnden kan när som helst återkalla en delegation. Detta kan göras generellt eller i ett särskilt ärende. Nämnden kan också föregripa ett beslut i ett ärende genom att själv ta över ärendet och besluta. Däremot kan nämnden inte ändra ett beslut som redan är fattat av en delegat.

Brådskande ärenden

Ordföranden, eller annan nämndledamot som nämnden utsett, kan besluta på nämndens vägnar i brådskande ärenden. Beslutet ska då anmälas vid nämndens nästa sammanträde.

Anmälan av delegationsbeslut

Beslut som fattas med stöd av delegation ska anmälas till förvaltningschef, som anmäler till nämnden. Anmälningsrutinerna ska vara så utformade att nämnden får tillfredsställande insyn i och kontroll över hur beslutanderätten utövas. Nämnden avgör i vilken utsträckning och i vilken form delegationsbesluten ska anmälas till nämnden. Av delegationsordningen framgår huruvida ett beslut ska anmälas till nämnd eller inte.

Tidpunkten för anmälan bestämmer beräkningen av besvärstiden när det gäller överklagan som laglighetsprövning. Tiden är tre veckor från den dag som det på kommunens anslagstavla anslagits att protokollet justerats. Vid förvaltningsbesvär är också överklagningstiden tre veckor, men räknas från den dag när den som beslutet rör fått ta del av beslutet.

Verkställighetsbeslut omfattas inte av anmälningsskyldigheten. Yttranden omfattas inte heller av anmälningsskyldigheten om det inte anges annat i gällande lagstiftning.

Personalärenden

Den som beslutar i personalärende ansvarar för att beslutet överensstämmer med författningar, föreskrifter i avtal samt övriga riktlinjer på det personaladministrativa området.

Vid anställning av personal i arbetsledande ställning, eller som annars har arbetsuppgifter av särskild betydelse, ska beslutsfattaren samråda med närmaste högre chef före beslut.

För lönesättning gäller särskilda rutiner.

Upphandlingsärenden

Den som beslutar om inköp eller träffar avtal om arbeten eller tjänster ansvarar för att upphandlingen sker enligt Borås Stads regler för upphandling. Beslutsfattaren ansvarar för att välja den upphandlingsform som är lämplig med hänsyn till kravet på affärsmässighet och behovet av samordning.

Beslutsärenden ska behandlas i ett sammanhang, dvs. ärendet får inte delas upp i syfte att kringgå befogenhetsbestämmelser. Den som beslutar om inköp ansvarar för att varan motsvarar de krav från bl.a. arbetsmiljösynpunkt som ställs på produkter i förvaltningens verksamhet.

Kostnadsansvar

Den som fattar ett beslut måste ta reda på om det finns tillräckliga medel för de kostnader som beslutet kan ge. Beslutsfattaren ska också försäkra sig om att det finns tillräckligt med resurser för att beslutet ska kunna verkställas.

Facklig samverkan och MBL

Beslutsfattaren ansvarar i förekommande fall för samverkan med de fackliga organisationerna enligt Borås Stads samverkansavtal.

Övrigt

I de fall verksamhetschef/motsvarande anges som delegat avses verksamhetschef eller chef för någon av Arbetslivsnämndens stödfunktioner, dvs. chef för ekonomienheten, chef för Kvalitet- och utveckling, HR-chef.

Delegationsordning – Förvaltningsövergripande

	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmäls till utskott och nämnd genom	Anmärkning
Offentlighets- och sekretesslagen (OSL)					
	Beslut om avslag på begäran om utlämnande av allmän handling till en enskild eller annan myndighet, uppgift ur sådan handling till myndighet eller uppställande av förbehåll i samband med utlämnande till enskild.	2 kap 2 och 14 §§ TF 6 kap 2–6 §§ OSL 10 kap 14 § OSL	Verksamhetschef Förvaltningschef	Anmäls inte	Utlämnning av begärd allmän handling, när det ej rör sig om ett avslag, görs av den som har handlingen i sin vård om inte befattningshavare enligt arbetsledning eller särskilt beslut ska göra detta.
	Beslut att lämna ut uppgifter ur personregister. Till samtliga myndigheter i forskningssyfte.	2 kap 6 § SoL 11 kap. 3 § OSL	Verksamhetschef Förvaltningschef	Anmäls inte	
Lex Sarah					
	Utredning, bedömning och beslut om ej missförhållande, missförhållande, allvarligt missförhållande eller påtaglig risk för allvarligt missförhållande enligt lex Sarah	24e § LSS och 14 kap 6 § SoL SOSFS 2011:5	Socialt ansvarig samordnare (SAS)	Förteckning	
	Utredning, bedömning och beslut om påtaglig risk för allvarligt missförhållande eller allvarligt missförhållande och därmed anmälan till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) enligt lex Sarah.	24f § LSS och 14 kap 7 § SoL SOSFS 2011:5	Socialt ansvarig samordnare (SAS)	Förteckning	

Delegationsordning – Förvaltningsövergripande

	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmäls till utskott och nämnd genom	Anmärkning
HSL – Hälso- och sjukvårdslagen					
	Beslut om anmälan till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) av allvarlig skada eller sjukdom i samband med vård, behandling eller undersökning	6 kap 4 § Lag 1998:531 om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område	MAR	Skrivelse	
	Beslut om anmälan vid olyckor och tillbud till Tillverkare, Läkemedelsverket, Socialstyrelsen	Lagen om medicintekniska produkter SOFS 2001:12	MAR	Skrivelse	

Delegationsordning – Förvaltningsövergripande

	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmäls till utskott och nämnd genom	Anmärkning
Delegation i personalärenden					
Anställning					
	Anställa nya medarbetare <ul style="list-style-type: none"> - Tillsvidare - Tidsbegränsat - Provanställning - Projektanställning 	4 § LAS § 4 AB	Enhetschef Chef kvalitet- och utveckling Verksamhetschef HR-chef Chef för ekonomifunktion Förvaltningschef	Förteckning	Förvaltningschef anställer verksamhetschef, HR-chef, chef för ekonomifunktionen, chef för kvalitet och utveckling och nämndsekreterare/kommunikatör. Verksamhetschef och chef för kvalitet och utveckling anställer enhetschefer. Före beslut om anställning av chef måste MBL-förhandling enligt 11 § (14 §) ske. Anställningsbeslutet ska alltid föregås av samråd med HR-funktionen om ev. företrädesrätt enligt LAS.
	Anställa deltagare i arbetsmarknadsinsats	§ 4 BEA	Enhetschef Verksamhetschef	Anmäls inte	Avser samtliga BEA-anställningar i Borås Stad.
	Anställa personer med lönebidrag i trygghet		Förvaltningschef Verksamhetschef	Förteckning	Anställning som konteras på Arbetslivsförvaltningen

Delegationsordning – Förvaltningsövergripande

	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmäls till utskott och nämnd genom	Anmärkning
	Anställa vikarie upp till 6 månader för förvaltningschef	§ 4 AB	Förvaltningschef	Anmäls inte	Anställa vikarie upp till 6 månader för förvaltningschef Vikarie för förvaltningschef förordnas av förvaltningschef.
	Beslut om övertid, fyllnadstjänstgöring, jourtjänstgöring, beredskap och kompensationsledighet	§ 20 AB	Enhetschef Verksamhetschef Chef kvalitet- och utveckling Förvaltningschef HR-chef Chef för ekonomifunktion Ordförande	Anmäls inte	
	Beslut om ledighet med/utan lön Semester, studier, sjukdom, föräldraledighet, civil- och värnplikt, offentliga uppdrag	§§ 25–31 AB och respektive speciallagar	Enhetschef Chef kvalitet- och utveckling Verksamhetschef Förvaltningschef HR-chef Chef för ekonomifunktion Ordförande	Anmäls inte	Beslutsrätten fördelas som vid anställning. Beslutsfattaren skall förvissa sig om att det finns inestående semesterdagar.
	Semester	BEA	Arbetsmarknads- handläggare		
	Beslut om tjänstledighet	Ej lagstadgad	Verksamhetschef/ motsvarande Förvaltningschef	Anmäls inte	

Delegationsordning – Förvaltningsövergripande

	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmäls till utskott och nämnd genom	Anmärkning
	Bevilja ledighet för enskild angelägenhet med lön	§ 32 AB	HR-administratör HR-specialist HR-chef Verksamhetschef Förvaltningschef Ordförande	Anmäls inte	Tjänstledighet med andra bibehållna löneförmåner än sjuklön beslutas av HR-specialist, verksamhetschef, förvaltningschef i samråd med HR-chef.
		§ 24 BEA	Arbetsmarknadssamordnare	Anmäls inte	
	Bibehållen lön vid facklig utbildning	Lag om facklig förtroendeman	HR-chef	Anmäls inte	I enlighet med delegation från kommunstyrelsen.
	Disciplinpåföljd (skriftlig varning)	§ 11 AB	Förvaltningschef Ordförande	Anmäls inte	
		§ 9 BEA	Verksamhetschef HR-chef Förvaltningschef	Anmäls inte	
	Avstängning	§ 10 AB	Förvaltningschef HR-chef Ordförande	Anmäls inte	
		§ 8 BEA	Verksamhetschef HR-chef Förvaltningschef	Anmäls inte	

Delegationsordning – Förvaltningsövergripande

	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmäls till utskott och nämnd genom	Anmärkning
	Beslut om anställnings upphörande	§ 33 AB	Enhetschef Chef kvalitet- och utveckling Verksamhetschef Förvaltningschef HR-chef Chef för ekonomifunktion Ordförande	Anmäls inte	Beslutanderätten avser uppsägning på egen begäran.
Medbestämmande och samverkan					
	Förhandling och information	11-13 §§ och 19 § MBL Borås Stads samverkansavtal	Verksamhetschef HR-chef HR-specialist Chef för kvalitet- och utveckling Chef för ekonomifunktion Förvaltningschef	Anmäls inte	Tjänsteperson som skall fatta beslut i ärende eller lägger förslag till Arbetslivsnämnden ansvarar för att samverkan/förhandling har fullgjorts inom ramen för samverkansavtalet eller MBL innan beslutet fattas. I samråd med HR-funktionen. Förvaltningschefen äger rätt att föra förhandlingar även rörande en enhet om ärendet bedöms speciellt viktigt.
	Förhandlingar	14 § MBL	Verksamhetschef HR-chef Förvaltningschef	Anmäls inte	HR-chef ska medverka i förhandlingar.
	Förhandlingar	38 § MBL	Förvaltningschef	Anmäls inte	

Delegationsordning – Förvaltningsövergripande

	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmäls till utskott och nämnd genom	Anmärkning
Lagen om anställningsskydd (LAS)					
	Varsel samt underrättelse om uppsägning av personliga skäl	30 § LAS	Förvaltningschef Ordförande	Anmäls inte	I samråd med HR-funktionen.
	Beslut om uppsägning på grund av personliga skäl eller arbetsbrist	7-10 §§ LAS	Förvaltningschef Ordförande	Anmäls inte	I samråd med HR-funktionen.
	Varsel om avsked	30 § LAS	Förvaltningschef Ordförande	Anmäls inte	I samråd med HR-funktionen. Gäller även för personer anställda på BEA-avtalet.
	Beslut om avsked	18-20 §§ LAS	Förvaltningschef	Anmäls inte	I samråd med HR-funktionen. Gäller även för personer anställda på BEA-avtalet
	Avslut av anställning	§ 26 BEA	Verksamhetschef HR-chef Förvaltningschef	Anmäls inte	I samråd med HR-funktionen.
	Varsel, tidsbegränsad anställning upphör	15-17 §§ LAS	Enhetschef Verksamhetschef HR-chef Chef för kvalitet- och utveckling Chef för ekonomifunktion Förvaltningschef		

Delegationsordning – Förvaltningsövergripande

	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmäls till utskott och nämnd genom	Anmärkning
Bisyssla					
	Förbjuda bisyssla.	§ 8 AB 7 § LOA	Enhetschef HR-chef Verksamhetschef Chef för kvalitet- och utveckling Chef för ekonomifunktion Förvaltningschef		
Kurser, konferenser, studie- och tjänsteresor					
	Bevilja deltagande i kompetensutveckling såsom kurser, konferenser, studieresor och tjänsteresor		Enhetschef Verksamhetschef HR-chef Chef för ekonomifunktion Chef kvalitet- och utveckling Förvaltningschef Ordförande	Anmäls inte	
	Ansökan om ersättning och ledighet vid vidareutbildning och fritidsstudier	Delegations-protokoll 08/17	Förvaltningschef Ordförande	Anmäls inte	Samma beslutsordning som vid anställning med undantag att ordförande beslutar om förvaltningschefens deltagande.

Delegationsordning – Förvaltningsövergripande

	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmäls till utskott och nämnd genom	Anmärkning
	Beslut om tjänsteresa som kräver traktamente och eller reseersättning		Enhetschef Verksamhetschef Chef kvalitet- och utveckling HR-chef, Chef för ekonomifunktion Förvaltningschef Ordförande	Anmäls inte	
Inköp/upphandling av varor och tjänster inom ramen för anvisade anslag					
Attest					
	För kontroll av ekonomiska transaktioner. Tvåhandsprincipen gäller för alla fakturor.		Beslut av nämndspecifika attestregler för Arbetslivsnämnden	Anmäls inte	I enlighet med Borås Stads attestregler Lista över besluts- och behörighetsattestanter upprättas varje räkenskapsår av ekonomifunktionen
	För kontroll av periodiska fakturor med autoattest godkänns dessa inom satta beloppsgränser. Utanför satta beloppsgränser gäller ovanstående kolumn			Anmäls inte	Kontering och beloppsgränser framgår av ekonomisystemet Genomgång av objektsregistret görs en gång per år

Delegationsordning – Förvaltningsövergripande

	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmäls till utskott och nämnd genom	Anmärkning
Lokal- och fastighetsärenden					
	Tecknande av hyresavtal för förhyrning av lokaler upp till en hyreskostnad motsvarande 25 prisbasbelopp per år.		Förvaltningschef	Anmäls inte	
	Framställan till Lokalförsörjningsnämnden om behov av hyresgäst Anpassning i befintlig fastighet.		Förvaltningschef Verksamhetschef	Anmäls inte	Inom ramen för budget
Upphandling					
	Upphandling av varor och tjänster upp till 2 prisbasbelopp inom drifts- och investeringsbudget anvisade medel		Enhetschef	Anmäls inte	Avrop på befintliga ramavtal, inom drifts- och investeringsbudget anvisade medel betraktas som verkställighet.
	Upphandling av varor och tjänster upp till 10 prisbasbelopp inom drifts- och investeringsbudget anvisade medel		Verksamhetschef	Anmäls inte	Görs i samråd med förvaltningens inköpssamordnare Avrop på befintliga ramavtal, inom drifts- och investeringsbudget anvisade medel betraktas som verkställighet.
	Upphandling av varor och tjänster upp till 25 prisbasbelopp inom drifts- och investeringsbudget anvisade medel		Chef för ekonomifunktionen Förvaltningschef	Anmäls inte	Avrop på befintliga ramavtal, inom drifts- och investeringsbudget anvisade medel betraktas som verkställighet.

Delegationsordning – Förvaltningsövergripande

	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmäls till utskott och nämnd genom	Anmärkning
Ekonomi i övrigt					
	Beslut om ersättningsanspråk från personal och allmänhet.		Enhetschef Verksamhetschef Förvaltningschef	Anmäls inte	I samråd med stadsjurist
	Träffa överenskommelse med organisationer och föreningar om deras medverkan vid skötsel av kommunala anläggningar samt beslut om ersättning för detta.		Verksamhetschef Förvaltningschef	Anmäls inte	I samråd med stadsjurist
	Beslut om fördelning av tillfälliga/riktade statsbidrag		Chef för ekonomifunktionen Förvaltningschef	Anmäls inte	
	Ansöka om samt återrapportera statsbidrag		Chef för ekonomifunktionen Förvaltningschef	Anmäls inte	
	Beslut om leasingavtal		Chef för ekonomifunktionen Förvaltningschef	Anmäls inte	
	Beslut om försäljning av material		Enhetschef Chef för ekonomifunktionen	Anmäls inte	
Uppvaktning av föreningar					
	Beslut om uppvaktning av organisationer och föreningar		Ordförande	Anmäls inte	

Delegationsordning – Förvaltningsövergripande

	Ärende	Lagrum	Delegat	Anmäls till utskott och nämnd genom	Anmärkning
Behandling av personuppgifter					
	Beslut med anledning av Arbetslivsnämndens personuppgiftsansvar		Chef kvalitet- och utveckling Förvaltningschef	Anmäls inte	
	Beslut om rättelse, radering och begränsning av behandling		Chef kvalitet- och utveckling Verksamhetschef Förvaltningschef	Anmäls inte	

Margareta Udén Hoff
Handläggare
0768-88 84 69

Datum
2024-02-19

Instans
Arbetslivsnämnden
Dnr ALN 2024-00018 1.2.3.25

Anmälningssärenden

Arbetslivsnämndens beslut

Redovisade anmälningssärenden läggs till handlingarna.

Anmälningssärenden

1. Kommunfullmäktiges beslut 2024-01-18 § 13
Motion: Återvandring.
Dnr 2023-00047
2. Kommunfullmäktiges beslut 2024-01-18 § 15
Motion: Viktigt steg för att sluta utbildningsklyftan.
Dnr 2023-00053
3. Arbetslivsförvaltningen, FSG-Protokoll 2024-01-09.

Mattias Danielsson
Ordförande

Tina Arekvist Lundell
Förvaltningschef

Margareta Udén Hoff
Handläggare
0768-88 84 69

Datum
2024-02-19

Instans
Arbetslivsnämnden
Dnr ALN 2024-00019 1.2.3.25

Delegationsbeslut

Arbetslivsnämndens beslut

Redovisade delegationsbeslut läggs till handlingarna.

Delegationsbeslut

1. Delegationsrapport Försörjningsenheten, januari.
2. Socialutskott Försörjningsenheten Protokoll 2024-01-23 § 1-5.
3. Delegationslista Personallista.

Mattias Danielsson
Ordförande

Tina Arekvist Lundell
Förvaltningschef